

၃၇မင်း နတ်ကလောင်

၄၆

ရိုးရာယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုစလေ့ထုံးစံများ

တင်နိုင်တိုး

(၃၇) မင်း နတ်ရာဇဝင်

၅၆

ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍပညာရေးဌာန

တင်နိုင်တို

Dopa Publishing House

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၀၆၀၀၆၀၉

မျက်နှာပိုးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၀၇၇၄၀၆၁၂

စီမံခန့်ခွဲရေး

မောင်မောင်စော (History)

ပုံနှိပ်ခြင်း

(ပထမအကြိမ်) အုပ်စု ၁၀၀၀

မျက်နှာပိုးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

Stars Empire ၀၇၆၅၁ (မြ)

အမှတ် ၂၀/၃၂ ၄၂လမ်း (အောက်ဘလောက်)

အုပ်စုစီမံခြင်း

ရွှေစိမ့်

အတွင်းသရုပ်ဖော်

ယန်းစိုကျော်စွာ

အတွင်းစီမံခြင်း

ရဲဝင်းဇော် (Stars)

ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်မင်း (ယုံကြည်ချက်စာပေ)

အမှတ် (၁၁၃) ၃၃ လမ်း ကျောက်တံတားမြို့နယ်

ရန်ကင်းမြို့

ထုတ်ဝေ

မတ် (၂၀၀၇)

တန်ဖိုး

၁၅၀၀/-

မာတိကာ

• ဖိတ်ဆက်နိဒါန်း	၇
• သုံးဆယ့်ခုနစ်မင်းဟူသည်	၁၁
• သီကြားနတ်	၁၇
• ဖဟာဂီရိနတ်	၂၁
• စောပိယာနတ်	၂၇
• သုံးပန်လှနတ်	၃၁
• ရှင်နိမိနတ်	၃၅
• ရွှေနပေနတ်	၃၉
• တောင်မကြီးရှင်ညိုနတ်	၄၃
• မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်	၄၇
• ထီးဖြူဆောင်းနတ်	၅၁
• ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်	၅၅
• ပရိဗ္ဗရှင်မင်းခေါင်နတ်	၅၉
• ရွှေဖျဉ်းအောင်တော်နတ်	၆၃
• ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်	၆၇
• မန္တလေးဘိုးတော်နတ်	၇၁
• ရှင်ကွနတ်	၇၅
• ဧညာင်ချင်းအိုနတ်	၇၉
• မင်းစည်သူနတ်	၈၃
• မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်	၈၇

- မင်းစကျင်စွာနတ် ၉၁
- အောင်စွာမကြီးနတ် ၉၅
- မယ်တော်ရွှေစကားနတ် ၉၉
- ရွှေစစ်သင်နတ် ၁၀၃
- ငါးစီးရှင်နတ် ၁၀၇
- မင်းတရားနတ် ၁၁၁
- အနောက်မိဖုရားနတ် ၁၁၅
- မောင်ပိုးတူနတ် ၁၁၉
- အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ် ၁၂၃
- ရှင်ကုန်းနတ် ၁၂၇
- ရွှေခန့်ရတနာနတ် ၁၃၁
- မင်းရဲအောင်တင်နတ် ၁၃၅
- ရှင်တော်နတ် ၁၃၉
- မောင်မင်းဖြူနတ် ၁၄၁
- တပင်ရွှေထီးနတ် ၁၄၅
- မြောက်ဘက်ရှင်မနတ် ၁၄၉
- တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ် ၁၅၃
- သံတော်မံနတ် ၁၅၇
- ယွန်းဘုရင်နတ် ၁၆၁
- နောက်ဆက်တွဲ ၁၆၄
- ကျမ်းကိုးစာရင်း ၁၆၆

စိတ်ဆက်နိဒါန်း

“ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအစ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းက” ဟု အဆိုတစ်ရပ် ရှိပါသည်။ ရှေးဦးလူသားတို့သည် မိုးခြင်းခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ တောင် ပြိုခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်း၊ ချေကြီးခြင်း၊ လေပုန်တိုင်းတိုက်ခြင်း၊ အစရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ကြုံတွေ့ရသည့်အခါ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ် လျှက် မိုးရိမ်တကြီးဖြစ်ကြရသည်။ ထိုအခါ အားကိုး၊ အားထားရာဇွေရာမှ အုပ်ဆိုင်းလျက်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးများ၊ မြင့်မားလှသည့် တောင်တန်းကြီး များစသည်တို့ကို တန်ခိုးရှင်များအဖြစ် စားရေရိက္ခာများဖြင့် ပသတင်မြှောက် ကာ ကိုးကွယ်ကြတော့သည်။

ခရစ်တော်မပေါ်မီ အနစ်နစ်ထောင်ခန့်ကပင် မီးနတ်၊ ရေနတ်များ၊ မြွေနင်းများကို ကိုးကွယ်သည့်လေ့တစ်ရပ် အိန္ဒိယ၌ တွန်းကားလျက်ရှိ ပြီဖြစ်သည်။ ဘီစီတစ်ထောင်ငါးရာခန့်တွင် နတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဇွဲဆိုထားသည့်လင်္ကာများ ဖော်ပေါက်လာသည်။ ထို့နောက် ယင်းကိုးကွယ်မှု လေ့အထများက မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ နတ်ရာဇဝင်အရ မြန်မာနိုင်ငံ နတ်ကိုးကွယ်မှုသမိုင်းက ပုဂံခေတ်ဦးကာလ သေလည်ကြောင် မင်းလက်ထက် ခရစ်နှစ်(၄) ရာစုကတည်းက စတင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကပင် အမြစ်တွယ်လာခဲ့သော မြန်မာ့ဓလေ့ နတ်ကိုးကွယ်မှုက ယနေ့တိုင်အောင် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အနေဖြင့် နတ်ကိုးကွယ်မှုနှင့်မည်သို့မျှ သက်ဆိုင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိပေ။ ဗုဒ္ဓေါမေသရဏ်အညစ်နတ္တိ (ဘုရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်အားထားရာမရှိပါ။) ဟူ၍ နှလုံးသွင်းထားကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း အခြား နတ်ကိုးကွယ် ယုံကြည်မှုက ယနေ့တိုင်အောင် ပပျောက်မသွား။ ခေတ်အဆက်ဆက် နတ်ကိုးကွယ်မှုကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသူများလည်းရှိသည်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာပြန့်ပွားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ပုဂံပြည့်ရှင် အနော်ရထာမင်းကြီးက နတ်ကိုးကွယ်မှုကို အားမပေးခဲ့။ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် နတ်ရှင်များအား စုရုံးသိမ်းယူကာ ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းတွင်း၌ သံကြိုးဖြင့် တွဲချည်ထားခဲ့သည် ဆို၏။

အလားတူ အင်းဝခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ဆရာတော် ရှင်မဟာသီလဝံသက သံဝေဂပျို့၌ -

“နတ်လူပြပွား၊ သတ္တဝါကို၊ ကံသာအရင်း၊ ပြုစန့်ထင်းဟု၊ ယုလွင်းအပ်စွာ၊ ယခုမှာကာ။ ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ နတ်ခပဲသည်၊ ပေချိတို့မှာ၊ ထင်မှတ်ရာသည်၊ မိတ္တယုမိယုဆိတည်း။”

ဟု ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ တောင်ငူခေတ် ဘုရင့်နောင်မင်း လက်ထက် အမိန့်တော်တစ်ရပ်ကို တွင်းသင်ရာခေတ်သစ် (ဒုတိယတွဲ) ၌ -

“က္ခဲ၊ နွား၊ ကြက်ဝက်သတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပသပြီးလျှင် ခေါင်းကိုကြိုးနှင့်သီ၍ အိမ်ရှေ့နတ်တို့တွင် ဆွဲထားကြသော မိတ္တအယုကို ပယ်စေ၏။”

ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

ထို့အတူ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင်လည်း စိန္တကျော်သူ ဦးထွန်း “မိတ္တအားလုံး၊ လွှမ်းမိတ်ဖုံး၊ တောင်ပြုညီနောင်နန်း” ဟူ၍ သူ၏

၃၇-မင်း နတ်ဆောင်

ကဝိလကွဏ္ဍကသတ်ပုံကျမ်း၌ ထည့်သွင်းစပ်ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေကာမူ ခေတ်အဆက်ဆက် ဆန်ကျင်ကန်ကွက်မှ များအကြား နတ်ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုက ရိုးရာလေ့ထမ်းရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲပင်။ ယင်းနတ်ကိုးကွယ်မှုလေ့ကို လေ့လာကြည့်လျှင်ပင် မြန်မာ ရာဇဝင်လာ မင်းမိဖုရားများ၊ နန်းတွင်းအရာရှိများနှင့် ဆက်နွယ်လျက်ရှိနေသည်ကို စိတ်ဝင်စားဖွယ်တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

နတ်ဟူသည် "နာထ" ဟူသော ပါဠိဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်၏။ အဓိပ္ပါယ်က ကိုးကွယ်အားထားစရာ ဂုဏ်ရှိသူများဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယနေ့ကိုးကွယ်နေသော အပြင် (၃၇) မင်း နတ်များသည် နာထဟူသောဝေါဟာရနှင့် အကျုံးဝင်ခြင်း မရှိပေ။ R.C Temple က မြန်မာနတ် (၃၇) မင်း စာရင်းဝင်ဖြစ်ရန်အတွက် (၁) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု (၂) ထင်ရှားသောလုပ်ရပ်၊ ဖြစ်ရပ်ရှိမှု (၃) ဥပစ္စေဒက.ကံဖြင့် ကွယ်လွန်မှု (၄) ကံကြမ္မာဆိုးတစ်ခုခုနှင့် ကြုံတွေ့မှုရှိရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

မြန်မာရိုးရာ အစဉ်အလာတစ်ရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေသည့်အပြင် နတ်(၃၇)မင်းအကြောင်းကို စူးစမ်းလေ့လာကြည့်သင့်ကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

သုံးဘယ်ခုနစ်ပင်းဟူသည်

နတ် (၃၇) မင်းရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာ လူမျိုးများအဖို့ ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်လာ နတ်(၃၇)ပါး အကြောင်းကို သိရှိထားကြ၏။ နတ်မြတ်ဒေဝါ(၃၇)ပါးသည်ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံစေသည့် အပြင် ဘေးအန္တရာယ်အပေါင်းမှလည်း ဖယ်ရှားပစ်နိုင်သည်ဟု မှတ်ယူကြ သည့်အလျောက်ပုဂံအာနန္ဒာဘုရားအတွင်း၌ထုလုပ်ကိုးကွယ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ နတ်မင်း (၃၇)ပါး အနက် မြောက်ဘက်မှအရှေ့ဘက်တန်း၌ (၁၄) ရှိ၊ တောင်ဘက် မှစ်၊ အရှေ့ဘက်တန်း၌ (၁၄) ရှိ၊ စုစုပေါင်း (၂၈) ရှိရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေကျမ်းဂန်တစ်ရပ်ဖြစ်သော အာဇာနည်ယသုတ် လာ နတ်စစ်သူကြီး (၃၇) ပါးကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

(၁) ဣန္ဒ	(၁၃) စိတ္တဓဿန	(၂၅) သုပ္ပရောမ
(၂) သောဏ	(၁၄) နဋ္ဌောရာဇ	(၂၆) ဟိရိ
(၃) ဝရုဏ	(၁၅) ဇနေသဘ	(၂၇) နေထိ
(၄) ဘာရုဇိဇ	(၁၆) သာတာဂီရိ	(၂၈) မန္ဒိယ
(၅) ပဏပတိ	(၁၇) ဟောမဝတ	(၂၉) ပစ္စာလစက္က
(၆) စန္ဒန	(၁၈) ပုဏ္ဏက	(၃၀) အာဠာဝက
(၇) ကာမသေဋ္ဌ	(၁၉) ကရတိယ	(၃၁) ပဗ္ဗန္တ
(၈) ကိန္နယက္က	(၂၀) သီဝက	(၃၂) သုမန
(၉) နိယက္က	(၂၁) မုဇ္ဇလိန္ဒ	(၃၃) သုမှဝ
(၁၀) ပနာဒ	(၂၂) ဝေသာဗိတ္တ	(၃၄) ဒဗိမှဝ

- (၁၁) ဩပမည (၂၃) ယုဂန္ဓရ (၃၅) မင်္ဂ
- (၁၂) ဒေဝသုတ (၂၄) ဝေါပါလ (၃၆) မင်္ဂါဓရ
- (၃၇) သေရိသက

ဖော်ပြပါ ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်လာ နတ်မင်း (၃၇)ပါးကို အကြောင်း
 ပြု၍ မြန်မာ့ဓလေ့ အစဉ်အလာများထဲတွင်လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာပေအနု
 ပညာရပ်တွင်လည်းကောင်း၊ စားရေး (၃၇) ချင်း၊ သိုင်းရေး (၃၇) ချင်း၊ သဘင်
 (၃၇) ချင်း၊ အဆို (၃၇) ချင်း၊ အဲမောင်း (၃၇) ချင်း၊ စသဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။
 ထို့နောက် (၃၇)ဂဏန်းအသုံးက တစ်စေ့ ပိုပြီးကျယ်ပြန့်လာခဲ့ရာ နတ် (၃၇)
 မင်းဟူ၍ပင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ခရစ်နှစ် ၁၉၀၆ - ခုနှစ်က မြန်မာ့ရိုးရာနတ်များ
 အကြောင်းလေ့လာလျက် The Thirty Seven Nats စာအုပ်ကို ပြုစုခဲ့သူ
 Sir R-C Temple, C.I.E ကမူ (၃၇) ဟူသော ဂဏန်းနှစ်လုံးအနက်
 (၃)ကို သရက်ကုတ်သုံးပါး၊ (၇) မှာ သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးနှင့် တွဲဖက်၍
 သုံးကြကြောင်း၊ (၃၇) ဂဏန်းမှာလည်း စောဇီပက္ခိယတရား (၃၇) ပါးနှင့်
 တွဲဖက်၍ အလေးထားဖွယ်ဖြစ်ကြောင်းဆိုပါသည်။

သို့သော် မြန်မာ့ဓလေ့ နတ် (၃၇)မင်းမှာမူ ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်လာ နတ်မျိုး
 မဟုတ်ဘဲ သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကွယ်လွန်ကြရာမှ
 နတ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤတွင် နတ် (၃၇)မင်း၌ပင် အတွင်း (၃၇)မင်းနှင့်
 အပြင် (၃၇)မင်းဟူ၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသေးသည်။ အနော်ရထာမင်း
 လက်ထက်တွင် နတ်ကိုးကွယ်မှုကို ကန့်ကွက်ကာ နတ်ရုပ်များအား ရွှေစည်းခုံ
 ဘုရားတံတိုင်းအတွင်း စုပုံထားစဉ်က တံတိုင်းအပြင်ဘက်တွင် ကျန်ရစ်သော
 နတ်များကို အပြင် (၃၇) မင်း၊ အတွင်းဘက်ရှိ နတ်များကို အတွင်း (၃၇) မင်း
 ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်ဆိုပါသည်။

ဤတွင် အနော်ရထာ၊ ကျန်စစ်သားမင်းတို့ လက်ထက်တွင် အတွင်း (၃၇) မင်းမှာ အပြည့်အစုံဖြစ်သော်လည်း အပြင် (၃၇) မင်းမှာမူ (၂၂) ပါးသာ ရှိပါသေးသည်။ သို့ဖြင့် အတွင်း (၃၇) မင်းမှာ ခရစ်နှစ်တစ် ထောင်ဝန်းကျင်ကပင် အစုံအလင်ရှိခဲ့သည့်အလျောက် စာရင်းထပ်တိုးလာမှ မရှိတော့ပေ။ သို့သော် အပြင် (၃၇) မင်းကတော့ ပုဂံခေတ်တွင် (၂၂) ပါး သာရှိခဲ့ရာမှ ပင်းယခေတ်၊ အင်းဝခေတ်၊ တောင်ငူခေတ်များသို့ ရောက်သော အခါမှသာလျှင် (၃၇) မင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်လာခဲ့၏။

ပုဂံခေတ်အတွင်း (၃၇) မင်း စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) တောဇဋ္ဌ	(၁၃) ဟင်္သာနတ်	(၂၅) ရွှေပြည်သင်
(၂) ဝိရုဋ္ဌက	(၁၄) သောတာပန်	(၂၆) ရွှေညိုသင်
(၃) ဝိရူပကွ	(၁၅) အနာဂါမ်	(၂၇) ရွှေစကား
(၄) ကုဝေရ	(၁၆) ဇေယျဒီပါ	(၂၈) ယေးပင်စောင့်
(၅) သိကြား	(၁၇) ဇေယျတံဆိပ်	(၂၉) မန်ကျည်းပင်စောင့်
(၆) မဟာသရ	(၁၈) ဇေယျရမ်းသာ	(၃၀) ဆင်ဖြူရှင်
(၇) မဟာပိန္နဲ	(၁၉) ဇေယျကျောက်သရေ	(၃၁) မြင်းဖြူရှင်
(၈) စန္ဒီ	(၂၀) ဇေယျသပြေ	(၃၂) ငမ္ဘေသင်
(၉) သူရဿတီ	(၂၁) ဇေယျတန်ဆောင်	(၃၃) ငနွဲ့သင်
(၁၀) ပြသမာဏီ	(၂၂) ဇေယျတမ္ပတ	(၃၄) ပက်မသင်
(၁၁) စန္ဒာ	(၂၃) ဇေယျရန်အောင်	(၃၅) ဘုံမသင်
(၁၂) အာဠာဓီ	(၂၄) ရွှေသက်စိုး	(၃၆) ထုံသင်းကြီး
		(၃၇) ဗွဲစားကြီး

တို့ဖြစ်ကြသည်။

အတွင်း (၃၇) မင်းနတ်များထဲတွင် ရှေးခေတ်သက္ကတ ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော အာဒိကပ္ပကျမ်းနှင့် ဟိန္ဒူကျမ်းများလာ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး (၄) ပါးဖြစ်သည့် တေရဋ္ဌ၊ ဝိဇ္ဇက၊ ဝိဇ္ဇ ပက္ခ၊ ကုဝေရတို့ဖြင့် စတင်ထားသည်ကိုတွေ့ရှိရ၏။ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်မှာမဟာပိန္နဲ၊ သူရဿတီ၊ စန္ဒီစသည့် ဟိန္ဒူနတ်များပါ ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၂-ရာစုနှစ် ပုဂံအပယ် ရတနာလိုက်တုဘုရား နံရံဆေးရေးပန်းချီများထဲတွင် မဟာပိန္နဲ၊ သူရဿတီ၊ ကာလီမယ်တော်၊ သီဝ၊ ဝိဿနိုးစသည့် ရုပ်ပုံများကိုတွေ့ရှိရသည့်အလျောက် ပုဂံခေတ်တွင် ဟိန္ဒူနတ်များ ကိုးကွယ်သည့်ခေလေ့ ထွန်းကားခဲ့ကြောင်း မှန်းဆသိရှိနိုင်၏။

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပသတင်မြောက်နေကြသည့် နတ်များမှာ အများအားဖြင့် အပြင် (၃၇) မင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အနော်ရထာမင်း လတ်ထက်က အိမ်ရှေ့တွင် နတ်စင်ဆောက်၍ နတ်ကိုးကွယ်မှုပြုခဲ့ကြဟန် တူသဖြင့် အနော်ရထာမင်းက နတ်တို့သည် ဘုရား၏ အခြံအရံမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း ဘုရားဖူးလာသူတို့ သိမြင်နိုင်စေရန် ဓမ္မစည်းခုံတံတိုင်းတွင် ရုပ် ပုံနှင့်တကွထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှန်းဆရ၏။ ယခု အပြင် (၃၇) မင်းနတ် များမှာမူ အမှတ် (၁) နေရာတွင်ထားသော သိကြားမင်းမှလွဲ၍ ကိုးကွယ် သင့်သော နတ်မျိုးမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် ကိုးကွယ်ပသမှုများက တော့ ယနေ့တိုင် ရှိနေဆဲပင်။

အပြင် (၃၇) မင်းတို့၏ အကြီးအကဲ သိကြားမင်းသည်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားအား အလေးအနက်ထား ရှိခိုးဦးစိုက်ရကြောင်း

“နမောတေ ပုရိသာဇည၊ နမောတေ ပုရိသုတ္တပ၊
ယဿတေ အာသဝါ ဝိကာ၊ ဒိက္ခိဏေယျာသိ မာရိသ၊”

၃၇ မင်း နတ်ရာဇ်

ဟု ဂါထာပြုထားပေသည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ "ကိုယ်နှင့်ထပ်တူ အလေးမှု
အပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခန်းကင်းစင်မှု
ကြောင့် ကိုးကွယ်မှုဖြုတ်ပယ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်မြတ်ဘုရားအား လက်စုံ
မိုး၍ ရှိခိုးပါသည်ဘုရား" ဟု၍ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သိကြားမင်းသည်
တစ်ကြိမ်တွင် လူပြည်မှ ကုသိုလ်ရှင် လူသားတို့ကို ဦးညွတ် ဂါရဝပြုဖွဲ့
ကြောင်းလည်း ကျမ်းဂန်တို့၌ ပါရှိသည်ဆို၏။

သိကြားမင်းအမှုပြုသော အပြင် (၃၇) မင်းနတ်စာရင်းကို မြေခွဲ
ကြရာတွင် တာဝတိံသာနတ်ဘုံ၌ ဒေဝါနတ်မြတ် (၃၃) ပါးရှိပုံကို အခြေခံ
ခွဲသလောဟူ၍လည်း စဉ်းစားဖွယ်ရှိပါသည်။ ယင်း ဒေဝတာ (၃၃)ပါးတွင်
အဓိပျာသာဖြစ်သော အမျိုးသမီးနတ် (၄)ပါးတို့ ဖြည့်သွင်းခဲ့ကြခြင်းလည်း
ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ သို့သော် (၃၇) မင်းနတ်တို့မှာ တာဝတိံသာမှ နတ်မြတ်ဒေဝါများ
ကိုသို့ မဟုတ်မှဘဲ နတ်တစ္ဆေ၊ နတ်ဘီလူးများသာဖြစ်သည်ဆို၏။ ယင်းနတ်
စာရင်းကို ညောင်ရမ်းခေတ်နှောင်းကာလ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ လက်ထက်
တွင် ပြန်လည်စုစည်း အတည်ပြုခဲ့၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလတွင် စာရင်းပျောက်ပျက်ခြင်း၊ ကွဲလွဲခြင်း
များဖြစ်ပေါ်လာပြန်သဖြင့် ခရစ်နှစ် ၁၈၀၅ ခုနှစ်၌ အိမ်ရှေ့မင်း ဦးပေါ်အမိန့်နှင့်
ဆိုင်းဆရာဦးမြတ်သာ၊ ဦးစာရတ်တို့ တီးကွက်တီးမျင်းနှင့်တကွ မှတ်တမ်း
တင်ခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန်ဘကြီးတော်မင်းလက်ထက် ၁၈၂၀ - ခုနှစ်တွင်လည်း
နတ်ထိန်း ကဝိဒေဝကျော်၊ ရာဇဝင်ဦးနုတို့နှင့် ညှိနှိုင်းကာ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ
က အပြင် (၃၇) မင်းစာရင်းကို ကောက်ယူခဲ့ပြန်သည်။ ယင်းစာရင်းကား
နောက်ဆုံး အတည်ပြုခဲ့သော စာရင်းဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

အပြင် (၃၇) မင်းစာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

(၁) သီကြား	(၁၉) မင်းကျော်စွာ
(၂) ဖဟာဂီရိ	(၂၀) အောင်စွာမကြီး
(၃) စောမိဗာ	(၂၁) မယ်တော်ရွှေစကား
(၄) သုံးပန်လှ	(၂၂) ရွှေစစ်သင်
(၅) ရှင်နိမိ	(၂၃) ငါးစီးရှင်
(၆) ရွှေနပေ	(၂၄) မင်းတရား
(၇) တောင်မကြီးရှင်ညို	(၂၅) အနောက်မိရုရား
(၈) မြောက်မင်းရှင်ဖြူ	(၂၆) မောင်ပိုးတု
(၉) ထီးဖြူဆောင်း	(၂၇) အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်
(၁၀) ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်	(၂၈) ရှင်ကုန်
(၁၁) ပရိပွရှင်မင်းခေါင်	(၂၉) ရွှေနော်ရထာ
(၁၂) ရွှေဖျဉ်းကြီး	(၃၀) မင်းရဲအောင်တင်
(၁၃) ရွှေဖျဉ်းငယ်	(၃၁) ရှင်တော်
(၁၄) မန္တလေးဘိုးတော်	(၃၂) မောင်မင်းဖြူ
(၁၅) ရှင်ကွ	(၃၃) တပင်ရွှေထီး
(၁၆) ညောင်ချင်းအို	(၃၄) မြောက်ဘက်ရှင်မ
(၁၇) မင်းစည်သူ	(၃၅) တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်
(၁၈) မင်းသားအန်းမောင်ရှင်	(၃၆) သံတော်ခံ
	(၃၇) ယွန်းဘုရင်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ဤအပြင် (၃၇) မင်းစာရင်းတွင် မပါဝင်သော ဒေသအလိုက် ကိုးကွယ်ပသကြသည့်နတ်များလည်း အများအပြား ရှိနေပါသေးသည်။

သိကြားနတ်

သိကြားနတ်

သိကြားမင်းကို အပြင်နတ် (၃၇) မင်း၏ အကြီးအကဲ အဖြစ် မှတ်ယူကြသည်။ အတွင်း (၃၇) မင်းစာရင်းတွင် "ဣန္ဒ" ခေါ် သိကြားမင်းမှ စတင်သောသို့အပြင် (၃၇) မင်းစာရင်းကိုလည်း သိကြားမင်းမှပင် စတင် ရေတွက်ကြသည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

သိကြားနတ် ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံမှာ အောက်ခံဆင်ရှပ်တွင် ဦးခေါင်း သုံးလုံးခံလျက် အထက်မှပုဗ္ဗာကြာပွင့်အတွင်း မတ်တပ်ရပ်လျက်သဏ္ဍာန် ထုလုပ်ကြသည်။ လက်ယာလက်မှာ ဧရုသင်းကို ကိုင်လျက် လက်ဝဲလက်မှာ သားဦးယပ်ကိုကိုင်ကာ သိကြားအဝတ်အစားနှင့် ထုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်၏။

နတ်ရာဇဝင်

သိကြားမင်းသည် မစလရွာမှ မာယလုလင်အဖြစ် တပည့် သုံးဆယ့် သုံးဦးနှင့်အတူ ရပ်ရေးရွာရေးဆောင်ရွက်နေရာမှ သေလွန်သည့်အခါ

သိကြားမင်းဖြစ်လာခဲ့၏။ မိမိ၏တပည့်များမှာလည်း နတ် အသီးသီးဖြစ်လာ
ခဲ့ကြသည်။

မာဂဒောသာတွင် သိကြားမင်းကို သက္က၊ သကြဟု ခေါ်
ဆိုကြသည်။ ဤအကြောင်းကို ဆရာတော်ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ဟတ္ထိ
ပါလယုံတွင် -

“သက္ကသကြ၊ မာဂဒေနှင့်၊ သက္ကတဘာသာ၊ ဝေါဟာအပြား၊ ထိုနှစ်ပါးတွင်၊
ဣဒ္ဓိအာအက္ခရာ၊ လွဲကာလည်းပြု၊ မြန်မာမှုဖြင့်၊ ယခု လူတွင်၊ သိကြား
ထင်သည်”

ဟု၍စပ်ဆိုခဲ့သည်။

သိကြားနတ်သည် များစွာသော နတ်တို့၏ အရှင်ဝရဇိန် လက်
နက်ပိုင်ရှင်ဖြစ်ပြီး မဟာသုဒဿနခေါ်တာဝတီသာနတ်ပြည်၌ စံတော်မူ၏။
တာဝတီသာသည် ယူဇနာတစ်သောင်း စတုရန်း ရှိပြီး အရှေ့မျက်နှာ၌
နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်နှင့် ဘဒ္ဒါ၊ သုဘဒ္ဒါရေကန်နှစ်ကန်၊ အနောက်မျက်နှာ၌
ဝိတ္ထလတာဥယျာဉ်နှင့် ဝိစိတ္တာ၊ စူဠဝိစိတ္တာရေကန်နှစ်ကန်၊ တောင်မျက်နှာ၌
ဝိဿကဥယျာဉ်နှင့် ဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာရေကန်နှစ်ကန်၊ မြောက်မျက်နှာ၌ မဟာဝန်
ဥယျာဉ် နှင့် ၎င်းအတွင်း၌ သိကြားမင်း စံတော်မူရာ သုံဝိစာန်ကြီး တည်ရှိ
သည်ဟု ဆိုပါသည်။

သိကြားမင်းသည် မြန်မာရာဇဝင်နှင့်လည်း တစ်နည်းတစ်ရံ ပတ်
သက်လျက်ရှိ၏။ ၆၀၆ ဘီစီတွင် နန်းတက်ခဲ့သည့် ဒဂုံမင်းဆက်၏ (၃၂)
ဆက်မြောက် သုရင်ဥက္ကလာပမင်းကြီးသည် သိကြားမင်းနှင့် မယ်လမှတို့၏
သားတော်ဟု ဆိုပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ၅၈၉ ဘီစီတွင် သိကြားမင်း
သားတော်ဥက္ကလာပ သုရင်နှင့် တစုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့

စုပေါင်း ဌာပနာပြု တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။

သိကြားမင်းသည် ၅၇၅ ဘီစီတွင် တီဿရသေ့နှင့်အတူ ဆံတော်ရှင်ကျိက်ထီးရိုးစေတီကို တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့၏။ သိကြားမင်းသည် ပုဂံခေတ်ဦးကာလအထိ မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများ၌ ကြီးကြား ကြီးကြား တွေ့ရှိနေရဆဲဖြစ်၏။ ကျောင်းဖြူမင်း ဖြစ်လာမည့် ကွမ်းဆော်လှလင်သည် တူရွင်းတောင်ခြေ၌ မင်းလောင်းပေါ်နေသည်ဆို၍ ကြည့်ရှုရန်သွားစဉ် လမ်းခရီး၌ သူ့အိုတစ်ဦးက စီးလာသောမြင်းကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ယင်းသူအိုမှာ သိကြားမင်းက လူယောင်ဖန်ဆင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်ဆို၏။ ထို့နောက် သိကြားမင်းက အရိန္ဒမာလုံကို လက်ဆောင်တော်အဖြစ် ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

နတ်ဆော်ဒေဝပျံချီ၏ ပြောကြားချက်

သိကြားမင်းနတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလတွင် နတ်ဆော်ဒေဝပျံချီက ပြောကြားရာတွင်

သိကြားမင်းနတ်ကိုလည်း ရာဇမင်္ဂုဠာဘုရားဒကာ သာလွန်မင်းတရားသာ၊ ၅-ထပ် ဒါယကာမင်းလက်ထက် ၃၇-မင်းဘွဲ့ဖက်၌ ထားသည်ကို ဘုရားမေည်းတော်ဘုရား လက်ထက်တော် ၃၇-မင်း နတ်ကစ၍ မြို့စောင့်နတ် တစ်ထယ့်နှစ်ရပ် ထားပါသည်။

နတ်ကွန်းမှာ ၄၅-ခုနှစ် စစ်တမ်းပါ ရွှေမြို့တော်ပြင် အနောက်မြောက်ထောင့်မြို့ရိုးက မြောက်ကို တာ - ၃၀၊ မြို့ထောင့်ပြုလမ်း တောင်ဘက်တွင် တောင်ကိုပျက်နာပြု ၅-စီးရှင်နတ်ကွန်း နည်း။ နတ်ကွန်းကို သောတံခါးနှင့်ထားရပါသည်ဟူ၍ ပါရှိပါသည်။

ပုဇွန်ပသပုံ

သိကြားနတ်ခေါ် သိကြားမင်းကို အထူးသဖြင့် သင်္ကြန်အကြိုနေ၍ အတာအိုးတွင် ပန်းညွန့်ပန်းခက်များ ထည့်ကာပုဇွန်ကြမ်း၊ အတာအိုးတွင် ထည့်သွင်းလေ့ရှိသော ပန်းညွန့်ပန်းခက် အိုးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (၁) မီးခက်
- (၂) ပရိတ်ကြိုး
- (၃) ပန်းဖိုးစုံ
- (၄) သပြေညွန့်
- (၅) အုန်းညွန့်

စသဖြင့်ဖြစ်ပါသည်။ အစဉ်အလာအားဖြင့် အုန်းညွန့် (၇) ညွန့်၊ မီးခက် (၇) ခက်၊ သပြေညွန့် (၇) ညွန့် စသဖြင့် ခုနစ်ရက်သား သမီးများကို ရည်ညွှန်းကာ ထည့်သွင်းလေ့ရှိ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

သိကြားမင်းသည် မိုးနှင့်မိုးကြိုးကို အစိုးရသူဟု ဆိုကြ၏။ တစ်နှစ် ပတ်လုံး မိုးဦး၊ မိုးလယ်၊ မိုးနှောင်းကောင်းစေရန်၊ သီးနှံများ ဖြစ်ထွန်း ထွက်ရှိစေရန် ရည်သန်၍ သိကြားနတ်အား ပုဇွန်ပသကြ၏။ သိကြားမင်း သည် လူသားတို့၏ ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးဟုသမျှကို စီရင်သူ၊ ကိုးကွယ်စောင့်ရှောက်သူဟု ယုံကြည်ကြသည့်အလျောက် ပုဇွန်ပသကြ ဖြင်းဖြစ်ပေသည်။

မဟာဝိရိနဝတိ

မဟာဂီရိနတ်

J

မဟာဂီရိနတ်သည် တကောင်းမြို့သားပန်းဘဲလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ မောင်တင့်တယ်ဖြစ်ပြီး ခွန်အားကြီးမား သန်စွမ်းလှ၍ တကောင်းမင်းက ကြောက်လန့်စိုးရိမ်သည်နှင့် လိုက်လံဖမ်းဆီးရာ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွား ၏။ သို့ဖြင့် တကောင်းမင်းက နုပဖြစ်သူကို မိဖုရားမြှောက်ပြီး မောင်အား မြို့သူကြီး ခန့်မည်ဆို၍ ဖြားယောင်း ခေါ်ယူဖမ်းဆီးကာ ဖိုကျင်ထိုးသတ်ရာမှ နတ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် မဟာဂီရိနတ်က ပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ “မဟာဂီရိနတ်စွဲကပ်လျှင် တက္ကန်းပုဆိုး၊ အကျီလည်ရောက် ဝတ်ဆင်၍ သပြေရောင် မေောက်ဆောင်းလျက် လက်ျာ လက်ယပ်၊ လက်ဝဲ လက်ခါး သပြေပန်းများကို စွဲကိုင်၍ ခါးစည်း ဝေရီ ချီနတ်သံနှင့် ကြိုင်သင်းနဲ့ မဏ္ဍ တီးချင်းများကို ပစ်ဆိုတီးမှုတ် က၊ မှန်ရပါသည်”

ဟု မှတ်သားထားကြ၏။

နတ်ရာဇဝင်

တကောင်းမြို့သား ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ် ခိုကျွင်ထိုးခံရစဉ် နမ
မိဖုရားမှာ သူ့မောင်သူကြောင့် သေရသည်ဆိုကာ မီးပုံအတွင်း ခုန်ဆင်း
သေဆုံးသွားရာမှ နတ်မောင်နမဖြစ်လာခဲ့သည်။ ယင်းနတ်မောင်နမသည်
စကားပင်တွင် ခေနကြရာမှ ဖမ်းစားလွန်းလှသဖြင့် စကားပင်ကို တူးနှုတ်၍
ဧရာဝတီမြစ်တွင်းသို့ မျှောချလိုက်ရကြောင်း ဆိုပါသည်။ ပုဂံသို့ရောက်သော
အခါ သေလည်ကြောင်မင်းက ဆယ်ယူလျက် နတ်မောင်နမရှင်ထု ပြုလုပ်
ကာ ပုပ္ပိုးတောင်၌ နတ်ကွန်းနှင့်ထားရ၏။

ပုပ္ပိုးတောင်ကြီးကို အစွဲပြု၍ နတ်မောင်နမအား မဟာဂီရိနတ်ဟု
ခေါ်ဆိုကြသည်။ မဟာဂီရိမှာ ပါဠိဘာသာဖြင့် တောင်ကြီးဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။
မြန်မာဆန်ဆန်တောင်ကြီးရှင် နတ်မောင်နမဟု ခေါ်ဆိုကြသည်ကိုလည်း
တွေ့ရသည်။ သေလည်ကြောင်မင်းသည် စကားတုံးကို ဧရာဝတီမြစ်တွင်းမှ
ခရစ်နှစ် ၃၅၂ ခုနှစ်တွင် ဆယ်ယူခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိပေရာ မဟာဂီရိနတ်
မှာလည်း ထိုစဉ်ကာလကပင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရမလိမ့်
မည်။

ဧတော်စာဆက်ဆက်ပူဇော်ကြဉ်မှတ်တမ်း

ပုဂံမင်းဆက်၏ (၇) ဆက်မြောက်ဘုရင် သေလည်ကြောင်မင်း
သည် ခရစ်နှစ် ၃၄၄ - ခုနှစ်တွင် သီရိပုစ္ဆယာမြို့တော်ကို တည်ထောင်ခဲ့၏။
ဇေယျဒီပဥဆောင်းကျမ်းတွင် "သီရိပုစ္ဆရာမြို့မည်၏။ ရတနာစိုးရွာ၏။ ယင်း
သည်တွင် မဟာဂီရိနတ်ဖြစ်၏။ ပုပ္ပိုးမြို့တောင်မှာထား၏" ဟူ၍ ဖော်ပြထား
သည်။ သေလည်ကြောင်မင်းသည် စကားတုံးကို ပုပ္ပိုးသို့ဆောင်ယူကာ

ဘုမင်း နတ်စင်

နတ်ရှင်ထုလုပ်၍ နတ်ကွန်းဆောက်လုပ်လျက် ကိုးကွယ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ပုဂံမင်း တို့အနေဖြင့် မိဖုရားသားတော်၊ သမီးတော် ပျားမတ်များနှင့်အတူ နှစ်စဉ် နတ်တော်လရောက်တိုင်း ပုပ္ပိုးသို့ သွားရောက်ကာ နတ်သဘင်ပွဲ ဆင်ယင် ကျင်းပကြသည်။

မဟာဂီရိနတ်သည် ခရစ်နှစ် ၆၄၀ တွင် ဘုရင်ဖြစ်လာသော ပုပ္ပိုး စောရဟန်းမင်းနှင့် စကားအပြောအဆိုမရှိသော်လည်း ကျွန်စစ်သား (၁၀၈၄ - ၁၁၁၃) နှင့်မှ အကြိမ်ကြိမ်စကားပြောဆိုခဲ့ကြောင်း မှန်နန်းရာဇဝင် ကဆိုပါသည်။ အလောင်းစည်သူလက်ထက်မင်းဆရာများကို ဖော်ပြရာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထား၏။ ပုဂံခေတ် ဥဇနာမင်း (၁၂၄၉ - ၁၂၅၆) လက်ထက် ၌ နတ်တော်လတွင် မဟာဂီရိနတ်မောင်နှမကို ပူဇော်ရန် ပုပ္ပိုးသို့ သွားရောက် ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။

ပင်းယ၊ အင်းဝခေတ် မဟာဂီရိနတ်ကိုးကွယ်ကြသူများထဲတွင် စစ်ကိုင်းဘုရင် အသင်္ခယာစောယွန်း (၁၃၁၅ - ၁၃၂၇) တစ်ပါးလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ အလားတူတောင်ငူခေတ်၌ ပုဂံ၊ စလေ၊ တူးရွင်းတိုင်၊ ကျောက်ပန်းတောင်းနယ်များတွင် မဟာဂီရိနတ်ကို ကိုးကွယ် ပ.သကြ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ၌လည်း မဟာဂီရိနတ် ကိုးကွယ် ပူဇော်မှုက ပိုမိုလာပြန်ပါသည်။ အလောင်းမင်းတရားသည် ပုပ္ပိုးနတ်နန်းကို စောင့်ရှောက်ရန် နတ်ထိန်းခုနစ်အိမ်ထောင်ကို ခန့်အပ်ခဲ့၏။

ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်တွင်မူ မဟာဂီရိနတ် မောင်နှမအား မျက်နှာတော်ရွှေစင်ဆက်သ (ရွှေချ) ခဲ့လေသည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ဆောက်စဉ်ကလည်း မြေနေရာခုတ်ထွင်ရှင်း လင်း၍ နတ်များကို ပူဇော်ပသခဲ့ကြရာ မဟာဂီရိနတ်ကို နတ်ထိန်း ၀၀ ဆိုသူက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

မဟာဂီရိနတ်ကို ဆင်ဖြူစုံတွင် ဘီလူးဆင့်၍၎င်း၊ အထက်၌ မတ်ရပ်မင်းသားအဆောင်အယောင်ဖြင့် ဖောင်း။ နားတောင်း။ စလွယ်နှင့် လက်ဝဲလက်ကယပ်၊ လက်ယာလက်က၊ ဓားကိုင်လုပ် ထုလုပ်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရ၏။ ပုဂံရွှေစည်းခုံစေတီတော်တွင်း မဟာဂီရိနတ်ရှုပ်မှာလည်း ဤပုံသဏ္ဍာန်အတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဇော်ပသခြင်း

မဟာဂီရိနတ်ကို အောက်ပါအတိုင်း ပုဇော်ပသလေ့ရှိပါသည်။

- (၁) ကွမ်းယာ (၇) ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး ၆၀ ဆိုင်
- (၃) မုန့်နီ (၇) ချပ်
- (၄) မုန့်ဖြူ (၇) ချပ်
- (၅) လက်ဖက် (၇) ပုံ
- (၆) အမွှေးနံ့သာ
- (၇) အုန်းသီး (၁) လုံး

မဟာဂီရိနတ်ကို ကန်တော့ပွဲပြင်ဆင်ပြီး အိမ်ထောင်ဦးစီးလုပ်သူက ကန်တော့ပွဲကို တင်မြှောက်ကာ ပုဇော်ပသကန်တော့၍ ကန်တော့ပွဲတွင်းမှ အုန်းသီးကိုယူလျက် ကြိမ်ခြင်းငယ်ဖြင့် ဆွဲထားရ၏။ အုန်းသီး၏ ယာဘက်တွင် ယပ်၊ ဝဲဘက်တွင် မီးကိုဆက်သရသည်။ အုန်းသီး၏ ထိပ်၌လည်း အဝတ်ဖြူ နီနစ်စဖြင့် ရစ်ပတ်ထားရသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ်သည် ဖိကျပ်ထိုးသတ်ခံရသဖြင့် မီးလောင်သူကို အုန်းရည်ဖြင့် ကုသသောသဘောအဖြစ် အုန်းသီးကို ချိတ်ဆွဲကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆို၏။ မဟာဂီရိကို အိမ်တွင်းနတ် အဖြစ် ကိုးကွယ်ကြပြီး နေအိမ်တွင်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုဖြင့်သောနတ်အဖြစ်လည်း ယုံကြည်ကြသည်။ အိမ်သူအိမ်သားများ နာမကျန်းဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် အိမ်တွင်း ဒုက္ခတစ်မျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ ရလျှင် အုန်းတော်ကို စစ်ဆေး၍ အသစ်လဲလှယ်ပေးတတ်ကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်မှ တစ်နှစ်တစ်ခါ ဝါဝင်ချိန်ကာလ၌ အုန်းသီး အသစ်လဲလှယ်လေ့ရှိကြသည်။

ထို့ကြောင့် နေအိမ်တွင်း၌ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် ရည်ရွယ်ကာ မဟာဂီရိနတ်အား ကိုးကွယ်ယုံကြည်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ခရီးရှည်ခရီးတိုသွားလာရန်ရှိပါက မဟာဂီရိနတ်အား တိုင်တည်ပသပြီးမှ လိုရာခရီးကို သွားကြကြောင်းလည်း အမှတ်အသားတွေ့ရှိရ၏။

စောပီယာနဝ်

စောမိဿာနတ်

၃

စောမိဿာသည်တကောင်းမြို့နေမောင်တင့်တယ်၏နမဖြစ်သည်။
 ပန်းတဲလုပ်ကိုင်သူ မောင်တင့်တယ်မှာ စွန်အားကြီးမား သန်စွမ်းလှသည့်
 အလျောက် တကောင်းမင်းက စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ကာ လိုက်လံဖမ်းဆီး၏။
 ထိုအခါ မောင်တင့်တယ်ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားလေရာတကောင်းမင်း
 က မောင်တင့်တယ်၏နမ စောမိဿာကို ဥပါယ်တပျှင်ဖြင့် မိဖုရားမြှောက်
 လျက် မောင်တင့်တယ်ကိုလည်း ပြန်လည်ပြားယောင်းခေါ်ယူ၏။ သို့သော်
 မောင်တင့်တယ်အား စိုကျွင် ထိုးသတ်ဖမ်းခဲ့သဖြင့် နမစောမိဿာမှာလည်း
 မီးပုံအတွင်းသို့ စုန်ချကာ နတ်ဖြစ်သွားခဲ့၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ခြံပုံ

စောမိဿာနတ်ကို နမတော်နတ်ဟုလည်းကောင်း၊ တောင်ကြီးရှင်
 နတ်ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဆိုကြ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ် မုတ်တမ်းတစ်ရပ်
 တွင်

“တောင်ကြီးရှင် နတ်စွဲကပ်လျှင်လည်း ပွဲတက်ထသော်၊ သိုရင်း အင်္ကျီ၊ တဘက်
 ဖြူဆင်ယင်၍ လက်ဝဲလက်ယာသပြေပန်းကို စွဲကိုင်လျက် တဘက် သိင်္ဂီချီ
 နတ်သံ၊ ပုပ္ဖိုး၊ ပုပ္ဖိုးချီတီးချင်းပျားနှင့် ကပြီးလျှင် ကွမ်းတောင်ရေတကောင်း

များနှင့် ကွမ်းရေဆက်သရပါသည်”

ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

နမတော်စောမိယာနတ်နှင့် မောင်တော်မောင်တင့်တယ်နတ်တို့ ကိုပေါင်းစု၍ တောင်ကြီးရှင်မောင်နမဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြသည်။

စောမိယာတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လည်း ရှိသေးသည်။ စောမိယာသည် ပျိုပျစ်နနယ်စဉ်ဘဝက အသက် (၁၃) နှစ်သားအရွယ်ရှိ ဆွေမျိုးနီးစပ်တော်သူ လှလင်ပျို ကလေးတစ်ဦးနှင့် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ဖူး၏။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သံယောဇဉ် ကြီးမားခဲ့ကြသော်လည်း စောမိယာမှာ တကောင်းဘုရင်၏တော်ကောက်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် မိဖုရားကြီးအရာတော့ ယဟုတ်ပေ။ တကောင်းမင်းက မိဖုရားငယ်တစ်ပါးအဖြစ်သာ မြှောက်ထားခဲ့၏။ ပုဂံခေတ်ဦးတွင် စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဆိုသော “သိုးကလေး” ကဗျာမှာ စောမိယာ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းနှင့်လည်း တစ်နည်းတစ်စုံ ပတ်သက်နေပါသည်။

“သိုး”ဟူသည် ဦးခေါင်း၌ ဆင်ယင်ရုံဖြစ်သော အဆင်တန်ဆာတစ်မျိုးဖြစ်၏။ သိုးကလေးက မိဖုရားငယ်ကိုယ်လှုပ်တော်တို့ အဆင်တန်ဆာဖြစ်သည်။ ပုဂံခေတ်ဦးက သိုးကလေးကဗျာတွင် “သိုးကလေး၊ ဗြိတ်လွတ်စုလည်း။ အငယ်တည်းက၊ ကျွမ်းစင်ကြသည်၊ ဓမ္မဘတူရင်။ မျိုးသည်မင်းနှင့်၊ လွှမ်းခြင်းစုရုံ။ သက်ထက် ဆုံးသည်၊ နှလုံးမခြား။ စောင့်တရား” ဆွေမိမင်း၊ မျက်သုတ်နီစဉ်၊ ရတည်းဖျင်နှင့်၊ ကိုင်းစင်မြဝါ၊ မတ်ကြီးလျာကို၊ မယ်သာကြိုက်မိ၊ တုမရှိ”

စသည် ရှေးဦးထားပေရာ ယင်းကဏ္ဍစာပိုဒ်များက စောမိယာ၏ ရင်တွင်းခံစားချက်များကို ပြဆိုနေပါသည်။

ဤ“သိုးကလေး” ကဏ္ဍကို မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ပထမဆုံးပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ကဏ္ဍတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် အရေးအသားက သံသယဖြစ်ဖွယ်သို့ နှောင်းခေတ်လက်ရာဟု မှတ်ယူရလှပေလှည်းရှိ၏။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ စောမိယာကတကောင်းဘုရင်၏ မိဖုရားငယ်တစ်ပါးဖြစ်လာကာ နောက်ဆုံးမီးပုံတွင်းခုန်ချပြီး နတ်ဖြစ်သွားခဲ့၏။ နှမတော်စောမိယာနတ်ကို ခေတ်အဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ခဲ့ကြရာ၌ အလောင်းမင်းတရားလက်ထက်တွင် ဦးခေါင်းကိုင့်၍ ရွှေချိန် ဝါးဝိဿာဆက်သခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၇၈၅ ခုနှစ် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တွင်လည်း နှမတော်နတ်အား ရွှေစင် (၅၅) ကျပ်သား ဆက်သခဲ့သေး၏။

ခရစ်နှစ် ၁၈၀၂ ခုနှစ်၊ မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်

နှမတော်တွင် ရွှေမျက်နှာ	ရွှေစင် ၂၄ ကျပ် ၅ မှုး
မြိတ်ရစ်တစ်ရစ်	၈ မှုး
ဆံထုံးကျောက်စီရှစ်လုံးတင်	၈ မှုး
ဆံကျင်ကျောက်စီခုနှစ်လုံးတင်	၁ မှုး
ရွှေကုစိန်ဆောင် (၁၅)	၂ ကျပ် ၁ မှုး
ဘိပန်းသုံးသွယ်	၅ မှုး
လေအထက်နားပေါက်နားဝယ်	
ကျောက်စီ (၂) ရစ်	၁ မှုး
ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။	

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

နမတော် စောဓိယာနတ်ရှင်ကို ပုဂံရွှေစည်းနှင့် ဆင်နက်မရုပ်ခံ ဘီလူးဆင့်အပေါ်တွင် ရုပ်လျက် လက်ယာဘက် လက်မနှင့် လက်ညှိုး အကြား ကြာစုသီးကိုင်ကာ ရင်ကိုပိုက်နေဟန်၊ လက်ဝဲလက်က ကိုယ်ကို မြှောင်ချထားဟန် ထုလုပ် ကိုးကွယ်ခဲ့သည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ဆောက်စဉ်က စောဓိယာခေါ် တောင်ကြီးရှင် နတ်ကို နတ်ထိန်းငိုက်က တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ပူဇော်ပသနည်း

နမတော်စောဓိယာနတ် ပူဇော်ပသပုံမှာ သီးခြားမရှိပါ။ မဟာကီရိ နတ်ပူဇော်ပ.သစဉ်က မုန်ဖြူ (၇) ချမ်း၊ မုန်နီ (၇) ချမ်း၊ လက်ဖက် (၇)ပုံ၊ ကွမ်း (၇)ယာပါဝင်ရာနမတော်နတ်အတွက်ပါပူဇော်ပြီးဖြစ်လေသည်။ တောင်ကြီး ရှင်နတ်မောင်နမသည် မီးဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြလေရာ ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေး တိုင်မီးများကို လုံးဝ မထွန်းညှိရပေ။

အိမ်တွင်း မင်းမဟာကီရိ နတ်မောင်နမသည် အိမ်တွင်း စီးပွား ချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်သောနတ်များဟု ယုံကြည်ကြသည့် အလျောက် "ယနေ့မှစ၍ ဤမိသားစု အိမ်ထောင်အတွင်းသို့ ရွှေငွေ ရတနာစီးပွား ချမ်းသာလာဘ်လာဘများကို သွင်းပေးပါ" ဟူ၍ ယပ်သွင်းလျက် ရွတ်ဆို လျှောက်ထားလေ့ရှိကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ထို့ကြောင့် တောင်ကြီးရှင်နမတော်နတ်ကို ပူဇော်ပသခြင်းဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာလာဘ်လာဘများတိုးပွားစေရန်ရည်ရွယ်လျက် ကိုးကွယ်ပူဇော် ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သုံးပန်လှနတ်

သုံးပန်လှနတ်

၅

သုံးပန်လှသည် ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ်၊ စောမိယာတို့၏ နမ
 အငယ်ဆုံးဖြစ်၏။ အမည်ရင်းက ရှင်ထွေးလှဖြစ်သည်။ ရှင်ထွေးလှသည်
 ဈားနာကွယ်လွန်ရာမှ နတ်ဖြစ်သွား၏။

နတ်အုပ်ကပီဒေဝကျော်သူ၍ပြောကြားချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ဝစေတေ၏ဝါရီ ဝစေတေခနစ်တွင် နတ်အုပ်
 ကပီဒေဝကျော်သူက သုံးပန်လှနတ်နှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်းပြော
 ပြခဲ့သည်။

“တကောင်းပြည်၊ ပန်းဘဲဖိုသူကြီး မောင်တင့်တယ်နမဖြစ်ပါသည်။
 မောင်တင့်တယ်ကို တကောင်းမင်းကြီး၊ ရာဇဝတ်ကွပ်၊ အစ်မတော်
 တကောင်း မိဖုရားမြတ်လှ မီးသို့ဆင်း၍ အသက်သေဆုံးသည်တွင် ကြောက်
 လန့်သောကြောင့် တကောင်းပြည်က ထွက်သွားလွင့်ပါ၍ ရာမညတိုင်း
 မွန်ပြည်သို့ရောက်လျှင် မွန်အမတ် သပိန်တောရာဇာနှင့် သင့်မြတ်ကြ၍
 မွေးမြင်သည့် သမီးရှင်နဲမိ ၃-နှစ် အရွယ်ရှိမှ အညာနေဟောင်း တကောင်း

ပြည်သို့ ပြန်လာရာ အဝဠိနွယ် တပယ်ထောက်ရစ်အရပ်တွင် အဖျားရောဂါ ကပ်ရောက် သေဆုံး၍ နတ်ဖြစ်လျှင် တစ်နေ့တည်းတွင် အဆင်းသုံးထွ ပြားသောကြောင့် သုံးပန်လှတွင်သည် ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ရှေ့ခေတ်ထုလုပ်ကိုးကွယ်ကြည့်

သုံးပန်လှနတ်ရှင်ကို ဆင်ရှင်ခံဘီလူးနံတွင် မတ်ရပ်ထံ၍ ဆံကျင် မြတ်ရစ်ထုံး၊ လက်ယာလက်က ရင်ကိုလျှက်၊ လက်ဝဲလက် ကိုယ်ပေါ် ခြောင်ချထားဟန် ထုလုပ်ကြသည်။ နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အတာနေ့သို့ရောက်တိုင်း မဟာဂီရိနတ်၊ စောမိယာနတ် တို့နှင့်အတူ တင်ကြား ပသရ၏။ အထူးသဖြင့် တပယ်၊ ဆီမီးခုံဒေသများတွင် ဈေးအစဉ်အဆက် နတ်ကွန်းများဆောက်လုပ် ကိုးကွယ်ကြ၏။ ရတနာပုံခေတ်တွင်မူ နတ်ကွန်းသီးခြားမရှိဘဲ မဟာဂီရိ နတ်ဖောင်နမများကို အတူတကွ ထားရှိပါသည်။

နတ်ရာခေတ်

သုံးပန်လှနတ်၏အမည်ကိုရှင်ဇွေးလှ၊ သူ၏အစ်မတော်စောမိယာ မိဖုရား၏အမည်ကို ရှင်မြတ်လှဟု ရေးသားဖော်ပြကြသည်လည်းရှိ၏။ ရှင်ဇွေးလှသည် အစ်ကို ဖိုကျင်ထိုးအသတ်ခံရစဉ် ကြောက်ရွံ့၍ ရခိုင်ဒေသသို့ ထွက်ပြေးသွားခဲ့၏။ ထိုအခါ ရခိုင်ဘုရင်က သူ့ကို သမီး အမှတ်ဖြင့် မွေးစားထားခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့နောက် ရခိုင်ဘုရင်က မွန်ဘုရင်သမိန်ထောရာမကို ဆက်သရာမှ သုံးပန်လှမှာ ဟံသာဝတီမိဖုရား ဖြစ်လာသည်။ သုံးပန်လှသည် သမီး ရှင်နိမိကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် ခေတ္တမျိုး သားချင်းများအား တွေ့လိုသဖြင့် တကောင်းသို့ ဆန်တက်လာရာ အင်းဝမြို့

၃၇-ပင်း နတ်ရောင်

အနောက်ဘက် တပယ်ထောက်ရပ်ရွာအရောက်တွင် ဖျားနာ၍ ကွယ်လွန်ခဲ့
ခြင်းဖြစ်၏။

ပူဇော်ပသသံဃုံ

ရှေးခေတ်အခါက နှစ်စဉ် သင်္ကြန်အတာနေ့ရောက်တိုင်း မဟာဂီရိ
နတ်မောင်နှမများကို အတူတကွတင်ကြားပသရ၏။ ထိုပီးခုံရွာ နတ်ကွန်း၌မူ
(၃) နှစ်တစ်ကြိမ် တက္ကန်းထာဘီ၊ သိုးရင်း အင်္ကျီ၊ ခေါင်းတင်ခါသာ (၇)
စောင်တို့ကို ရွှေတိုက်တော်မှ အတင် တော် ထုတ်ပေး၍ စာရွှန်တော်၊
မှာစာများနှင့် နတ်အုပ်၊ နတ်ဆော်တို့က သွားရောက်လျက် ကနားဆောက်ပြီး
နီးခေါက်၊ သင်ဖြူ၊ ဖျင်ဖြူ၊ ဖျင်နီ ပွဲစုံတို့ဖြင့် ကြေးပိုင်းထိုင်းပိုင်းများ တွဲဖက်
ကာ လာရောက်ပူဇော်ကြရသည်။

နောင်းခေတ်ကာလတွင်မူ သုံးပန်လှနတ်ပူဇော်မှုဟူ၍ သီးခြား
မရှိဘဲ မဟာဂီရိနတ်တင်မြှောက်ရာ၌ တစ်ပါတည်းပါရှိပြီး ဖြစ်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

သုံးပန်လှနတ်သည် မဟာဂီရိနတ် မောင်နှမသုံးပါးဝင် ဖြစ်၍
တောင်ကြီးရှင်မောင်နှမတို့ကဲ့သို့ပင် နေအိမ်တွင်း ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း
ရေး၊ မိသားစုဝင်များ ကျန်းမာရေးအတွက် ကူညီစောင့်ရှောက်စေရေးနှင့်
လာဘ်လာဘ တိုးပွားစေရေးတို့အတွက် ရည်ရွယ်ကာ ပူဇော်ပသကြခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။

ရှင်မိနုဝ်

ရှင်နဲမိနတ်

၅

ရှင်နဲမိနတ်သည် ရှင်ထွေးလှခေါ်သုံးပန်လှနတ်၏ သမီး ဖြစ်သည်။ သုံးပန်လှသေလွန်စဉ် (၃) နှစ်သမီးနှင့် ကျန်ရစ်ရာမှ တပယ်ထောက်ရစ်ရွာ၌ပင် ပိခင်အားလွမ်းထွတ်ကာ ရင်ကွဲနာကျသေလျှက် နတ်ဖြစ်ခဲ့သည်ဆို၏။

နတ်ဘုရင်ကဝိဒေဝကျော်သူ၏ ခြောပြချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ၁၈၀၈ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် နတ်ဘုရင်ကဝိဒေဝကျော်သူက ရှင်နဲမိနတ်အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြခဲ့၏။

“အဘ မွန်ပြည်သား။ အမိ ရှင်ဒွေးလှ၊ မွန်ပြည်က အညာကကောင်းပြည်သို့ ပြန်လာရာ တပယ်ထောက်ရစ်ရွာတွင် အမိရှင် ဒွေးလှ အများရောဂါကပ်ရောက်သေသည်။ နောက် မကြာမြင့်မီ သမီး ၃-နှစ်ရွယ် ရှင်နဲမိ ဝမ်းကွဲနာနှင့်သေလျှင် နတ်ဖြစ်၍ ဦးရီးမဟာဂီရိ၊ မိကြီးရွှေပျက်နာ၊ အမိ ရှင်ဒွေးလှတို့နှင့်ပေါင်းမိ၍ အတူနေရပါသည်။”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကုန်းဘောင်းခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်းခေတ်က ပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးမှတ်တမ်း တစ်စောင်တွင်

“ရှင်နဲမိနတ်မှာ ပန်းထတီး၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ ပုဆိုးတာဘက် ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် သနားချစ်စရာ ရှိတီးချင်းနှင့် ပန်းဆိုးနီစွာ ချီနတ်သံကို တီးမှတ်သီဆို၍ လက်လှကသည်”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။ ကုန်းဘောင်းခေတ် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ထောင်စဉ်အခါကမူ ရှင်နဲမိနတ်ကို နတ်ထိန်း ဖိမင်းကောင်းက တာဝန် ယူခဲ့ရသည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

ရှင်နဲမိနတ်ကို ကြာခံပလ္လင်ထက်၌ မတ်တပ်ရပ်လျက် ထမိခါးချွန် ဝတ်ဆင်ကာ လက်ကောက်ပုတီးစည်းပုံနှင့်တကွ လက်နှစ်ဘက်ကို လှံချ နေဟန် ကလေးရှပ်ထု ထုလုပ်ကိုးကွယ်ကြ၏။ ဤထုလုပ်ဟန်မှာ ပုဂံ ဓမ္မစည်းစံဘုရားအတွင်း နတ် (၃၇)မင်း ရုပ်ထုများ ထုလုပ်ပုံဖြစ်သည်။ အရပ်ဒေသအလိုက် မူကွဲအနည်းငယ်လည်း ရှိပါသည်။

နတ်ရာဇဝင်

ရှင်နဲမိနတ်ကို မနဲလေးဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ အချို့မှတ်တမ်းများ၌ ရှင်နဲမိ (၃)နှစ်သမီးအရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ကာ နတ်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုကြ၏။ သို့သော် (၂)နှစ်သမီးအရွယ်၌ နတ်ဖြစ်ကြောင်း မူကွဲမှတ်တမ်း တို့ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ရှင်နဲမိသည် ဥက္ကလာပဓိဗုရား ရှင်ထွေးလှမှ

ဥက္ကလာပဒေသတွင် ဖွားမြင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ မိခင်နှင့်အတူ တကောင်းဒေသ သို့ လိုက်ပါသွားရာမှ တပယ်ထောက်ရစ်ရွာ၌ ကွယ်လွန်ကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ၎င်းတပယ် ထောက်ရစ်ရွာမှာ အင်းဝမြို့တော်၏ အနောက်ဘက်တွင် တည် ရှိပါသည်။

ပူဇော်ပ.သင်္ဃ

ရှင်နိမိနတ်ကို ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါစားသောက်ဖွယ်ရာ ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ကြ၏။

- (၁) ကြက်ဥပြုတ် (သို့) ဘဲဥပြုတ် (၂)လုံး
- (၂) ချိုချဉ်မှန်ပဲသရေစာ
- (၃) နင်းဆီပန်း (၃)ပွင့်
- (၄) သောက်ရေခွက်တစ်ခွက် တို့ဖြစ်ကြ၏။

ပန်းဒီးတွင်း၌ ရာသီအလိုက်ပွင့်သော နင်းဆီ သို့မဟုတ် ဇီဝေါ စိန်ခြယ်၊ မေမြို့စသည် ပန်းတစ်မျိုးမျိုးကိုထိုးကာ သောက်ရေကိုလည်း မပြုတ်လဲလှယ်ပေးရသည်။ ထို့နောက် လက်ဝါးကိုဖြန့်၍ လက်ထဲ၌ ချိုချဉ် မှန်ပဲသရေစာတစ်မျိုးမျိုးထည့်ကာ ဘဲဥပြုတ် နှစ်လုံးကိုမူ ပုခက်ငယ်နံဘေး၌ ဧလုံငယ်နှင့်ထည့်ပြီး ကပ်လျက်ထားရသည်။ ရှင်နိမိမှာ ကလေးနတ်ဖြစ် သဖြင့် ကလေးကစားရောကလေးများကိုလည်း ဆက်ကပ်ရ၏။ ထို့ပြင် ပုသိမ် ထီး အသေးကလေးတစ်လက်ကိုလည်း ထည့်ထားလေ့ရှိသည်။ မှန်ဟင်းခါး ကို လုံးဝတင်မြှောက်ခြင်းမပြုရကြောင်းလည်း အမှတ်အသားရှိ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ရှင်နိမိနတ်ကို ပုဇွန်ပသရခြင်းမှာ မိဘားစုဝင်ငွေတိုးစေရန်နှင့် နေအိမ်အတွင်း သူစိမ်းများမလာရောက်နိုင်စေရန်၊ နေအိမ်သို့စောင့်ရှောက် နိုင်စေရန်အတွက် ဖြစ်သည်ဆိုပါသည်။ ရှင်နိမိသည် ကလေးနတ်တစ်ဦး သာဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကလေးတစ်ဦး၏ အတိုင်းအတာအလျောက် စောင့်ရှောက်ကူညီမည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ကြ၏။

ရွှေနေပေန်တီ

ရွှေနပေနတ်

၆

ရွှေနပေနတ်သည် ရေနဂါး၏ သမီးဖြစ်သည်ဆို၏။ မောင်တင့်တယ်ကို တကောင်းဘုရင် လိုက်ဖမ်း၍ ရွှေစက်တော် ဘက်သို့ ထွက်ပြေးရစဉ် မောင်တင့်တယ်နှင့် ရွှေနပေတို့ ဆုံတွေ့ပေါင်းဖက်ခဲ့ကြ၏။ ထိုနေ့က မောင်တင့်တယ်ကို နမောဓိယာက တစ်ဆင့်ပြန်လည်ဆင့်ခေါ်လိုက်သောအခါ ရွှေနပေ ရင်ကွဲနာကျသေကာ နတ်ဖြစ်သွားခဲ့သည် ဆိုပါသည်။

နတ်ဘုံ ကာဓိဒေဝကျော်သူ၏ ပြောပြချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ၁၈၊ ဇေဇော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် ရွှေနပေနတ်အကြောင်းကို နတ်အုပ် ကာဓိဒေဝကျော်သူက အောက်ပါအတိုင်းပြောပြခဲ့သည်။

“ဧရာဝတီမြစ်ရိုးမြစ်ညာ နဂါးတို့ဘာဝ ကျက်စားသွားသည်တွင် တကောင်းပြည်က မောင်တင့်တယ်တောသို့ လှည့်ပတ်ပုန်းနေရာ ရွှေနပေ နဂါးမ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဆိပ်တွင် လှပိန်းမ ယောင်ဆောင်၍ နေသည်နှင့် မောင်တင့်တယ်လည်း လှပိန်းမ မှတ်၍ယူသည်။ ကိုယ်ဝန်ပင်္သိသနေ့

ဆရင့်အဟရိမှ မောင်တင့်တယ်လည်း တကောင်းပြည်က လှည့်ပြားခေါ်
လာရာ လိုက်သည်နှင့် ရွှေနပေနဂါးမလည်း ဆောင်သည့်ကိုယ်ဝန် နေ့စေ့
လစေ့ ရောက်၍ နဂါးတို့ဘာဝ မလည်တောင်ရင်း ၉၂-လုံးကို ထူးခေါင်း
ထဲတွင် ပစ်ထားခဲ့ပြီးလျှင် စကုစလင်း၊ ဘောင်းလင်း၊ လယ်ကိုင်း၊ မြို့များသို့
ပြန်လာရာ လင်မယားကွဲပြားသည့် စိတ်ဝေဒနာနှင့် သေ၍ နတ်ဖြစ်သည်”
ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ကပြပုံ

ရွှေနပေနတ်ကို နဂါးသမီးဖြစ်၍ ကြာနဲထက်၌ မတ်တပ်ရပ်လျက်
အနေအထားပုံ၊ ဦးခေါင်းတွင် နဂါးလည်ပေါ် စည်းပုံ ဆောင်းထုလုပ်ကြ၏။
ဆူးနားတောင်းကို ပန်ဆင်လျက် လက်ယာလက်က ရင်ကိုပိုက်လျက်၊
လက်ဝဲလက်က ကိုယ်၌ မြှောင်၍ ချထားဟန်ဖြစ်ပါသည်။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်လုပ်ရန်
မြေနေရာ ရှင်းလင်းစုတ်ထွင်စဉ်က ရွှေနပေနတ်ကို ပသ၊ တင်ကြရန်
နတ်ထိန်းငစ်သူက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍လည်း

“ရွှေနပေနတ် စွဲကပ်လျှင် တောင်ကြီးရှင်နတ်နည်း (ဗြဲဘက် ထဘီ၊ သိုရင်း
အင်္ကျီ၊ တဘက်ဖြူ) ဝတ်ဆင်၍ ခရုမှ ဝမ်းပူရီ တေးချင်းနှင့် ကြောရှင်းမူ
ရာရီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆိုပြီးလျှင် လက်ဝဲလက်ယာ သပြေပန်းကိုင်၍
ကုန်ရပါသည်” ဟူ၍ ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်၌ ဖော်ပြထား၏။

ခုတ်ရာဇဝင်

ရွှေနပေနတ်က မင်းဘူးမြို့ဖာတီဖြစ်သည် ဆို၏။ နဂါး၏ သမီး

ဘုမင်း နတ်ရာဇဝင်

နဂါးမဖြစ်ပြီး ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ် မင်းဘူးအရပ်သို့ ထွက်ပြေးလာစဉ် တွေ့ဆုံမေတ္တာမျှခဲ့ကြသည် ဆိုပါသည်။ မောင်တင့်တယ်နှင့် နဂါးမ ရွှေနပေ တို့မှ သားရှင်ညိုနှင့် ရှင်ဖြူတို့ကို ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ အချို့ကလည်း နဂါးမဖြစ်၍ ဥအဖြစ်သာ ပေါက်ဖွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆိုပါသည်။ ဤတွင် ရာဇဝင်ဇာတ် လမ်းအချို့၌ နဂါးမ၏ ဥနှစ်လုံးရေတွင်မျောပါသွားရာမှ ရသေ့က ကောက်ယူ လျက် ရှင်ဖြူ ရှင်ညိုဟု အမည်ပေးခဲ့ကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရ၏။ ရှင်ညိုနှင့် ရှင်ဖြူတို့မှာလည်း နတ်ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။

ပူဇော်ပသသံ

ရွှေနပေ နတ်ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်၏။

- (၁) နွားနို့တစ်ခွက်
- (၂) ပေါက်ပေါက်တစ်ပွဲ
- (၃) ရေအေးတစ်ခွက်

တို့ဖြစ်သည်။

နွားနို့ခွက်၊ ရေခွက်နှင့် ပေါက်ပေါက်တစ်ပွဲတို့အား သီးသန့်တင် မြှောက်ပူဇော်ကြရ၏။

အချို့ကလည်း သီးခြားနဂါးဂှုပ်ထုကို ရေအင်တုံအတွင်း ထည့်၍ ရေအေးအေး အမြဲအပြည့်ဖြည့်ကာ ပူဇော်ကြ၏။ နေ့စဉ် ရေလဲလှယ်ပေးပြီး ကျောက်ဖြူ ကျောက်ညို ကျောက်စရစ်တုံးကံလေးများကိုလည်း ရေအင်တုံ အတွင်း ထည့်ပေးထားကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ရွှေနပေနတ်ကို ပူဇော် ပ.သရာ၌ ဘဝတွင် အေးအေးချမ်းချမ်း
နေနိုင်ရေးနှင့် ဖုလုံပြည့်ဝစွာ နေနိုင်ရေးတို့အတွက် ရည်ရွယ်ကာ တင်လှူ
ပသ ကိုးကွယ်ကြကြောင်း သိရှိရ၏။

တောင်ကြီးရှင်ညိုနတ်

တောင်မကြီးနတ်ရှင်ညိုနတ်

၇

တောင်မကြီးနတ်ခေါ်ရှင်ညိုနတ်သည် ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ်နှင့် နဂါးမ ရွှေနပေတို့မှာ ဖွားမြင်သော သားဖြစ်သည်။ သူတွင် ရှင်ဖြူ ခေါ် ညီတစ်ယောက်လည်း ရှိသေး၏။ ရှင်ညိုသည် ဖခင် ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ် ကဲ့သို့ပင် ခွန်အားဝလနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။ သို့ကြောင့်လည်း သရေခေတ္တရာ ဘုရင်က စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ကာ ညီအစ်ကိုနှစ်ဦးကို လက်ဝေထိုးသတ်စေခဲ့ သည်။ ဤတွင် ညီငယ်ရှင်ဖြူသေသွားရာမှ အစ်ကိုသည်လည်း များမကြာမီ သေဆုံးလျက် နတ်ဖြစ်သွားတော့၏။

နတ်ရှင်ထုလုပ်ကိုးတွယ်မုံ

တောင်မကြီးနတ်ခေါ် ရှင်ညိုနတ်ရှင်ကို ကြာခံနံ့ထက်၌ လက်ဝဲ လက်ယာတွင် လက်သုံးဖက်ဆီ ထုလုပ်ကြ၏။ အပေါ်ဆုံး ဝဲယာလက်တစ်စုံ မှာ လက်အုပ်ချီ၌ ရင်၌ ကပ်ထား၏။ ကျန် လက်ဝဲလက်နှစ်ဘက်၌ တုတ်နှင့် သိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ လက်ယာလက်နှစ်ဘက်၌ ဓားနှင့် လှံကိုလည်း ကောင်း ကိုင်ဆောင်ထား၏။ ဦးခေါင်းထက်တွင် မောက်တိုဆောင်းထား၍

စစ်ဝတ်စစ်စားအပြည့်နှင့် ဆင်မြန်းထားပေသည်။ ဤသည်မှာပုဂံရွှေစည်းခုံ
ဘုရားအတွင်း၌ ထုလုပ်ထားရှိပုံ ဖြစ်၏။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်တွင် မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်ကို ရတနာပုံ
နေပြည်တော်တည်ဆောက်ရာ၌ တင်လှူပသရန် နတ်ထိန်း မိချိုက တာဝန်
ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

တောင်မကြီးရှင်ညိုနတ်သည် မောင်တင်တယ်နှင့် နဂါးသမီး နဂါးမ
ရွှေနပေတို့မှ ဖွားမြင်သော သားကြီးဖြစ်သည်ဆို၏။ နဂါးမက ဥနှစ်လုံးဥခုရာမှ
ရှင်ညိုနှင့် ရှင်ဖြူတို့ ညီအစ်ကိုကို ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှင်ညိုတို့ ညီနောင်
သည် သရေဝေတ္တရာ၌ ဒွတ္တဘောင်မင်းထံ စားခဲ့ကြသည်ဆို၏။ ယင်းသို့
ခစားနေကြရာမှ သူတို့၏ အစွမ်းသတ္တိကို ဒွတ္တဘောင်မင်းက သတိပြုမိလာ
သည့်အလျောက် ဥပါယ်တမျှင်ဖြင့် ညီနောင်နှစ်ဦးအား လက်ဝှေ့ထိုးသတ်
စေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကုန်းတောင်ခေတ်ကပြပုံ

တောင်မကြီးနတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးစာဟောင်းတို့တွင် -
“တောင်မကြီးနတ်မှာ ပုဆိုးအင်္ကျီနက်၊ ခါးစည်းနက်၊ ခေါင်းပေါင်းနီ ဝတ်ဆင်
ပြီးလျှင် ရွှေဂူရွှေဂူချီတီးချင်းနှင့် ခေါင်းပေါင်းကြယ်စီ နတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်
ဆို၍ သပြေပန်းလက်ဝဲ၊ ဓားလက်ယာ စွဲကိုင်ပြီး ခုတ်ဟန်ပြု၍ ဓားပိုက်လျက်
ကရသည်။ ပြီးလျှင် လှေလှော်ဟန်ပြုရသည်”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

ပူဇော်ပသခြင်း

တောင်မကြီးရှင်ညိုနတ်သည် အိမ်တွင်းမင်းမဟာဂီရိနတ်၏ သား
ဖြစ်သည့်အလျောက် သီးခြားပူဇော်ပသခြင်း မပြုတော့ဘဲ မင်းမဟာဂီရိ
အုန်းပွဲတင်မြှောက်ရာတွင် ပါဝင်ပြီးပါသည်။ ပူဇော်ပသခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်
အနေဖြင့်လည်း အိမ်တွင်းမင်း မဟာဂီရိကဲ့သို့ပင် အိမ်တွင်းသောအန္တရာယ်
ကင်းရှင်းရေးအတွက် ပူဇော်ပသကြခြင်းဖြစ်သည်။

မြောက်မင်းရှင်ခြံနတ်

မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်

မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်သည် ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ်နှင့် နဂါးမရှင်နပေတို့မှ ဇွားမြင်သော သားနှစ်ယောက်အနက် အငယ်ဖြစ်သည်။ အစ်ကိုမှာ တောင်မကြီးနတ် ခေါ် ရှင်ညိုဖြစ်၏။

ထုလုပ်ကုန်းတွယ်ပင်

မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်ရှင်ကိုလည်း နောင်တော်ဖြစ်သူ တောင်မကြီး ရှင်ညိုနတ်ကဲ့သို့ပင် လက်ခြောက်ချောင်းဖြင့် ထုလုပ်ကြ၏။ အထက်လက်ပဲလက်ယာအစုံကရင်တွင်ကပ်၍လက်အုပ်ချီရှိဦးနေဟန်၊ ကျွန်လက်ပဲလက်နှစ်ချောင်းက တုတ်နှင့်သိုင်း၊ လက်ယာလက်နှစ်ချောင်းက ဓားနှင့်လုံကို ကိုင်လျက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် နောင်တော် ရှင်ညိုရှင်ထုထက် အနည်းငယ်သေး၍ ထုလုပ်ကြရ၏။

မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်ကို ရှေးခေတ်အခါတပင် မဟာဂီရိနတ်ကွန်း၌သာစုပေါင်းတင်လှူပသလေ့ရှိကြ၏။ သီးခြားနတ်ကွန်းဖြင့်မထားရှိကြပေ။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်က မြောက်မင်းရှင်
ဖြူနတ်ကို တင်ကြားပသရန် နတ်ထိန်းဖိချီက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလတွင် မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ် ကပြပုံကို
ရှေးဟောင်းမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် -

“မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်မှာ တောင်မကြီးနတ်နည်း ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင်
အောင်ပိန်း အောင်ပိန်း မျှီတီးချင်းနှင့် ဓားနက်ကျောက်စီ နတ်သံကို
တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်နှစ်ဘက်ထိုးလျက်ကရသည်”
ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

ပန်းဘဲမောင်တင့်တယ်နှင့် နဂါးမရွှေနပေတို့၏ သားနှစ်ယောက်
သည် ငယ်စဉ်ကပင် အစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်သည်။ သူတို့သည်
သရေခေတ္တရာဘုရင် ဒွတ္တဘောင်မင်းထံ အမှုထမ်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်၏။
သို့ကြောင့်လည်း ဒွတ္တဘောင်မင်းက ညီနောင် နှစ်ဦးအား ဥပါယ်တမျှင်ဖြင့်
ထိုးသတ်စေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ညီငယ် ရှင်ဖြူက ဦးစွာ သေဆုံးသွားပြီး
နတ်ဖြစ်သွားခဲ့၏။ အစ်ကိုဖြစ်သူရှင်ညိုမှာ မုဒက်ရာပြင်းထန်စွာ ရရှိသွားရာမှ
နောက်ပိုင်းတွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရှင်ဖြူသည် နတ်ဖြစ်သွား
လေရာ၌ မြောက်မင်းရှင်ဖြူနတ်ဟု အမည်တွင်ပါသည်။

၃၇-မင်း နတ်ရာဇာဓိ

ဓမ္မဇာတ်ပဒေသနာ

မြောက်မင်းရှင်ဖြူသည် မဟာဂီရိနတ်၏ သားငယ်ဖြစ်သည့် အလျောက် သီးခြားပူဇော်ပသခြင်းမျိုးမရှိပါ။ အိမ်တွင်းမဟာဂီရိနတ်အတွက် အုန်းပွဲတင်မြှောက်ရာ၌ပင် ပါဝင်သွားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင်းမင်း မဟာဂီရိနတ်အစုမှ မောင်တင့်တယ် ခေါ် မဟာဂီရိနတ်၊ နှမဇောပိယာနတ်၊ နှမရှင်ထွေးလှခေါ် သုံးပန်လှနတ်၊ ရှင်ဖြူ၊ ရှင်ညို၊ ရှင်နိမိနတ်တို့သည်ကား နတ်မိသားစုကြီးဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ရှင်ဖြူနတ် ကိုးကွယ်ပူဇော်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အိမ်တွင်း မဟာဂီရိနတ်ကဲ့သို့ပင် အိမ်တွင်းသော အန္တရာယ် ကင်းဝေးစေရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့အတွက် ပူဇော်ပသကြခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ယှဉ်ပြိုင်ရသည့် ကိစ္စမျိုးရှိသည့်အခါ အနိုင်ရရှိစေရေးအတွက် ရှင်ဖြူနတ်ကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

ထီးဖြူဆောင်းနတ်

ထီးဖြူဆောင်းနတ်

၉

ထီးဖြူဆောင်းနတ်သည် ပုဂံကွမ်းဆော်မင်း ရဟန်းဘဝမှ ပျံလွန်၍ နတ်ဖြစ်ရာ သက်န်းဒုက္ခတင်ဟန်နှင့် မိုးကြိုးသွားပုံ ဒေါက်ရွာ ဆောင်းပေး ထားရကြောင်းဆိုပါသည်။

နတ်ဘုရင် ကဝိဒေဝကျော်သူ၏ ပြောကြားချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ၁၈၊ ဇေဇော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ဝုန်းတွင် နတ်ဘုရင် ကဝိဒေဝကျော်သူက ထီးဖြူဆောင်းနတ်အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့၏။

“ပုဂံမြို့ကွမ်းဆော်မင်းကို မြောက်နန်းမိဖုရားသား စုတ္တတေး နန်းကရ၍ ပရိမ္မအရပ်တွင် စမှတ်ကျောင်းဆောက်လုပ်တင်ထားသည်။ မကြာမြင့်မီ ရောဂါကပ်ရောက်၍ သေလျှင် နတ်ဖြစ်သည်။ ပရိမ္မမြို့တွင် ထီးဖြူဆောင်း နတ်သမုတ်၍ နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် နတ်ပွဲပြုပါသည်။

၅-ထပ်ကြီး ဒါယကာမင်းလက်ထက် ၃၇-မင်းဘွဲ့စက်၍ မြို့စောင့် နတ် ၁၂-ရပ်အဝင်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ၄၄-ခု (ခရစ်နှစ် ၁၈၇၂) အမရပူရ

ရွှေဦးတော်အတွင်း အနောက်မြောက်ထောင့် ဗြိတိန်ကတောင်ကို (၁၂)တာ ကွာ၊ ရန်ပျိုးအောင်တံခါး ယင်း အနောက်ကို ၁၂-တာကွာတွင် နတ်ကွန်း ဆောက်၍ သော့တံခါးနှင့်ထားရပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်နတ်ရုပ်

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ထီးဖြူဆောင်းနတ်ရုပ်အား ပလ္လင်အမြင့် ၁-မိုက်တွင် ယမနေသား (သို့မဟုတ်) စံကားသား ဖြင့် ရုပ်ထုကို အမြင့် (၁)တောင်တွင် တင်ပလ္လင်ခွေ ဒေါက်ရာ ဆောင်း။ လက်ယာလက်ဝိုက်၊ လက်ဝဲလက်ဒူးတင် ထုလုပ်ကြရ၏။ နတ်ကွန်း၌ နှစ်စဉ် တပေါင်းလသို့ ရောက်တိုင်း ထီးဖြူဆောင်းနတ်ကို ဖဲဝါသကန်းကိုယ်ရှိ (၇)တောင်၊ ရင်ဘွဲ့ (၅)တောင်၊ သင်းပိုင် (၃)တောင်၊ ခေါင်းတင် (၃)တောင်၊ ဖျင်ဖြူ ဖျင်နီ၊ နီးခေါက်၊ သင်ဖြူ၊ ငှက်ပျောပွဲ ထမင်းပွဲများနှင့် တင်ကြားပသ ကခုန်ကြရ၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ မင်းတုန်းမင်း ရတနာပုံနေပြည်တော်ကို တည်လုပ်စဉ်က နတ် ၃၇-မင်းအား တန်ဆောင်းအတွင်း လှပတင့်တယ်စွာ မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားရှိစဉ် ထီးဖြူဆောင်းနတ်အား နတ်ထိန်းပိကြီးဆိုသူက တာဝန်ယူခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

ထီးဖြူဆောင်းနတ် ခေါ် ပုဂံကွမ်းဆော်မင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မှန်နန်း ရာဇဝင် (ပထမတွဲ) စာ ၂၂၇ တွင်

“အလယ်ပြင်သည်တွင် စုက္ကတေးကို ပဋိသန္ဓေမြောက်လရှိသောအခါ ညောင်ဦးစောရဟန်း အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ကွမ်းဆော်မင်းဖြစ်တော်မူ လျှင်...”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။ ထို့ကြောင့် စုတ္တတေးကို ဖွားမြင်သော နှစ်၌ ကွမ်းဆော်မင်း နန်းတက်ပါသည်။ စုတ္တတေးဖွားမြင်သောနှစ်မှာ ဇာတာတော်ပုံရာဇဝင်အရ သက္ကရာဇ် ၃၅၃၃ (ခရစ်နှစ် ၉၉၁) ဖြစ်၏။

တစ်ဖန် ကွမ်းဆော်မင်းနတ်ရွာစံသော နှစ်ကိုလည်း မှန်နန်းရာဇဝင် (ပထမတွဲ) စာမျက်နှာ ၂၃၇ တွင်

“(အနော်ရထာမင်းစော) မင်းဖြစ်၍ သုံးနှစ်ရှိလျှင် ကျောင်း ဆောက်၍ တစ်နှစ်ရှိလျှင် ကျောင်းဖြူမင်း အနိစ္စရောက်၏”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။ အနော်ရထာမင်း နန်းတက်သော နှစ်ကို ခရစ်နှစ် (၁၀၄၄) ခုနှစ်ဟု ပညာရှင်အများက လက်ခံထားပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကွမ်းဆော်ကျောင်းဖြူမင်း နတ်ရွာစံချိန်မှာ ခရစ်နှစ် (၁၀၄၇) ခုနှစ်တွင်ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်းဆော်မင်းကို ကျောင်းဖြူမင်းဟု ခေါ်ခြင်းမှာမူ အဖြူရောင်ရှိသော ကျောင်းတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ဖူးသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ကွမ်းဆော်မင်းသည် ဦးကုလားနှင့် တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်တို့အရ အိမ်နိမ့် (၂၈)နှစ်၊ စည်းစိမ် (၂၂) ဖြစ်သောကြောင့် ခရစ်နှစ် (၉၆၃)ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ပြီး အသက် (၂၈)နှစ်အရွယ် ခရစ်နှစ် (၉၉၁) ခုနှစ်၌ နန်းတက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူသည် တန်နက်မင်း၏ မိဖုရားငယ်တစ်ပါးမှ ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်တူ၏။ ငယ်ရွယ်စဉ်က ကွမ်းဆော်ခေါ် အခွန်အကောက် တောက်ခံသည့် အမှုထမ်းဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ သားတော် စုတ္တတေးလက်ထက်တွင် နန်းချ၍ အဓမ္မရဟန်းပြုစေခဲ့ရာမှ အနော်ရထာမင်း နန်းတက်လာသောအခါ ဖခင်ကို မင်းပြုရန် သွားရောက်ခေါ်ဆောင်ခဲ့သေး၏။

ယင်းသို့ သွားရောက်ကာ ထီးနန်းအပ်ခဲ့ဖူး၍ ပျံ့လွန်သောအခါ
ထီးဖြူဆောင်းနတ်ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။

ပူဇော်ပ.သမံ

ထီးဖြူဆောင်းနတ်ကို ပူဇော်ပသရာ၌

- ၁။ ကွမ်း (၃) ယာ
- ၂။ ငှက်ပျောသီး (၂) ဇီး
- ၃။ ဝေယျာင်တိုင်
- ၄။ ဇျင်နီဇျင်ဖြူ (၅) တောင်စီ
- ၅။ အမွှေးတိုင်
- ၆။ အုန်းသီး (၁) လုံး
- ၇။ အောင်သပြေ

တို့ဖြင့် ပူဇော်ရပါသည်။ ငှက်ပျောသီးကို မိမိနှစ်သက်ရာ အမျိုး
အစားအား သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ အလားတူ အောင်သပြေပန်းအစား ရာသီ
အလိုက် ဖူးပွင့်လေ့ရှိသော ပန်းများကိုလည်း ပန်းအိုးတစ်လုံး၌ ထိုးကာ ပသ.
ပူဇော်နိုင်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ထီးဖြူဆောင်းနတ်ကို အနှောင့်အယှက်၊ အခက်အခဲများနှင့်
ကြုံတွေ့ရသည့်အခါ ကျော်လွှား လွတ်မြောက်နိုင်စေရေးအတွက် ပူဇော်ပသ
ရကြောင်း အဆိုရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပွဲပြင်၌ တင်မြှောက်သည့်အခါ မိမိ
ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် အခက်အခဲ အတားအဆီးကို တိုင်တည်ကာ ပသ
တင်မြှောက်ပါက အောင်မြင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

ထီးမြူဆောင်းမယ်တော်မှတ်

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်သည် ထီးဖြူဆောင်းနတ်ခေါ် ကွမ်းဆော်
မင်း၏မယ်တော်ဖြစ်သည်။ နာမကျန်းဖြစ်ရာမှ သေလွန်ပြီးနတ် ဖြစ်လာခဲ့၏။
မယ်တော်ရွှေဒိင်္ဂါသည် နတ်ဟုလည်းခေါ်ကြ၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်ရှင်ထုကို ကြာမံခုံတွင် ကျွဲကျွဲထိုင်နေ
ဟန် ထုလုပ်လေ့ရှိသည်။ လက်ယာဘက်လက်မှ ဝမ်းကို ပိုက်လျှက်
လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲဘက်လက်မှာ ပေါင်ထက်တွင် တင်ဟန်ဖြစ်ပြီး
ဆံမြိတ်ဆံထိုးတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းထုလုပ်ထား၏။ ဤသည်မှာ ပုဂံ
ရွှေစည်းနံဘုရားရှိ ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော် နတ်ရှင်ထုလုပ်ပုံဖြစ်သည်။
ထုလုပ်ရာ၌ ယမနေသား (သို့မဟုတ်) စကားသားဖြင့် ထုလုပ်ကြပြီး ရွှေပိန်း
ချွကာ နတ်ကွန်းဖြင့်ထားလေ့ရှိကြ၏။

ရှေးခေတ်ကာလက နှစ်စဉ်တပေါင်းလသို့ရောက်တိုင်း ထီးဖြူဆောင်းနတ်နှင့် ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်တို့အား ကိုးကွယ် ပသလေ့ရှိကြသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော် ခေါ် မယ်တော်ရွှေအိမ်သည် နတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရ၏။
“မယ်တော်ရွှေအိမ်သည် နတ်မှာ ရွှေစကားနတ်နည်းဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (ပွဲတက်ထာဘီ၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ တဘက်အဖြူဝတ်) မွန်လို မြမြမောင်းမောင်း ချီတီးချင်းနှင့် ထီးဖြူဆောင်းဟု အလောင်းမယ်တော်ချီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယှက်သည်”
ဟု၍ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ထောင်စဉ်က မယ်တော် ရွှေအိမ်စည်နတ်ခေါ် ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်ကို ပူဇော်ပသရန် နတ်ထိန်း မိမင်းမှတ်က တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

ခုတ်ရာခေတ်

ကွမ်းဆော်မင်းသည် တန်နတ်မင်း၏ မိဖုရားဟောင်းမှ ခရစ်နှစ် (၉၆၃)ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ကွမ်းဆော်မင်း၏ မွေးသက္ကရာဇ်ကို နန်းတက်နှစ်ဖြစ်သော ခရစ်နှစ် (၉၉၀) ခုနှစ်မှ အိမ်နိမ့် (၂၀)နှစ် နှုတ်၍တွက်ရှက်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဤတွင် တန်နတ်မင်းမှာ ခရစ်နှစ် (၈၉၄)ခုနှစ်တွင်

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

နတ်ရွာစံလွန်ခဲ့ရာ ကွမ်းဆော်အမိကို ထီးဖြူဆောင်း မယ်တော်ဟု ခေါ်ဆိုကြသော်လည်း တန်နက်မင်းမှာမူ သူ၏မေမည်းတော် မဖြစ်နိုင်ပေ။

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်သည်ပင် တန်နက်မင်းနှင့် အသက်အလွန်ကြွားခြားသောပိတုရားငယ်တစ်ပါးဖြစ်ပြီး တန်နက်မင်းနတ်ရွာစံလွန်ပြီးနစ်အတန်ကြာ အသက်အရွယ်လေးဆယ်ဝန်းကျင်တွင်မှ ကွမ်းဆော်ကိုစွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မင်းတရားမယ်တော်ကို နတ်ရာဇဝင်တို့တွင် ရွှေအိမ်စည်အမည်နှင့် တွေ့ရှိရ၏။ ကွမ်းဆော်မင်းသည် အသက် (၈၅)နှစ်အရွယ်တွင် ရဟန်းဘဝဖြင့် ပျံ့လွန်သွားရာ ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်အနေဖြင့် ထိုထက်အချိန်များစွာ စောစီးစွာကပင် ကွယ်လွန်ကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ပုဇော်ပသသံ

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်ကို ပုဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများကို လိုအပ်ပါသည်။

- (၁) ကွမ်း (၃) ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး (၂) မီး
- (၃) ပန်းအိုး (၁) အိုး
- (၄) ဖယောင်းတိုင်
- (၅) ဖျင်ဖြူ ဖျင်နီ (၅) တောင်စီ
- (၆) သစ်သီး (၃) လုံး
- (၇) သောက်ရေ (၁) စွက်
- (၈) အမွှေးနံ့သာတိုင်

(၉) အုန်းသီးတစ်လုံး

(၁၀) အောင်သပြေပန်း

တို့ဖြစ်ကြသည်။

အုန်းငှက်ပျော့ပွဲတစ်ပွဲ၊ ပန်းအိုးအတွင်း၌ အောင်သပြေပန်းများ
ထည့်ကာ သောက်ရေတစ်ခွက် သစ်သီးသုံးလုံးဖြင့် တင်ပြောက်ပသနိုင်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်ကိုးကွယ်ပသခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်
မှာ ရောဂါဘယကင်းရှင်းရေးအတွက် ဖြစ်သည် ဆို၏။

ဝရိဗ္ဗရှင်ဝင်းဝစိင်နတ်

ပရိစ္ဆရူင်မင်းခေါင်နတ်

ပရိစ္ဆရူင်မင်းခေါင်နတ်သည် ကွမ်းဆော်၏သား ကျီးရိုမင်း ဖြစ်ပြီး သမင်လိုက်သွားရာမှ မှီတစ်ဦးက မှားယွင်းပစ်ခတ်လိုက်ရာ နတ်ရွာစံလွန်ပြီး နတ်ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ကြပုံ

ပရိစ္ဆရူင်မင်းခေါင်နတ်ရှင်ထုကို အောက်ခံပလ္လင်တွင် တင်ဖျဉ်ခွေထိုင်လျက် ပုံသဏ္ဍာန်ထုလုပ်ကြ၏။ ပုဂံဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သဖြင့် မောင်းသရဇ္ဇဆောင်းပေးထား၏။ ပရိစ္ဆရူင်မင်းခေါင်ရှင်ထုမှာ လက်ယာလက်က ဒူးလေးထမ်းလျက်၊ လက်ဝဲလက်က ဒူးစွန်းကို ထောက်ထားဟန်ထုလုပ်ကြသည်။

ပရိစ္ဆရူင်မင်းခေါင်နတ်ကို မြို့သိမ်း၊ နန်းသိမ်း၊ ဥကင်တော်ဖွင့်၊ ထီးဖြူတော်ချုပ်၊ ဓုသျှမဟာသကြန်တော်ခေါ်၊ ရာဇသီသေက၊ မုဒွါ ဘိသိက်အခမ်းအနားများ၌ နှစ်စဉ်တင်ကြားသည့်နည်းအတိုင်း တင်ကြားပသပူဇော်ကြရသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလတွင် ပရိမ္မရှင်မင်းခေါင်နတ် ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးစာဟောင်းတစ်စောင်တွင်

“မင်းခေါင်ကြီးနတ်မှာ မဟာဂီရိနတ်နည်း (တက္ကန်းပုဆိုး၊ အကျီလည်ရောက် ဝတ်ဆင်၍ သပြေရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက်) ပြည်တောင်ငူ ချီတီးချင်းနှင့် ခမောက်စိမ်းထောက်ချီ နတ်သံကို တီးပူတ်ပစ်ဆို၍ မင်းသွားမင်းလာဟန်နှင့် ကခုန်ရပါသည်”

ဟူ၍တွေ့ရှိရသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်နောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်တွင် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ဆောက်သောအခါ နတ် ၃၇-မင်းကို ပူဇော် ပသကြရာ၌ ပရိမ္မရှင်မင်းခေါင်နတ် တင်ကြား ပသရန် နတ်ထိန်း မိသဲက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

ကျီးစိုမင်းကို ကွမ်းဆော်မင်းနှင့် တောင်ပြင်သည် မိဖုရားတို့မှ ခရစ်နှစ် (၉၉၁) ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ပါသည်။ မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီး၊ စာမျက်နှာ (၂၂၇)အရ ကျီးစိုမင်းနှင့် အမိကွဲညီတော် စုတ္တတေးမင်းတို့မှာ တစ်နှစ်တည်းဖွားများ ဖြစ်ကြ၏။ ကျီးစိုမင်းသည် မင်းသားဘဝက ပရိမ္မရွာကို ရွာစားအရာ ရရှိခဲ့ဖူးသဖြင့် ပရိမ္မမင်းသားဟု အမည်တွင်ခဲ့၏။

ခရစ်နှစ် (၁၀၁၃)ခုနှစ်တွင် ကျီးစိုပုဂံထီးနန်းကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုစဉ် က ကျီးစိုမင်းသည် ပန်ကျီဆယ်တိုက်ဘက်သို့ သွားရောက်ကာ တောကစား လေ့ရှိသည်ဆိုပါသည်။ တစ်နေ့တွင် တောကစားထွက်ရာမှ သမင်တစ်

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

ကောင်ကို ပစ်ခတ်ရန် မြို့ကွယ်မှ ချောင်းမြောင်းနေစဉ် မုဆိုးတစ်ဦးက မှားယွင်းပစ်ခတ်မှုကြောင့် မြှားမှန်ကာ နတ်ရွာစံလွန်ခဲ့ရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ခရစ်နှစ် (၁၀၀၉) ခုနှစ်တွင် ဂဒီးရိုမင်းနတ်ဖြစ်သွားသည်။ နတ်ရွာစံစဉ် အသက် (၂၈)နှစ်အရွယ်သာရှိပါသေးသည်။

ပူဇော်ပသပုံ

ပရိပွရှင်မင်းခေါင်နတ် ပူဇော်ပသပုံမှာ မေည်းတော် ထီးဖြူဆောင်း နတ်၊ ဇွားတော်ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော် နတ်တို့ နည်းတူဖြစ်ပါသည်။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ငှက်ပျောသီးအမျိုးအစား ဖီးဆိုင် (၂)ဖီးနှင့် အုန်းသီးတစ် လုံးတို့ကို ပွဲပြင်၍ ပွဲအတွင်း၌ ကွမ်း (၃)ယာ၊ ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးနံ့သာ တိုင်များ ထွန်းညှိတင်မြှောက်ရ၏။ ထို့နောက် သောက်ရေတစ်ခွက်၊ မိမိ နှစ်သက်ရာ သစ်သီးယို (၃)မျိုးတို့ဖြင့် ပူဇော်ပသရပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ပရိပွရှင်မင်းခေါင်နတ်ကို တောတောင်များတွင် မုဆိုးများ သား ကောင်ရှာဖွေရာ၌ သားကောင်အလွယ်တကူရရှိစေရေးအတွက် အဓိကထား ၍ ပူဇော်ပသကြသည်ဆို၏။ ပူဇော်တင်မြှောက်ရာ၌ သားကောင်လိုက်သွား ရာတွင် မိမိအသုံးပြုမည့် စား၊ လုံး၊ လက်နက်တို့ကိုလည်း တင်မြှောက်မည့် အုန်းငှက်ပျောပွဲအနီး၌ အသင့်ထောင်ထားရသည်ဆိုပါသည်။ ယင်းစား၊ လုံး၊ လက်နက်အနီး၌လည်း ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးတိုင်တို့ကို ထွန်းညှိပူဇော်၍ ဆုတောင်းကြရသည်။

ပရိပွရှင်မင်းခေါင်နတ်ကို တောလိုက်မုဆိုးများအား စောင့်ရှောက်

တတ်သောနတ်အဖြစ် အစဉ်တစိုက် ယုံကြည်အားထားကြ၏။ ပရိမ္မ အရှင်
ကြီးကို တင်မြှောက်ပသပြီးမှ အမဲလိုက်ထွက်လျှင် သားကောင်ရရှိရန်လွယ်
ကျပြီး သားရဲတိရစ္ဆာန်တို့၏ အန္တရာယ်မှလည်း လွတ်မြောက်နိုင်သည်ဟု
ယုံကြည်ကြလေသည်။

ရွှေဖျဉ်းနောင်တော်နတ်

၀၂

ရွှေဖျဉ်းကြီးသည် ဗျတ္တဝါးသားနှစ်ယောက်အနက် သားကြီးဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်မှအပြန်တွင် ဆုတောင်းပြည့်စေတီ တည်ရာ၌ တာဝန်လစ်ဟင်းသဖြင့် ညီရွှေဖျဉ်းငယ်နှင့်အတူ စီရင်ခံစီရရာမှ နတ်ဖြစ်လာသည်။

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ဂါထာ

ရွှေဖျဉ်းကြီးနှင့် ရွှေဖျဉ်းငယ်တို့အား ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကောလစ် မှုဇော်ပသ တင်ကြားရသည့် ဂါထာ ပါဠိနိဿယမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

ဣဇာ ဂစ္ဆေဝဘာတု၊ ဝိတာမတာနိဘာကုလ။

ဗလီဒေမ သင်္ဂဟတ္ထံ၊ ရာဇံ ပါလ သဉ္ဇာတကံ။

ဝိတာမတာနိဘာကုလ - အဘကုလားမျိုး၊ အမိ ဘီလူးမျိုးဖြစ်သော၊ ဒေဝဘာတု - ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နတ်မင်း၊ ဣဝ - ဤအစင်း၊ နေရပ်သို့

အာဂစ္ဆ - ပါတော်မူလော့၊ တုယံ - သင်ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နတ်မင်းအား၊ ဗယံ

- ငါတို့သည်၊ ဗလီ - ဗလီနတ်စာကို၊ သင်္ဂဟတ္ထံ - သင်္ဂြိုဟ်ချီမြှင့်ထောက်ပံ့

ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒေသ - ပသပေးကမ်းပါကုန်၏။ တွဲ - သင်ရွှေမျှင်းညီနောင်
မင်းသည်၊ သညာ တက် - မင်းပိတုရား၊ သားတော်သမီးတော် ဆွေတော်
မျိုးတော်နှင့်တကွ၊ ရာဇံ - မင်းတရားကြီးကို၊ ပါလ - စောင့်ရှောက်စေသော်”
ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ထုလုပ်တိုးကွယ်သံ

ရွှေမျှင်းကြီးနတ်ရှပ်ထုကို အောက်ခံပလ္လင်ပြန်ထက်၌ လက်ယာ
ဖူးထောင်၊ လက်ဝဲဖူးလှဲလျက် လက်ယာဘက်လက်တ မားကို ထမ်းကာ
လက်ဝဲလက်ကပေါင်ကို ထောက်ထားသည့် သက္ကာန်ထုလုပ်ကြသည်။
တောင်းနားတောင်။ လက်ကောက် တန်ဆာများကိုလည်း ထင်မြန်းထားရ၏။
ကုန်းဘောင်ခေတ် နောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် နတ် (၃၇)မင်း
ပူဇော်ကြစဉ်က ရွှေမျှင်းကြီးနတ်ကို နတ်ထိန်းမိညိုက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

သထုံဘုရင်လက်ထက်လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်က
ရဟန်းတစ်ပါး ဖြစ်အတွင်း ရေချိုးနေစဉ် ဗျပ်တစ်ချပ် ရေတွင် မျောလာသည်
ကိုတွေ့ရပြီး ဗျပ်ကိုမိလျက် အိန္ဒိယနွယ်ဖွား ကလေးနှစ်ဦး ပါလာခဲ့သည်ကို
ကယ်တင်ခဲ့၏။ သူတို့ကို ရဟန်းက ဗျပ်စိ ဗျတ္တ ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။
တစ်စကြီးပြင်းလာကြပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် ဗျပ်စိဗျတ္တညီနောင် ဇော်ကို
ဗိုဝင်သား စားရ၍ အားတလနှင့်ပြည့်စုံလာသဖြင့် သထုံဘုရင်က လိုက်လံ
ဖမ်းဆီးသောအခါ ဗျပ်စိ ကွပ်မျက်ခံရပြီး ဗျတ္တက ပုဂံသို့ ထွက်ပြေး လွတ်
မြောက်သွားသည်။

သူမင်း မှတ်တမ်း

ပုဂံတွင်အနော်ရထာမင်းထံစမ်းစားရာမှ ဗျတ္တပန်းတော်ဆက်သရော်
တစ်နေ့ ပုပ္ဖားတောင်သို့ စကားဝါပန်းသွားစူးရင်း ဘီလူးမ မယ်ဝဏ္ဏတွေရာမှ
မေတ္တာမျှခဲ့ကြသည်။ ဤတွင် ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းငယ်တို့ကို မွေးဖွားပြီး
နောက် ဗျတ္တ ရာဇဝတ်သင့်၏။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ အနော်ရထာမင်းထံ
စမ်းကြရာမှ နောင် ဖခင်ကဲ့သို့ ရာဇဝတ်သင့်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ တောင်ပြုံး
ဆုတောင်းပြည့်စေတီတွင် ယနေ့တိုင် အုတ်နှစ်ချပ်လှုပ်နေကြောင်း အဆိုရှိ
ကြသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ် ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင် ခေတ်နှောင်း
ကာလမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် -

“ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ်မှာ ပုဆိုးသိုရင်းအင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်းဖြူလည်ရောက် အဖြူ
ဝတ်ဆင်၍ သပြေရောင်မောက်ဆောင်းပြီးလျှင် ရွာတော်တောင်ပြုံးရှိ
တီးရှင်းနှင့် ညီညွှတ်စွာတောင်ကြီးနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယာလက်
သပြေပန်းကိုင်လျက် ကသည်၊ ပြီးလျှင် ယုန်ထိုးသည်၊ လှေလှော်ရသည်”
ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသပုံ

ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ်ကို တောင်ပြုံးမင်းကြီးဟူ၍ လူသိများပါသည်။
ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ် ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်၏။

- (၁) ကွမ်းယာ (၂) ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး (၂) ဖီး
- (၃) ဖယောင်းတိုင်

- (၄) လက်ဘက်အကြော်စုံ
- (၅) အုန်းသီး (၁) လုံး
- (၆) အောင်သခြေ
- (၇) အိန္ဒိယအပွေးတိုင်

တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒန်ပေါက် (၂) ပွဲ၊ အချိုရေ (၂) ပုလင်း၊
 စီးကရက် (၂) လိပ်၊ မလိုင်လုံး၊ အိန္ဒိယအချိုပွဲပုန်များဖြင့် ပသတင်လှူရ၏။
 ရွှေဖျင်းကြီးနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် ပလာတာ၊ ဗယာကြော်၊
 စမုဆာ၊ ဂျလေစီစသည့် အိန္ဒိယအစားအစာများကို သီးခြားပန်းကန်ဖြင့်
 ပြင်ဆင်ကာ တင်လှူပသရ၏။ စီးတော်ကျားနှင့် ဓားတို့သည်လည်း ရွှေဖျင်း
 ညီနောင်တို့၏ အဆောင်အယောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ စီးတော်ကျားရှပ် ထား
 ရှိပသရာ၌ အမဲသားအစိမ်းကို သီးခြားပန်းကန်ဖြင့် ဆက်သလှေ့ရှိကြသည်။
 အချိုရည်ပုလင်းများအား အဖုံးဖွင့်၍လည်းကောင်း၊ စီးကရက်များ
 အား ညှိပြီးမှလည်းကောင်း ဆက်သရ၏။ လက်ဖက်အကြော်စုံ ဆက်သရာ၌
 ထားမထည့်ခြင်းနှင့် တရုတ်အစားအစာ အနံ့အသက်၊ အပွေးနံ့သာများ
 မသုံးစွဲကြရန်ကိုမူ အထူးသတိရပြကြရသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ရွှေဖျင်းကြီးနတ်ညီနောင်တို့ကို လုပ်ငန်းကိစ္စ၊ အမှုအခင်းပြဿနာ
 များနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည့်အခါ ခက်ခဲမှုကြန့်ကြာမှုများ ပပျောက်စေရန်
 ပူဇော်ပသကြခြင်းဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် အပြိုင်အဆိုင်ကိစ္စရပ်များ အနိုင်လု
 ရာတွင်လည်းကောင်း၊ စာပေးပွဲဖြေဆိုရာတွင်လည်းကောင်း၊ တရား
 တဘောင်အမှုအခင်းနှင့် ကြုံတွေ့ကြရရာတွင်လည်းကောင်း အောင်မြင်မှုရှိ
 စေရန် ရည်ရွယ်၍ တင်လှူပသကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေချင်းဝေဒ်နဝ်

ရွှေဖျင်းငယ်နတ်

၀၃

ရွှေဖျင်းငယ်သည် ဂျတ္တနှင့် ပုပ္ဖားမယ်ဝဏ္ဏတို့၏ သားငယ် ဖြစ်ပြီး ရွှေဖျင်းကြီး၏ ညီလည်းဖြစ်သည်။ အမှတော်ထမ်းမှု လစ်လပ်လျက်ရှိသဖြင့် အပြစ်ပေးခဲ့ရာမှ နတ်ဖြစ်လာခဲ့၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

ရွှေဖျင်းငယ်နတ်ရုပ်ကို ရွှေဖျင်းကြီးပုံအတိုင်း လက်ယာခူးထောက်၊ လက်ဝဲခူးလှဲလျက်၊ လက်ယာလက်က ဓားကိုထမ်းပြီး လက်ဝဲလက်က မေါင်ကိုထောက်ကာ ထုလုပ်ကြ၏။ ဖောင်းနားတောင်း၊ လက်ကောက် တန်ဆာများကိုလည်း ထည့်သွင်းထုလုပ် ကြ ရသည်။ သို့သော် ရွှေဖျင်းကြီး လောက်မကြီးရဘဲ အနည်းငယ် ငယ်၍ ထုလုပ်ရ၏။ မင်းတုန်းမင်း၏ ရတနာပုံ နေပြည်တော် တည်ထောင်စဉ်က ရွှေဖျင်းငယ်နတ်ရုပ်ကို နတ်ထိမ်း မိကျွဲက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

ဒုတိယအပိုင်း

ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်နှင့် ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ်နှစ်ပါးကို တွဲဖက်၍ ရွှေဖျဉ်း ညီနောင်ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ဗျတ္တသည် ပုဂံမှ ပုပ္ဖားသို့ ပန်းတော် ဆက်သ ရန်အတွက် ပန်းသွားစူးစဉ် မယ်ဝဏ္ဏနှင့် ဆုံတွေ့ရာမှ မေတ္တာမျှကာ ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းငယ်တို့အား ဗွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း အခြစ် မှန်ကို သိရတော့မှ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို အနော်ရထာမင်းက ခေါ်ယူ မွေးစား ခဲ့သည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်မှာလည်း ဖခင် ဗျတ္တကဲ့သို့ပင် အစွမ်းထက်ကြသူ များဖြစ်၏။

တရုတ်ပြည်သို့ စွယ်တော်ပင့် ခရီးထွက်ခွာစဉ် ရွှေဖျဉ်း ညီနောင် တို့လည်း လိုက်ပါခဲ့ကြ၏။ အပြန်ခရီးတောင်ပြုရပ်တွင် စေတီတော်တည်စဉ် အမှုထမ်းရာ၌ ပေါ့လျော့မှုရှိသူ ရွှေဖျဉ်း ညီနောင်အား မလိုသူတို့စကားအရ ဝီရင်ခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်တပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်က ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေး စာစောင်တို့တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရ၏။

“ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်မှာ ရွှေဖျဉ်းကြီး နတ်နည်းဝတ်ဆင်ပြီး (ပုဆိုး သိုရင်းအင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်းဖြူရောက် အဖြူဝတ်၍ သပြေရောင် ခမောက်ဆောင်းပြီး) လျှင် လှပျိုမောင်မင်း ထွေးရီတီးချင်းနှင့် မိုင်းမုံဝေရီချီ နတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်လှကရသည်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ပူဇော်ပသပုံ

ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်ကို တောင်ပြုံးမင်းကလေးဟူ၍လည်း ခေါ်
ဆိုကြ၏။ တောင်ပြုံးမင်းညီနောင်နှစ်ပါးမှာ မွေးသည်မှ သေသည်အထိ
အတူပစ္စေမရွာ နေထိုင်ကြသည့် ညီနောင်နှစ်ပါးဖြစ်ကြသည်ဆို၏။ သို့ဖြစ်၍
ကန်တော့ပွဲပြင်ဆင် ပူဇော်ခြင်းတို့၌ တပြိုင်နက် ပြုလုပ်လေ့ရှိကြပါသည်။
ရွှေဖျဉ်းငယ်နတ်ပူဇော်နည်းမှာ ရွှေဖျဉ်းကြီးနတ်နှင့် တူညီပါသည်။

ပုကွဲအနေဖြင့် အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ငှက်ပျော (၂)စီး၊ အောင်သပြေ
ကွမ်းယာ (၂)ယာ၊ ဝေယောင်းတိုင်နှင့် လက်ဖက်ပါ ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ပြီး
မှန်ဖြူ (၂)ချပ်၊ မှန်နီ (၂)ချပ်ကို သီးသန့် ပန်းကန်ဖြင့်ထည့်ကာ တင်မြှောက်
ပသရသည်ဟုလည်း တွေ့ရ၏။ ကြက်သားအန်ပေါက်၊ မလိုင်လုံး၊ ပလာတာ၊
ဇယာကြော်၊ ဓမ္မဓာ စသည့် အိန္ဒိယအစားအစာများကိုလည်း သီးခြားပွဲပြင်
ဆင်ကာ ပသကြရ၏။ အမွှေးတိုင်ထွန်းညှိ ပူဇော်ရာ၌ မြန်မာအမွှေးတိုင်များ
ထက် အိန္ဒိယတိုင်းဖြစ် အမွှေးတိုင်များကို ပိုမိုနှစ်သက်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

မင်းကြီးမင်းကလေးခေါ် တောင်ပြုံးမင်းညီနောင်အား အချို့ရည်
နှစ်ပုလင်းကိုအစုံးဖွင့်လျက်လည်းကောင်း၊ စီးကရက် (၂)လိပ်ကိုမီးညှိလျက်
လည်းကောင်း ပသတင်လှူကြ၏။ ထိုနောက် အခက်အခဲ ပြဿနာအတွက်
တိုင်တည်သစ္စာပြုကြရသည်။ တရုတ်အမွှေးတိုင်ကို လုံးဝအသုံးမပြုရပေ။
ယင်းသို့ ပူဇော်ပသခြင်းဖြင့် အပြိုင်အဆိုင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ
တရားတဘောင် ပြဿနာဖြစ်နေသောကိစ္စရပ်များကို အောင်မြင်နိုင်သည်
ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အလုပ်စာမေးပွဲ (အင်တာဗျူး) ဝင်ရောက်မည့်သူများ

သည်လည်း ဖြေဆိုရာတွင် အောင်မြင်မှုရှိစေရန်အတွက် မင်းကြီးမင်းကလေး
အား တိုင်တည်ကာပွဲတင်ကြသည်။

ပူဇော်ပသရာတွင် အကယ်၍ ကိစ္စရပ်အောင်မြင်ပါက မင်းညီနောင်
တို့အား မည်သို့မည်ပုံ ပြန်လည်အကျိုးပြုပါမည်ဆိုခြင်းကို ကတိသစ္စာပြုကြ
ရသည်ဆို၏။ ယင်းသို့ ကတိသစ္စာပြုသည်အခါ ကတိစကားတံညွှန်ကြည်၍
လေးစားလိုက်နာရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ လေးစားလိုက်နာမှုမရှိပါက
ဒုက္ခအကြီးအကျယ် ရောက်တတ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ သို့ကြောင့်လည်း
ကတိသစ္စာပြုရာ၌ စိမ့်ခြစ်နိုင်သည့် အတိုင်းအတာကို ကြိုတင်စဉ်းစားဆုံး
ဖြတ်ပြီးမှသာ ကတိပြုသင့်ကြောင်း ဆိုပါသည်။

မန္တလေးဘိုးတော်နတ်

မန္တလေးတိုးတော်နတ်

၀၅

မန္တလေးဘိုးတော်နတ်သည် ရွှေဖျဉ်းညီနောင်အား ငယ်စဉ်အခါက စောင့်ရှောက်ရသော အထိန်းတော်ဖြစ်၏။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို အပြစ်အလျောက် စီရင်စဉ်က အထိန်းတော်ဖြစ်သော မန္တလေးဘိုးတော်ကိုလည်း စီရင်ခဲ့ရာ သေဆုံးသွားပြီးနောက် နတ်ဖြစ်သွားခဲ့သည်ဆို၏။

ထုလုပ်တိုးတွယ်ပုံ

မန္တလေးဘိုးတော်နတ်ရှပ်ထုကို အောက်ခံပလ္လင်ခုံတွင် မတ်တပ်ရပ်လျက် ပုံသဏ္ဍာန်ထုလုပ်ကြ၏။ ဇောင်းဆင်ထားပြီး လက်ဝဲလက်ကမ်းထမ်းလျက် လက်ယာလက်က လက်မ လက်ညှိုးလက်ဆစ်ပြဟန် ထုလုပ်ကြသည်။ ၎င်းတွင် လက်ဆစ်မျှပင် အပြစ်မရှိပါဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိကြသည်။ ဤ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအတွင်း ဘက်ရှိ နတ်ရှပ်ခံပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က မန္တလေး ဘိုးတော်နတ်ရှပ်ထုကို နတ်ထိန်းမိပိုင်ကြီးက တာဝန်ယူတင်ကြားပသခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မန္တလေးဘိုးတော်သည် ပုဂ္ဂားမျိုးရိုးဖြစ်သည်ဆို၏။ သူသည် အနော်ရထာလက်ထက်တွင် အမတ်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့၏ အထိန်းတော်လည်းဖြစ်သည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မန္တလေးဘိုးတော်က အစစအရာရာ သွန်သင်ဆုံးမခဲ့ရ၏။ ညီနောင်နှစ်ပါးကလည်း မန္တလေးဘိုးတော်အား "အဘိုး" ဟူ၍ တလေးတစားခေါ်ဆိုကြသည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ အနော်ရထာမင်းနှင့်အတူ တရုတ်ပြည်သို့ စွယ်တော်ပင့်သွားရောက်ရာ၌ လိုက်ပါသွားကြရပြီးအပြန်ခရီးတွင် ဆုတောင်းပြည့်စေတီတော်တည်စဉ် အမှုထမ်းရွက်မှု လစ်လပ်ခဲ့ရသည်ဆို၏။

အနော်ရထာမင်းက ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ အမှုတော်လစ်လပ်ရခြင်းမှာ အထိန်းတော်ခေါ် အကြီးတော် အမတ်မကောင်း၍သာဖြစ်မည်ဟူ၍ မန္တလေးဘိုးတော်အား စီရင်ရန် အမိန့်တော်ထုတ်ပြန်လေသည်။ မန္တလေးဘိုးတော်သည် ဆင်ဖြင့်ထွက်ပြေးရန် ကြံစည်စဉ်ပင် မန္တလေးအရပ်၌ စီရင်ခြင်းခံခဲ့ရ၏။ ထို့နောက် မန္တလေးဘိုးတော်နတ်ဖြစ်သွားသည်။

ကုန်းတောင်ခေတ်ကပြပုံ

ရှေးစာဟောင်းမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် မန္တလေး ဘိုးတော်နတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ -

"မန္တလေးဘိုးတော်နတ်မှာ တကျွန်းပုဆိုး၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ ခေါင်းဖြူ လည်ရောက် အဖြူပတ်ဆင်၍ အရှေ့မှာ ဖြူဖြူတီးမျှင်းနှင့် ရှင်ကုန်းရှင်ကွရီ နတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယာလက်တား၊ လက်ဝဲလက်သပြေပန်း ကိုင်၍ အပြာရောင်ခမောက်ဆောင်းပြီး လျှင် (၃)ကြိမ် (၃)ဖန် ကရသည်။

၃၇-မင်း နတ်ရောင်

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသင်္ဃ

မန္တလေးဘိုးတော်နတ် ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါ ပစ္စည်းများ ဝါဝင်ပါသည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂) မီးဆိုင် ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၂) ဖလိုင်၊ ဂျလေဗီ (၁) ပွဲ
- (၃) လက်ဘက်ရည်အချို (၁) ခွက်
- (၄) အမွှေးတိုင် (၁) ထုပ်

တို့ဖြစ်ကြသည်။

မန္တလေးဘိုးတော်နတ်သည် အိန္ဒိယနွယ်ဖွား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ် သဖြင့် အမွှေးတိုင်ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံလုပ် အမွှေးတိုင်များဖြင့်သာ အသုံးပြုသင့် သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

မန္တလေးဘိုးတော်နတ်ကို အမှုအခင်း၊ တရားတဘောင် ဖြစ်ပွား သည့်အခါမျိုး၌ စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်းမှ ကင်းလွတ်မှုရရှိစေရန် တင်မြှောက် ပသကြ၏။ မန္တလေးဘိုးတော်သည် အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာမရှိပါဘဲ လျက်အပြစ် ဖက်ခံခဲ့ရကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့သည့်အလျောက် မိမိအနေဖြင့် မတရားစွပ်စွဲပြော ဆိုခံရသည့်အခါတွင် တိုင်တည်ပသနိုင်ကြောင်း ယုံကြည်ကြသည်။

ရှင်တို့နတ်

ရှင်ကွနုတ်

၀၅

ရှင်ကွနုတ်သည် မန္တလေးဘိုးတော်၏ နမဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးဘိုးတော် လုပ်ကြံစီရင်ခံရစဉ် နမတော်ရှင်ကွသည်လည်း ရောနှောကွပ်မျက်ခံရကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဆို၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ခုံ

ရှင်ကွနုတ်၏ ထုလုပ်ပုံကို ပုဂံရွှေစည်းခုံ ဘုရားတံတိုင်းအတွင်း၌ လေ့လာကြည့်ပါလျှင် ကြာခံခုံထက်၌ ဆံထုံးလှလင်ကြည့်၊ ဆံထိုး၊ ဆံကျင်အစုံနှင့် လက်နှစ်ဖက်တွဲလွဲချကာကွ၌ သွားဟန်ထုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် နတ် ၃၇-မင်း ပူဇော်ပသခဲ့စဉ်က ရှင်ကွနုတ်ရှုပ်ကို နတ်ထိန်း မိနစ်က တာဝန်ယူတင်ကြားပသခဲ့ရ၏။ မင်းတုန်းမင်းတရားအနေဖြင့် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ဆောက်ရန် အပြင်နတ် ၃၇-မင်း ကို ပင့်ဆောင်ခဲ့ရာ၌ ရှင်ကွနုတ်ရှုပ်လည်း ပါဝင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

နတ်ရာဇဝင်

ရှင်ကုနတ်အကြောင်းကို သီးခြားရာဇဝင်တွေရှိပါ။ မန္တလေး ဘိုးတော်၏ နမူပြင်ပြီး စီရင်ခံရရာမှ သေလွန်သောအခါ နတ်ဖြစ်သွားရသည် ဆို၏။ ရှေ့ရှဉ့်ညီနောင် ရာဇဝတ်သင့်ရသည့်ကိစ္စတွင် မန္တလေး ဘိုးတော်၏ နမူရှင်ကုသည်လည်း အဖြစ်မှန်ကို ကွယ်ဝက်ထားသဖြင့် စီရင်ရာ၌ ပါဝင် သွားခဲ့သည်ဆို၏။

ကုန်းဘောင်စေတီကပြပုံ

ရှင်ကုနတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင်စေတီ မှတ်တမ်း တစ်စောင်တွင်

“ရှင်ကုနတ်မှာ ရှင်ကုန်းနတ်နည်းဝတ်ဆင်၍ (ပွဲတက်ထမီ၊ သိုရင်း အင်္ကျီ၊ တဘက်အဖြူဝတ်ဆင်ပြီး) ပတ်သမားတို့ တီးမြဲသာကွင်း တီးပြီးလျှင် ဆံမြိတ်ကယ်သွယ်ချချီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆိုပြီးလျှင် လက်လှကသည်” ဟူ၍တွေ့ရှိရသည်။

ပူဇော်ပသပုံ

ရှင်ကုနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ လိုအပ်ပါ သည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)စီးဆိုင် ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ဆီပီး
- (၃) ပန်း
- (၄) ဈာန်ဖြူရောင်နီ (၅-တောင်စီ)

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

- (၅) လက်ဖက် (၁) ပွဲ
- (၆) သစ်သီးဝလံ
- (၇) အမွှေးတိုင်

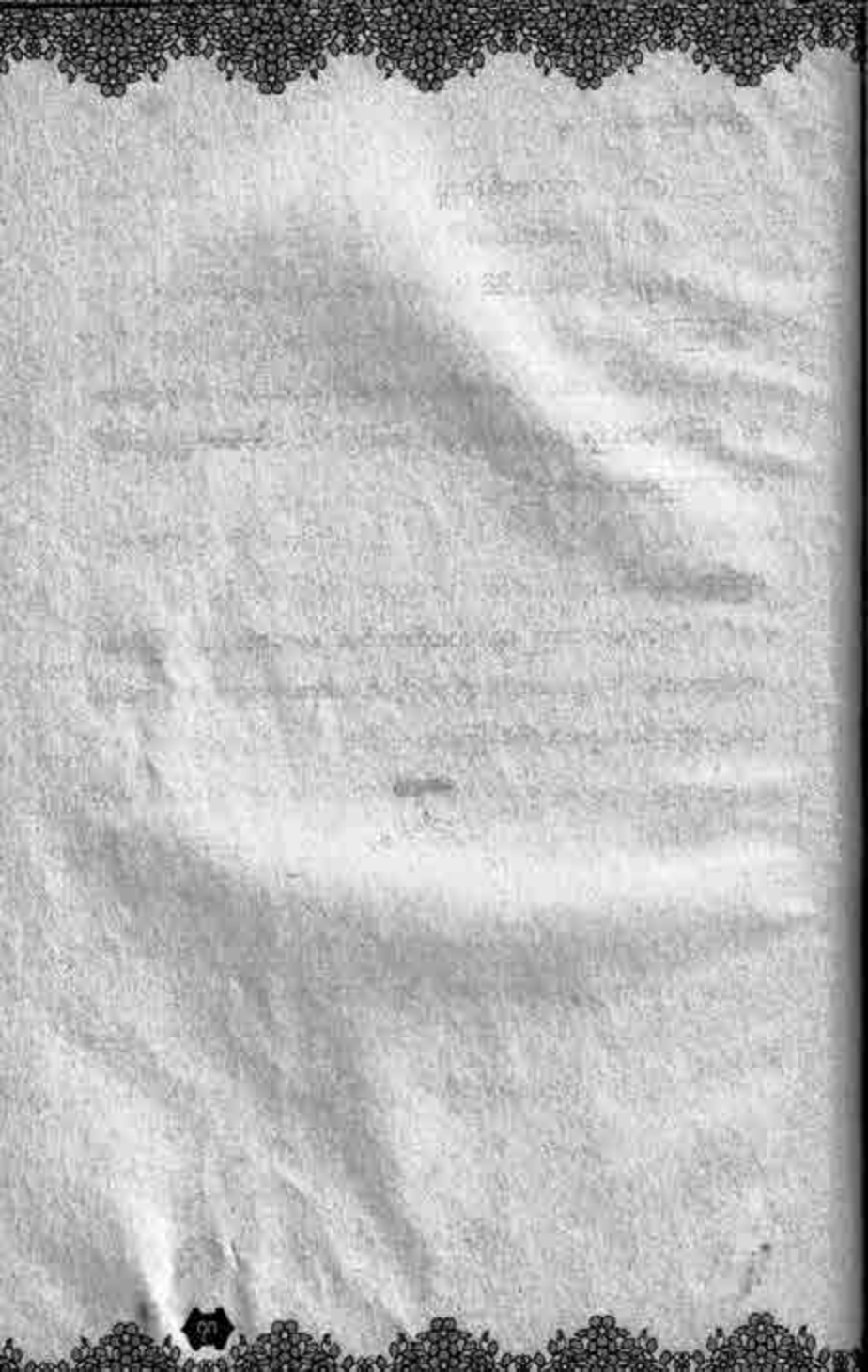
တို့ဖြစ်ကြ၏။

သစ်သီးဝလံကို ကြိုက်နှစ်သက်ရာရာ သီပေါအသီးတစ်မျိုးမျိုးအား အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ လက်ဖက်ပွဲမှာ အကြော်ရုံမပါ လက်ဖက်ပွဲမျိုးဖြစ်ပြီး ဆားမထည့်ရဟု ဆိုပါသည်။

ရှင်ရွှေမင်းချစ်

ရှင်ကွနတ်သည် မန္တလေးဘိုးတော်၏ နမအရင်းမှ နတ်ဖြစ်လာ သည့်အလျောက် မန္တလေးဘိုးတော်ကဲ့သို့ပင် တရားတဘောင် အမှုအခင်း များ ပပျောက်စေရန် ပသပူဇော်ကြ၏။

ညောင်ရမ်းဘိုနတ်

ညောင်ချင်းအိုနတ်

၀၆

ညောင်ချင်းအိုနတ်သည် သထုံဘုရင် မနုဟာမင်း၏ သားတော် တစ်ပါးဖြစ်ပြီး အနှော်ရထားမင်းလက်ထက်တွင် ကုဋေနာဖြင့် ကွယ်လွန်ရာမှ နတ်ဖြစ်သွားသည် ဆို၏။

ကုန်းတောင်ခေတ်ကပြပုံ

ညောင်ချင်းအိုနတ် ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် နတ်အုပ် ကဝိဒေဝကျော်သူက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းပြောပြခဲ့သည်။

“ညောင်ချင်းအိုနတ်မှာ ပုဆိုးအကျီနက်၊ မီးစည်းခေါင်းပေါင်းနက် ဝတ်ဆင်ပြီး လျှင် ခြေတိုလက်တို ချီတီးချင်းနှင့် ကြောင်းစောန် စင်ချီနတ်သံ တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်ကုပ်လျက် ကခုန်ရပါသည်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

မှတ်တမ်းမှတ်ရာအချို့တွင် ညောင်ချင်းအိုနတ်အား မီးဖိုစောင့်နတ် ဟု ဖော်ပြကြသည်လည်းရှိ၏။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်

တော်တည်စဉ်က နတ် ၃၇-မင်းအား တန်ဆောင်းအတွင်း လှပကောင်းမွန်
စွာပြင်ဆင်ကြရာတွင် နတ်ထိန်း မိမင်းဘော်က တာဝန်ယူခဲ့ကြောင်း သိရှိရ
သည်။ ညောင်ချင်းအိုနတ်ထိန်းသည် နတ်ချင်းနှင့်တကွ ကပြပုံကိုပါ ကျွမ်း
ကျင်တတ်မြောက်သည်ဟု မှတ်ယူရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

အနော်ရထာမင်းသည် ထီးနန်းစိုးစံစဉ်အတွင်း သထုံမြို့ကို သွား
ရောက်တိုက်ခိုက်ကာ မနုဟာမင်းအား ပုဂံသို့ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကြောင်း၊
မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများက ဆိုကြ၏။ မှန်နန်း ရာဇဝင်တွင် ရှင်အရဟံ
သထုံပြည်တွင် ပိဋကတ်တော်အစုံ (၃၀) ရှိကြောင်း မိန့်ကြား၍ လက်ဆောင်
ပဏ္ဍာများဖြင့် သထုံသို့ စေလွှတ်တောင်းခံရာ မချေမငံ ပြောဆိုထက်ဆံ
သဖြင့် သထုံကို တိုက်ခိုက်ရကြောင်း ဆိုပါသည်။

အနော်ရထာမင်းသထုံကို လာရောက်တိုက်ခိုက်ချိန်ကို ခရစ်နှစ်
(၁၄၈၀)ပြည့်နှစ် ကလျာဏီကျောက်စာအရ (၁၀၅၇) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်၏။
စင်စစ်အားဖြင့် သထုံကို ခမာဘုရင် သူရိယဝါရမန်၏ တပ်များ ဝင်ရောက်
တိုက်ခိုက်သဖြင့် မနုဟာက ပုဂံဘုရင်ထံ စစ်ကူတောင်းခံ၍ မောတို့အား သွား
ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ အနော်ရထာသည် သထုံမှအပြန်တွင်
အသက်အန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းစေရန် မနုဟာမိသားစုကို ပုဂံသို့ခေါ်ဆောင်
သွားခဲ့၏။

မနုဟာမင်းတွင် သားတော်နှစ်ပါးရှိသည့်အနက် သားကြီး သီဟ
ကုမ္မာရကို သထုံမြို့စောင့်အဖြစ် ထားရစ်ပြီး သားငယ် စိတ္တကုမ္မာရကိုသာ
ပုဂံနေပြည်တော်သို့ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကြောင်း သထုံရာဇဝင်၌ တွေ့ရှိရ၏။

၃၇-မင်း နတ်ရောင်

ထို့ကြောင့် ညောင်ချင်းအိုနတ်သည် မနဟာမင်းနှင့် ပုဂံသို့ လိုက်ပါလာသူ သားငယ် စိတ္တကုမ္မာရဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မနဟာ၏ ဘွဲ့အမည်ကိုမူ ခေတ် နှောင်းကာလထိုး မနဟာကျောက်စာ၌ "သီရိတြိဘဝနာဒိတျ သုဓမ္မရာဇာ" ဟု ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

အနော်ရထာမင်းသည် သထုံဘုရင်မနဟာ၊ ဗိဇ္ဇာရား နဂံဒေဝီနှင့် သားစိတ္တကုမ္မာရတို့အား မိမိမင်းသားဘဝက ရွာစားအရာ ရရှိခဲ့ဖူးသော အနရာခရွာ (ယခုမြင်းကပါ) တွင် အိမ်တော်ဆောက်လုပ်နေစေခဲ့သည်ဆို ၏။ စိတ္တကုမ္မာရအား ညောင်ချင်းအိုနတ်ဟု ခေါ်ဆိုပုံနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဆက် စပ်၍ မရပေ။ မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် ညောင်ချည်နတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသသပုံ

ညောင်ချင်းအိုနတ်ကို ငှက်ပျောသီးနှစ်စီးဆိုင် ကန်တော့ ပွဲ (၁)ပွဲ၊ ထမင်းဦးပေါင်းဟင်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပူဇော်ပသလေ့ရှိကြသည်။ အထူးသဖြင့် လပြည့်နေ့များတွင် အမွှေးနံ့သာတိုင်၊ ဖယောင်းတိုင်တို့ ထွန်းညှိလျက် ပူဇော်ပသလေ့ရှိကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ညောင်ချင်းအိုနတ်ကို အချက်အပြတ်နှင့် သက်ဆိုင်သောနတ်ဟု မှတ်ယူကြသည့်အလျောက် ကျေးလက်တောရွာများတွင် ပွဲလမ်းသဘင်များ ရှိသည့်အခါ စုပေါင်းချက်ပြုတ်ကြရာတွင် တင်လှူပသခြင်းဖြင့် အစစအရာ ရာ အဆင်ပြေချောမွေ့နိုင်မည်ဟု မှတ်ယူကြ၏။

မင်းစဉ်သူနတ်

မင်းစည်ထူနတ်

၀၇

မင်းစည်သူသည် ပုဂံအလောင်းစည်သူမင်းကို ခေါ်ဆို ခြင်းဖြစ်၏။
သားတော် နရသူက ရွှေဂူကြီးဘုရားအတွင်း၌ ခေါင်းအုံးဖြင့် ဖိသတ်ရာမှ
နတ်ရွာစံလွန်ကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဆို၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

မင်းစည်သူနတ်ကို အောက်ပုံပလ္လင်ထက်၌ လက်ယာဒူးထောက်
လျက်၊ လက်ဝဲဒူးကိုချလျက် ပုံစံဖြင့် လက်ယာဒူးထက်၌ လက်ယာ လက်ရှုန်း
ကိုတင်၍ လက်ညှိုးထိုးနေဟန်၊ လက်ဝဲလက်တလက်ဝဲဒူးကိုထောက်လျက်
ဧတင်းစလွယ်၊ နားတောင်း၊ ရှေ့ဘယက်၊ နောက်ဘယက်တို့နှင့် ထုလုပ်
ကြသည်။ မင်းတုန်းမင်း ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်အခါက အပြင်နတ်
၃၇-မင်း ပူဇော်ရာ၌ မင်းစည်သူနတ်ကို တင်ကြားပသရန် နတ်ထိန်းငမိုး
ဆိုသူက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မင်းစည်သူနတ်ဟု ခေါ်ဆိုကြသည့် အလောင်းစည်သူမင်းကို စောလူမင်း၏သား စောယွန်းနှင့် ကျွန်စစ်သား၏ သမီးတော် ရွှေဒိမ်စည်တို့ မှ ၁၇၊ ဇန်နဝါရီ ၁၀၉၀ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ပါသည်။ ဖာတာတော်ပုံ ရာဇဝင်အရ မင်းစည်သူက ကြာသပတေးသား ဖြစ်၏။

အလောင်းစည်သူခေါ် မင်းစည်သူက ငယ်စဉ်ကပင် ထူးခြားသော အတိတ်နိမိတ်များရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။ မင်းစည်သူကို မွေးဖွားစဉ်က စည်တော် မှာ တီးသူမရှိဘဲ အသံမြည်ခြင်း၊ ဥကင်သတ်ခါးမှာ ဖွင့်သူမရှိဘဲ ဖွင့်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဆို၏။ မယ်တော် ရွှေဒိမ်စည်က ကျွန်စစ်သား မင်းကြီးနှင့် အပယ်ရတနာမိဖုရားတို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ကျွန်စစ်သားက မြေးတော်မင်းစည်သူကို အလွန်ပင်ချစ်ခင် မြတ်နိုးရှာပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသက် (၂၃) နှစ် အရွယ်တွင် မင်းကြီးက မြေးတော်မင်းစည်သူအား ထီးနန်း လွှဲအပ်ပေးသဖြင့် မှတ်တိုင်ဖြစ်လာသည်။

မင်းစည်သူသည် နန်းသက်ရှည်သူ ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်၏။ နန်းသက် က (၄၇) နှစ်ကြာ ရှည်လျားခဲ့သည်။ မင်းစည်သူတွင် မိဖုရားကြီး ရတနာပုံမှ ဖွားမြင်သော သားတော်နှစ်ပါးရှိရာ မင်းရှင်စောနှင့် နရသူတို့ဖြစ်ကြ၏။ သားငယ်နရသူသည် မင်းစည်သူအား ခရစ်နှစ် (၁၁၆၀) ပြည့်နှစ်တွင် လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ကာ မှတ်ထီးနန်းကို ရယူခဲ့သည်။ မင်းစည်သူ နတ်ရွာစံလွန်တော့ နတ်ဖြစ်လာသည်ဆို၏။

၃၇-ပင်း နတ်ရာဇဝင်

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

မင်းစည်သူနတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ် မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်

“မင်းစည်သူနတ်မှာ မင်းခေါင်နတ်နည်း ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (ဝိုးပုဆိုး၊ ပန်းဆိုးခေါင်းပေါင်း၊ ပန်းဆိုးလည်ရောက်ဝတ်ဆင်ပြီး) ဖောင်တော်စကြာ လှည့်တော်မူ ချီတီချင်းနှင့် ရှစ်စင်းရိပ်ဖြူချီ နတ်သံကို တီးပူတ်ပစ်ဆို၍ တားရင်ပိုက်မလျက် သွားဟန်လာဟန်ပြုသည်”

ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ဗုဒ္ဓဘေဒပညာခြင်း

မင်းစည်သူ နတ်ပူဇော်ပညာရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ လိုအပ်ပါသည်။

- (၁) ငှက်ပျောနှစ်စီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ပန်း
- (၃) ဖယောင်းတိုင်
- (၄) ရေချမ်း
- (၅) လက်ဖက်
- (၆) အမွှေးတိုင်

တို့ဖြစ်ကြ၏။ မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သစ်သီးဝလံများဖြင့်လည်း တင်ပြောက်ပသနိုင်ကြ၏။

စည်ရွယ်ချက်

မင်းစည်သူနတ်ကို ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပွဲလမ်းသဘင်များ ကျင်းပကြရာ၌ အောင်မြင်ပြီးမြောက်စေရန် တင်ကြားပသလှေရှိကြသည်ဆိုပါသည်။ သို့ကြောင့်လည်း ကျေးလက်ဒေသများတွင် ရှင်မြ မင်္ဂလာပွဲများ၌ ပိရိုးဖလာ အစဉ်အလာအရ ရှင်သာမဏေလောင်းများအား ရွာဦးနတ်စင်၌ နတ်ပြခြင်း၊ မင်းစည်သူနတ်ကို တင်မြှောက်ပသခြင်းများအား ဆောင်ရွက်ပြုမှုလှေရှိကြ၏။

ဝင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်

မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်

၀၀

မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်ဟူသည် မင်းရှင်စော၏ သားတော်တစ်ပါး ဖြစ်ပြီး သာမဏဝတ်ဖြင့် ကျောင်း၌ ဒန်းစီးနေရာမှ ဒန်းထက်မှ ပြုတ်ကျကာ ကွယ်လွန်သွားရာ နတ်ဖြစ်ခဲ့သည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်ကို ပလ္လင်ခုံပြန်ထက်၌ တင်ပျဉ်ခွပုံစံ ထုလုပ်ကြ၏။ လက်ယာလက်မှာစောင်းကိုပိုက်တီးနေဟန်ရှိပြီး လက်ဝဲလက် မှာမူ စောင်းကြိုးကို ထောက်ကန်နေဟန်ဖြင့် စောင်းစလွယ် ဝတ်ဆင်လျက် ထုလုပ်ကြ၏။ ဤသည်မှာ ပုဂံ ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းတွင်းရှိ နတ်ရှုပ်ပုံ သဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက် ထက်တွင်အပြင်နတ်၃၇ - မင်းကိုရတနာပုံနေပြည်တော်တည်ဆောက်ရာ၌ ကိုးကွယ်ပသခဲ့ကြရာ မင်းသား ဒန်းမောင်ရှင်နတ်အား တင်ကြား ပသရန် နတ်ထိန်း ပိအေးသာက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်ကို မင်းရှင်စောနှင့် ကြင်ယာတော်တို့မှ ဖွားမြင်ပါသည်။ မင်းရှင်စောသည် မင်းစည်သူခေါ် ဖုန် အလောင်းစည်သူ မင်းကြီး၏မိဖုရား (၅)ပါးအနက် မိဖုရားကြီးရတနာပုံမှ ဖွားမြင်ခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် မင်းရှင်စော၏ သားမင်းသား ဒန်းမောင်ရှင်မှာ အလောင်းစည်သူမင်း၏ မြေးတော်ရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒန်းမောင်ရှင်၏ ဖခင်မင်းရှင်စောမှာ ဖခမည်းတော် အလောင်းစည်သူမင်းလက်ထက်တွင် နေပြည်တော်မှ နှင်ထုတ်ခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်ဆို၏။

မင်းရှင်စောသည် တစ်နေ့နန်းတွင်းသို့ အစားဝင်စဉ် ပဋိကွရာ၊ မင်းသမီးအား မေည်းတော်နှင့်အတူ သလွန်ထက်၌ ထိုင်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် မစားဘဲ ထွက်ခွာခဲ့ဖူး၏။ ထို့ပြင် တစ်ကြိမ်တွင်လည်း အထိန်းတော်သား အနန္တသူရိယအား မင်းသားတို့သာ ဝတ်ဆင်ထိုက်သော ဝတ်လုံအင်္ကျီကို မင်းကြီးက ပေးအပ်ပေးမြှင့်၍ ဝတ်ဆင်လာရာ ရှင်စောက ဝတ်လုံကို ပြန်ရွတ်ခိုင်းသည်ဆို၏။ မင်းကြီးကြားသိရသောအခါ မင်းရှင်စောကို ဤသို့ မခန့်မညားပြုရာသည်လောဆိုကာ နန်းတွင်းမှ နှင်ထုတ်ခဲ့သည် ဆိုပါသည်။ မင်းရှင်စော၏သား မင်းသား မောင်ရှင်မှာ သာမဏေ ဝတ်နေရာမှ ဒန်းစီးရင်းဒန်းထက်မှ ပြုတ်ကျပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ နတ်ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် -
“မင်းသားမောင်ရှင်နတ်မှာ သင်္ကန်းကိုယ်ရှိ ခုကုန် ခေါင်းတင် ဝတ်ဆင်ပြီး

၃၇-မင်း နတ်ရာဇာဏ်

လျှင် လူမောင်ရင် လူမောင်ရင် တီးချင်းနှင့် မင်းသား မောင်ရှင်ပျံနတ်သံကို
တီးပူတ်ပစ်ဆို၍ ဒန်းလွဲဟန်ကရသည်
ဟူ၍ ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ပူဇော်ပသခြင်း

မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်ပူဇော်ပသပုံနှင့်ပတ်သက်၍ သီးခြား
မတွေ့ရှိပါ။ မင်းစည်သူနတ် ပူဇော်ပသနည်းအတိုင်း ငှက်ပျောသီး (၂)ပီး၊
တန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ၊ အမွှေးနံ့သာတိုင်၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ပန်း ဝေရချမ်းတို့ဖြင့်
ပူဇော်ပသကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

မင်းသား ဒန်းမောင်ရှင်နတ်ကို ကလေးသူငယ်များ နာမကျန်း
ဖြစ်သည့်အခါ တင်မြောက်ပသလေ့ရှိကြသည်။

မင်းကျော်စွာနတ်

မင်းကျော်စွာနတ်

၀၉

မင်းကျော်စွာနတ်ကို အလောင်းစည်သူမင်း၏ အမတ်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်းဆိုကြသည်။ ကွယ်လွန်သောအခါ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆို၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်သံ

မင်းကျော်စွာနတ်ကို မြင်းစီးလျက် လက်ယာလက်က ကြိမ်လုံးကိုင်၍ လက်ဝဲလက်က မြင်းဖက်ကြိုးကိုင်နေဟန် သျှောင်ထုံးနှင့် ထုလုပ်ကြ၏။ ဤသည်မှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်းဘက်ရှိ နတ်ရုပ်ကို ထုလုပ်သည်ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က မင်းကျော်စွာနတ်ကို နတ်ထိန်းထူးက တင်ကြားပသရန် ဟာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မင်းကျော်စွာကို နရပတိစည်သူမင်း၏ အမတ်တစ်ဦးအဖြစ်လည်းဆိုကြသည်။ မင်းကျော်စွာက ပစန်းမြို့သားဖြစ်၏။ သူသည် ချင်းတွင်းခြင်၏

အနောက်ဘက်ရှိ ပခန်းနယ်မြေ၌ မြောင်းတူးခြင်း၊ ရေသွယ်ခြင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခြင်း စသော ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ရင်း ပခန်း၊ မြောင်းတူး၊ ကုန်ရွာများသို့ လှည့်ပတ်သွားလာလေ့ရှိသည်။ မင်းကျော်စွာသည် မင်းမူထမ်းတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး မြင်းညိုကြီးတစ်စီးဖြင့် ဝတ်လုံကိုဝတ်လျက် လှည့်လည်နေရတတ်၏။

ပခန်းနယ်၌ ကျင်လည်ကျက်စားရင်း ပခန်းသူတစ်ဦးနှင့်လည်း သံယောဇဉ်ဖြစ်ခဲ့သေး၏။ မင်းကျော်စွာက ထိုခေတ်ကာလ လူငယ်တို့ဘာသာတာဝန်တိုင်း ထမ်းရွက်သောကံ၊ ကြက်တိုက်၊ ကြောအန်ပစ်၊ လောင်းကစားလုပ်ခြင်းမျိုးတော့ရှိသည်။ ဤသို့ မူးယစ်သောက်စားမှုကြောင့်ပင် မင်းကျော်စွာ အလုပ်တာဝန်များ လစ်ဟင်းလာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ တူးမြောင်းရေမလာခြင်းကို ရိုးမယ်ဖွဲ့ကာ ဒေသခံအကြီးအကဲ မနာလို မရွှစ်မိုသူတို့က ပုဂံနေပြည်တော်သို့ တိုင်တန်းလျှောက်ထားခဲ့ကြဟန်ရှိ၏။

မင်းကျော်စွာ ရာဇဝတ်သင့်ကာ သေလွန်သောအခါ နတ်ဖြစ်သွား၏။ မင်းကျော်စွာ၏ မူလနတ်နန်းက ကုန်ရွာတွင်ရှိခဲ့သည်။ ကုန်သည် ရေစကြိုမြို့နှင့် မလှမ်းကမ်း၌ တည်ရှိ၏။

ကုန်သွယ်ခြင်း

ဧရာဝတီမြစ်နှင့်ချင်းတွင်းဖြစ်ဆုံရာကုန်အရပ်တွင်နှစ်စဉ်တပေါင်း လသို့ရောက်တိုင်း ပခန်းကိုကြီးကျော်ပွဲခေါ် ကုန်သွယ်သင်္ဘောကို ကျင်းပကြ၏။ အညာဒေသတွင် အစည်ကားဆုံးပွဲတစ်ပွဲဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ စည်ပင်သတ်များလာရောက်လေ့ရှိကြသည်။ ကုန်ပွဲကိုရှေးက မြောင်းတူးရွာဟုခေါ်ဆိုကြသော ရေစကြိုမြို့မှ လေ့ဖြင့် စုန်လာနိုင်သကဲ့သို့ ပခုက္ကူဘက်မှ

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

လည်း ပခန်းကြီး၊ ပခန်းငယ်တို့ကို ဖြတ်၍ ကားဖြင့်လာနိုင်ကြသည်။ မြောင် နယ်အတွင်းရှိရွာများမှပူ ခြေလျှင်လာကြ၏။

ကူနီသတင်ကို တပေါင်းလဆန်း (၁) ရက်မှ (၁၅) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ပွဲတော်ရက်မတိုင်မီကပင် နတ်တက်သူများ၊ နတ်ကတော်များ၊ ဈေးသည်များ ရောက်ရှိလာတတ်ကြသည်။ လဆန်း (၃) ရက်နေ့တွင် ရှင်းတွင်းမြစ်ကမ်းရေယာဉ်နတ် နန်းသို့ဆင်းကာ ချီးရေတော် သုံးသည်။ ထို့နောက် လဆန်း (၅)ရက်နေ့တွင် မယ်တော်ကြီး တွဲလှည်းဖြင့် ကြွသည်ဆို၏။ နတ်ထိန်းတို့က အဖွဲ့လိုက် အလှည့်ကျ ဖျော်ဖြေဆွဲပြီး လဆန်း (၈) ရက် (၉)ရက်တို့တွင် ကြက်တိုက်ပွဲလုပ်၏။ ပွဲတော်ရက်များ အတွင်း ထန်းရည်၊ အရက်နှင့် ကြက်သားကြော်တို့လည်း ရောင်းပေးလောက် ဖြစ်သည်။ တပေါင်းလဆန်း ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂ရက်များက အစည်ဆုံးဖြစ်သည်။

ကုန်းတောင်ခေတ်ကပြပုံ

ပခန်းကိုကြီးကျော်ခေါ် မင်းကျော်စွာနတ်ကို ကုန်းတောင်ခေတ်က မည်သို့မည်ပုံကပြဖျော်ဖြေကြောင်းရှေးစာဟောင်းမှတ်တမ်းစာစောင်တွင် အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရ၏။

“မင်းကျော်စွာနတ်မှာ ပန်းပုဆို။ ပန်းခေါင်းပေါင်း။ ပန်းဆိုး လည်ရောက် ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် ပုခန်းပုခန်းချီတီးချင်းနှင့် ရွှေခန်းရွှေခန်း ဆီချီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ အယိုင်ကသည်။ ကြက်တိုက်ဟန်၊ မီးလွတ်ဟန်၊ လက်ပန်း ပေါက်စိုင်းဟန်ပြုသည်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ပူဇော်ပသသံ

မင်းကျော်စွာနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါရှိ

ရ၏။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)စီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ပန်း
- (၃) ဇယောင်းတိုင်
- (၄) ဖျင်ဖြူဖျင်နီ (၅) တောင်
- (၅) အပွေးတိုင်နုသာတိုင်

တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပခန်းကိုကြီးကျော်အား၊ အဓိကအားဖြင့် အသားငါး၊ အကြော်နှင့် အရက်နှင့် ထန်းရည်တို့ကို ဆက်သတင်မြှောက်ကြရ၏။ အပွေးတိုင်ကိုမူ ဦးညိုပူဇော်ရသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

မင်းကျော်စွာနတ် ခေါ်ပခန်းကိုကြီးကျော်အား ပသ ပူဇော်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်တို့ကား စီးပွားလာဘ်လာဘကောင်းမွန်စေရေး၊ ငွေကြေးဥစ္စာ ပစ္စည်း စုဆောင်းနိုင်ရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးတို့အတွက်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုကြီးကျော်နတ်အား အရက်နှင့် အကြော် ဆက်သရာတွင် အကြော်ကို ဘဝတွင် လောက်လောက်ငင ရှိစေရေးအတွက် ငါးသလောက်ကြော်၊ အထုပ်အထည် မြဲစေရေးအတွက် ပုစွန်ထုပ်ကြော်နှင့် ဘေးကပ်ကျော်အောင် ကြက်ကြော်တို့အား ဆက်သကြကြောင်းအဆိုရှိကြ၏။

ဘောဇိဗ္ဗာဓကြီးနတ်

အောင်စွာမကြီးနတ်

၂၀

အောင်စွာမကြီးနတ်ဟူသည် ပုဂံနရပတိစည်သူမင်း၏ အမတ်
အောင်စွာမင်းသေလွန်၍ နတ်ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

အောင်စွာမကြီးနတ်ကို မြင်းစီးလျက် လက်ဝဲဘက်လက်က
မြင်းဇက်ကိုကိုင်ကာ လက်ယာဘက်လက်က မှားထမ်းပြီး ဖောင်းထုပ်၊
ဖောင်းတို့နှင့်တကွ ထုလုပ်ကိုးကွယ်ကြ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ
မင်းတုန်းမင်း၏ ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ဆောက်စဉ်က အောင်စွာမကြီး
နတ်ကို တင်ကြားပသရန် နတ်ထိန်းပိဏ္ဍိက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။ ထိုစဉ်က
ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်များ ဇယဒေဝကလည်း အောင်စွာမကြီးနတ်ကို သီးခြားပသ
တင်ကြားရသည့် ဂါထာပါဠိနိဿယကို ရွတ်ဆိုပူဇော်ခဲ့ရသေး၏။

အောင်စွာမကြီးနတ်အား ပသတင်ကြားသည့် ဂါထာပါဠိ နိဿယ
မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ဣဓာဂစ္ဆံ ပုဗ္ဗမစွ သူတဒေဝ သုခံဒေ၊ ဗလီဒေမ၊ သင်္ဂဟတ္ထံ၊ ရာဇံပါလ

သညာတက်၊ သုခံဒေ - ချမ်းသာကိုပေးတတ်သော၊ ပုဗ္ဗမစ္စ ဘူတဒေဝ -
 ပုဂံနရပတိစည်သူမင်းလက်ထက် အမတ်ဖြစ်ဖူးသော အောင်စွာမကြီး
 နတ်မင်း၊ ဣဝ - ဤအခင်းနေ့ရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆံ - လာတော်မူလော့၊ တုယံ -
 သင်အောင်စွာမကြီးနတ်အား၊ မယံ - ဝါတို့သည်၊ ဗလံ - ဗလီနတ်ဇာကို၊
 သင်္ဂဟတ္ထံ - မိုးဖြင့်ထောက်ပံ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒေဝ - ပသပေးကမ်းပါကုန်၏။
 တွံ - သင်အောင်စွာမကြီးနတ်မင်းသည်၊ သညာတက် - မင်း မိဖုရား
 သားတော်သမီးတော် ဆွေတော်မျိုးတော်နှင့်တကွ၊ ရာဇံ - မင်းတရားကြီးကို၊
 ပါလ - စောင့်ရှောက်စေသော်”

နတ်ရာဇဝင်

အောင်စွာက နရပတိစည်သူမင်း၏အမတ်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင်
 နရပတိစည်သူက အောင်စွာအား သူ၏ နောင်တော်ကို သွားရောက်လုပ်ကြံ
 ရန်နှင့် အထမြောက်ပါက မရိုးတော် (၃)ပါးတွင် နှစ်သက်သူကို ထိမ်းမြား
 လျှက် သူကောင်းပြုရန် ပြောဆိုကာ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ဤတွင် အောင်စွာ
 သည် နရပတိစည်သူ၏ နောင်တော်အား ရောင်းပြောင်းကာ အခါအခွင့်သင့်
 သည်နှင့် လုပ်ကြံလိုက်တော့၏။

နောင်တော်တို့ လုပ်ကြံအထမြောက်ပြီဖြစ်သဖြင့် နရပတိစည်သူ
 က မရိုးတော်သုံးပါးအား ပေးမည်ပြုရာ မရိုးတော်တို့က ဝိုလိုတောင်းပန်ကြ
 သည်။ သို့ဖြင့် မင်းကြီးက အောင်စွာအား မိမိကတိပေးခဲ့သည် မှန်သော်
 လည်း မသင့်မတော်ဖြစ်၍ အခြားအမျိုးကောင်းတစ်ဦးဦးကို ပေးမည်ဆိုရာ
 အောင်စွာက တံတွေး တစ်ချက်ထွေးကာ ထွက်ဟန်ပြုလိုက်၏။ ဤတွင်
 နရပတိစည်သူ က မိမိကဲ့သို့သော ဘုရင်မင်းမြတ်ကို မရှိမသေပြသည်ဆို

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

ကာအမျက်ဒေါသထွက်လျက် အောင်စွာအားစီရင်ကွပ်မျက်လေရာ နတ်ဖြစ်
သွားသည် ဆိုပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

အောင်စွာမကြီးနတ် ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်
ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင် -

“အောင်စွာမကြီးနတ်မှာ မင်းတရားနတ်နည်း (တစ်ကျွန်းပုဆိုး၊ အကျီလည်
ရောက်ဝတ်ဆင်၍သပြေရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက်) အောင်စွာအောင်စွာ
ချီတီးချင်းနှင့်ရွှေစားပြီးပြောင်ချီနတ်သံကိုတီးမှတ်ပစ်ဆို၍စားနှင့်သပြေခက်
ကိုလက်ဝဲကထမ်းလျက် သွားဟန်လာဟန်မြဲသည်။ ပြီးလျှင်မြင်းစိုင်းသည်”
ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသပုံ

အောင်စွာမကြီးနတ် ပူဇော် ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ
ပါ၏။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)စီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၂) ဆီမီး
- (၃) ပန်း
- (၄) ရေချမ်း
- (၅) လက်ဘက်
- (၆) သစ်သီးဝလံ

တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

အောင်စွာမကြီးနက်ကို တစ်ဘက်ရန်သူအား အောင်နိုင် ရေးနှင့် စားစွမ်းအားရယ်ကင်းစေရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ အန်းငှက်ပျော့ပွဲဖြင့် ပုဇွန်ပင်လှေကြိုပါသည်။

မယ်တော်ရွှေကားနတ်

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်

၂၀

မယ်တော်ရွှေစကားသည် တေမွန်နစ်မင်း၏ ဖိစုရားဖြစ်သည်။ သားတော်လှိုင်းတက်မြို့စား ရွှေစစ်သင် စီရင်ခံရစဉ် ရင်ကွဲနာကျ၍ ကံကုန်ကာ နတ်ဖြစ်သွားခဲ့၏။ မယ်တော် ရွှေစကားနတ်နှင့် သားရွှေစစ်သင်နတ်တို့ကို မင်းနှစ်ပါးဟု၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။

နတ်အုပ်ကင်ဒေဝကျော်သူ၏ ပြောကြားချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ၁၈၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ခုနှစ် တွင် နတ်အုပ် ကင်ဒေဝကျော်သူက မယ်တော်ရွှေစကားနတ်နှင့် ရွှေစစ်သင်နတ်တို့အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

“မင်းနှစ်ပါးနတ်မှာ ပုဂံမြို့စံစောမွန်နစ်မင်းကြီး ဖိစုရားရွှေစကား သားရွှေစစ်သင်ကို လှိုင်းတက်မြို့စားပေးသည်။ ကျိုင်းသေဌ်မြို့ သောင်းကျန်း၍ စမည်းတော်က ခန့်ထားချီတက်စေရာ လှိုင်းတက်မြို့သို့ရောက်လျှင် ဖင့်နှံ၍ ကြောအန်၊ ကြက်ပျော်ပါးကစားနေသည်နှင့် မြေထိပ်ရာဇဝတ်ပေးသည်တွင် မယ်တော်ရွှေစကား ဖိစုရားမင်းကြီးမှာ တင်လျှောက်ပြီးလျှင် ဆင်မယာဉ်

သာကိုးစီး၍ အနှုတ်သွားရာ မပီသေး ဆုံးနှင့်သောကြောင့် ပြန်လည်လာ
ရောက် တင်လျှောက်၍ မကြာမြင့်မီ ဝမ်းကွဲနာနှင့် သေသည်တွင် နတ်ဖြစ်
သည်။

သားတော်နတ်ဖြစ်ကြောင်းကို မေဉ်းတော် မင်းကြီးသိလျှင် သား
တော်ဝတ်ဆင်သည့် တောင်း၊ နားတောင်း၊ ဝတ်လုံ၊ စလွယ် အစီးအနင်း
အဆောင်းအရွက်များကိုပေးအပ်၍ နတ်ဂူတည်ထားသည်မှာ မယ်တော်
ရွှေစကားမိဖုရားလည်း သားတော် ရွှေစစ်သင်္ဂူတွင် အတူနေသည်”
ဟူ၍ဖြစ်၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ရှင်ထုကို ကြာမံနံတွင် ကျွဲကျွဲထိုင်လျက်
လက်ဝဲလက်ကပေါင်ကိုထောက်လျက် လက်ယာလက်က ရင်ကိုပိုက်ထား
ဟန် ထုလုပ်ကြ၏။ ဤသည်မှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံ ဘုရားတံတိုင်းအတွင်းဘက်ရှိ
မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ရှင်၏ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်
နောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်ထောင်
စဉ်က နတ် ၃၇-မင်း ပူဇော်ပသရာတွင် မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ရှင်ကို
နတ်ထိန်းကျေးက တင်လျှူပသရန် တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

စောမွန်နှစ်မင်းကို မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများ၌ ပုဂံမင်းဆက်၏
နောက်ဆုံးဘုရင်အဖြစ် ဖော်ပြကြ၏။ စောမွန်နှစ်မင်းသည် စောနှစ်မင်းနှင့်
မိဖုရား အိပ်ပြည့်သင်တို့၏ သားဖြစ်ပြီး ခရစ်နှစ် ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်ခဲ့

ဆုံး မှတ်တမ်း

သည်။ မှန်နန်းရာဝေ၌ စောမွန်နစ်မင်းအကြောင်းကို စာကြောင်းရေ
(၄)ကြောင်းမျှသာ ဖော်ပြထားပါသည်။

တုန်းတောင်တော်တပြည့်

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ကပြရန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးစာဟောင်း
မှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်

“မယ်တော်ရွှေစကားနတ်မှာ ပွဲတက်ထသီး၊ သိုရင်းအကျိုး၊ တသက်အဖြူ
ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် တလိုင်းလို မြမြမောင်းမောင်းချီ တီးချင်းကို သုံးကြိမ်တီး၍
ရွှေစကားဟု ချီးနှုတ်သံကို တီးမှုတ် ပစ်ဆို၍ လက်လှကရသည်”
ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသသံ

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ
ပါဝင်၏။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)ဖီး ဆိုင် ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၂) ဆီဖီး
- (၃) ပန်း
- (၄) ရေချမ်း
- (၅) လက်ဘက်
- (၆) သစ်သီးဝလံ

ဖြစ်ကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်ကို အိမ်သူအိမ်သားများ၊ နာမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ ပွဲပြင်တင်မြောက်လျက် ပုဇော်ပသကြ၏။ မယ်တော်နတ်က ဈာန်ရာဇနသုတို့အား အပြန်နေကောင်းကျွန်းမာလာစေနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ရွှေစင်သင်္ဃန်း

ရွှေစစ်သင်နတ်

၂၂

ရွှေစစ်သင်သည် စောမွန်နတ်မင်းနှင့် ရွှေစကားတို့၏သားဖြစ်ပြီး ကျိုင်းသေပ်မြို့၌ ပုန်ကန်ထကြွ၍ သွားရောက်နိုင်နင်းနိုင်ရာ လိုင်းတက်မြို့ အရောက်တွင် ဖင့်နွဲ့၍ ကြောအန်း၊ ကြက်တို့ဖြင့် ပျော်ပါးပြီးတူးနေသည့် အလျောက် ဖြစ်အင်ပေးခံရရာမှ ကွယ်လွန်ကာနတ်ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလက ရွှေစစ်သင်နတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်းမှတ်သားထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

“ရွှေသင်နတ်မှာပန်းပုဆိုး၊ ပန်းဆိုးအင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်းလည်ရောက်တတ်ဆင်ပြီးလျှင် တေဇာတိုးရင်းဖျီတီးချင်းနှင့် သတင်းလှိုင်ကြူချီနတ်သံကို တီးမှတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယာလက်စား၊ လက်ဝဲလက်သပြေပန်းကိုလျက် ကပြလျှင် ကြက်တိုက်ဟန်ပြုရသည်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်က

နတ်(၃၇)မင်း ပူဇော်ပသကြရာတွင် ရွှေစစ်သင်နတ်ကို နတ်ထိန်း မိရိုးက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

ရွှေစစ်သင်သည် စောမွန်နစ်မင်းနှင့် မိဖုရားရွှေစကားတို့မှ ဖွားမြင် သူဖြစ်သည်ဆို၏။ လိုင်းတက်မြို့စားမင်းသားဖြစ်ပြီး ကျိုင်းသေဉ်မြို့၌ ပုန်ကန် ထကြွနေသဖြင့် စစ်ထွက်သွားရောက်စဉ် မြို့စားအရာရရှိရာ လိုင်းတက်မြို့ တွင် ကြွေပစ်၊ ကြက်တိုက်ဖြင့် အချိန်လေးဖင့်နေခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် စောမွန်နစ် မင်းက ဖြစ်ဒဏ်ပေးသည့်အနေဖြင့် မြေတစ်ဝက် မြှုပ်၍ထားခဲ့သည်။ မကြာမီ မယ်တော် ရွှေစကား ဆင်စီး၍ လိုက်သွားသော်လည်း ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်၏။ ဤတွင်ရွှေစစ်သင်မှာ နတ်ဖြစ်သွားသည် ဆိုပါသည်။

စောမွန်နစ်မင်းသည် ခရစ်နှစ် ၁၃၂၅ ခုနှစ်မှ ၁၃၆၈ ခုနှစ်အထိ ပုဂံ၌အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့် နောက်ဆုံးမင်းဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိကြ၏။ သို့သော် စောမွန်နစ်မင်းထီးနန်းစိုးစံစဉ်တွင် ပင်းယနှင့်အင်းဝမြို့တော်များ ပေါ်ပေါက် လျက်ရှိပြီဖြစ်ပြီး မင်းဆက်များပင် စတင်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

ထုလုပ်တိုးကွယ်သံ

ရွှေစစ်သင်နတ်ရှင်ကို ပလ္လင်ထက်၌ လက်ယာဦးထောင်လျက်၊ လက်ဝဲဦးလှဲလျက်ပုံသဏ္ဍာန်ထုလုပ်ကြ၏။ လက်ယာလက်တွင် မီးကို ထမ်းလျက်ရှိပြီး လက်ဝဲလက်ကမ်းပေါ်၌ အုပ်ထားပါသည်။ ထို့ပြင် တောင်း စလွယ်၊ ရွှေဘယက်တို့နှင့်ထုလုပ်လေ့ရှိကြ၏။ ဤသည်မှာ ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းတွင်းရှိ ရွှေစစ်သင်နတ်ရှင်၏ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။

၃၇-မင်း နတ်ရလင်

ပူဇော်ပသပုံ

ရွှေစင်သင်နတ် ပူဇော်ပသပုံမှာ မယ်တော်ရွှေစတားနတ်ကိုသို့
ငှက်ပျောသီးပီးဆိုင်(၂)ပီးပါ တန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ၊ ပန်း၊ ဝေရချမ်း။ ထိပီး။
လက်ဘက်၊ သစ်သီးဝလံတို့ဖြင့် တင်မြှောက်ရပါသည်။

ဒီးစီးဂ္ဂင်နဝ်

ငါးစီးရှင်နတ်

၂၃

ငါးစီးရှင်နတ်သည် ပင်းယတစ်စီးရှင်သီဟသူ၏သား ကျော်စွာဖြစ်ပြီး ဖျားနာ၍ ကံကုန်ရာမှ နတ်ဖြစ်ခဲ့သည်ဆို၏။

နတ်တုပ်ကပ်ဒေဝကျော်သူ၏ပြောကြားချက်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် (၁၈)ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် နတ်အုပ် ကပ်ဒေဝကျော်သူက

“ပန်းယ(ပင်းယ) ဗြဟ္မာည်တစ်စီးရှင်သီဟသူသား ဥဇနည် ငါးစီးရှင်သေ၍နတ်ဖြစ်သည်ကို ရာဇာမင်္ဂုဠာဘုရားဒါယကာ သာလွန်မင်းတရားသား ရှုထပ် ဒါယကာမင်းလက်ထက် ၃၇-မင်း တွဲဘက်၍ ဗြူစောင့်နတ်၁၂ရပ်အဝင်ထားရပါသည်”

ဟုပြောကြားခဲ့၏။

ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် ၁၇၈၂-ခုနှစ် စစ်တမ်းအံ့ရ အမရပူရ ဗြူစောင့်အတွင်း မုခ်ဦးတံခါးအရှေ့ဘက်၌ ငါးစီးရှင်နတ် ရုပ်ကို နတ်ကွန်းနှင့် တကွထားရှိသည်။ နတ်ရုပ်မှာ ဆင်စုံအပါအဝင် အမြင့် ၁ ပေခွဲခန့်ရှိပြီး

ဆင်ရှင်မှာမှ ဆင်ဖြူငါးစီးကို ကိုယ်စားပြုသည့်အနေဖြင့် ခေါင်းငါးလုံးထု လုပ်ရ၏။ ဆင်ခေါင်းများမှာလည်း ဟံဆင်၊ တံဆင်၊ ပေါက်ဆင်၊ ဟိုင်းဆင်၊ တည်ဆင် အမျိုးအစားခေါင်းတို့အား အစဉ်လိုက်ထုလုပ်ထားသည်။

ဆင်ရှင်ထုကို ငွေပိန်းချထားပြီး ဆင်ကကြီး တန်ဆာများကိုမှ ရွှေချထား၏။ ဆင်ကျောထက် ရွှေပိန်းချကြာပွင့်ပေါ်တွင်မှ ယမမနေသားဖြင့် မကိုဋ်သရဖူဆောင်းနတ်ရှင်ကို ရွှေပိန်းချလျက် ထုလုပ်ထားရှိလေသည်။ ငွေပိန်းချသီးဖြူလေးစင်းအပြင် ငါးစီးရှင်ပင်း၏ အပတ်ကြီး ရွှေပြန်ကြီးနတ် ရှင်ကိုလည်း လက်နှာခူးထောက်လျက် ဒါးသံလျက်ထမ်း အနေအထားဖြင့် ရှေ့ကြမ်းပြင်၌ ထုတ်လုပ်ထားရှိ၏။

နတ်ရာဇဝင်

ငါးစီးရှင်ကျော်စွာသည် ပင်းယမင်းဆက်ကို စတင်တည်ထောင် သည့် တစ်စီးရှင်သီဟသူခေါ် သီဟသူရဘုရင်၏မြေးဖြစ်သည်။ ပင်းယခေတ် ကျောက်စာများ၌ သီဟသူရဘွဲ့မည်ဖြင့်ပင် တွေ့ရှိရသဖြင့် သူကို သီဟသူရ (၂)ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ ဤတွင် မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများနှင့် ကျောက်စာ မှတ်တမ်းများ ကွဲပြားခြားနားမှုရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ဦးကုလား၏မဟာ ရာဇဝင်တော်ကြီးတွင် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာသည် တစ်စီးရှင်သီဟသူ၏သား ဖြစ်ပြီး ပင်းယမင်းဆက်၏ တတိယမြောက်ဘုရင်အဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော် ကျောက်စာမှတ်တမ်းများအရမူ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာဟု ထင်ရှားခဲ့ သည့် သီဟသူရ(၂)သည် တစ်စီးရှင်သီဟသူ၏သား ဥဇနာမှစွားမြင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။

ငါးစီးရှင်ကျော်စွာသည် ဦးဇိုးတော်စည်သူကို ဆက်ခံလျက် (၂၉)

၃၇-မင်း မှတ်ရာထင်

မတ် ၁၃၄၄-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်ခဲ့သည်။ သူသည် ပဝရပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်
သူရဓမ္မရာဇာဘွဲ့ကို ခံယူခဲ့သည်။ ထီးနန်းစိုးစံစဉ် အတွင်း ၁၃၄၈-ခုနှစ်၌
ပိမိအတိအမြဲတွင် စေတီတော်တစ်ဆူ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့၏။ ပင်းယထီး
နန်း၏ စတုတ္ထမြောက်ဘုရင်အဖြစ် (၆)နှစ်တာအုပ်စိုးခဲ့ပြီးနောက် ၁၃၅၀-
ပြည့်နှစ်တွင် နတ်ရွာစံလွန်ပါသည်။ သားဖြစ်သူ ကျော်စွာသည် ၁၂ ဇူလိုင်
၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာအား ဆက်ခံခဲ့သည်။

ပုဇော်ပသပုံ

မြန်မာမင်းများလက်ထက် အတင်တော် (ပုဇော်ပသပုံ) မှာ နှစ်စဉ်
တပေါင်းလသို့ရောက်ရှိလျှင် တက္ကန်းပုဆိုး ၁၊ အကျီ လက်ကျယ် ၁၊
ခေါင်းပေါင်းအဖြူ ၃ တောင်၊ လည်ရောက်ခါသာ အဖြူ ၆ တောင်၊ ထမင်းပွဲစုံ
၁၊ ၎င်းပျော့ပွဲစုံများကို လွှတ်တော်မှပွဲကနားဆင့်ဆို လုပ်ဆောင်ပြီး နတ်အုပ်
နတ်ထိန်းတို့အား ထုတ်ပေးကာ ဆိုင်းကြေးဝိုင်း အဟီးအပူတ်နှင့် တင်ကြား
ပ.သ ကမုန်ရကြောင်း ပုရပိုက်မှတ်တမ်းတစ်စောင်၌ တွေ့ရှိရ၏။

ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ် ဝိုရော်ဟရီ၏ ငါး
စီးရှင်နတ်ပသတင်ကြားသည့် ဂါထာပါဠိနိဿယမှာမူ အောက်ပါအတိုင်း
ဖြစ်ပါသည်။

ဣဇာဂစ္ဆပစ္ဆာဟတ္ထိ သေတိန္ဒ ဒေဝရာဇက၊
ဇလီဒေမသင်္ဂဟတ္ထိ ရာဇံပါလ သဉာဏကံ။

ပစ္ဆာဟတ္ထိသေတိန္ဒ ဒေဝရာဇက ဆင်ဖြူငါးစီးရှင်ဖြစ်သော နတ်မင်း၊ ဣဇ
ဏ်ရွှေမြို့တော်ကြီးတည်ထောင်ဖန်ဆင်းမည့် ဇွယ်ရာလျှောက်ပတ်ကောင်း
မြတ်သော အခင်းနေရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆ-လာတော်မူလော့၊ တယု-

သင်ငါးစီးရှင်နတ်မင်းအား၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဗလီ-ဗလီနတ်စာကို၊ သဟ
တတ္ထ-သို့ပြောကံ ထောက်ပံ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒေမ-ပေးကမ်းပါကုန်၊ တွဲ-
သင်ငါးစီးရှင်နတ်မင်းသည်၊ သဉာတကံ-မင်းမိဖုရား၊ သားတော် သမီးတော်၊
တွေ့တော်မူခဲ့တော်နှင့်တကွ၊ ရာဝံ-ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးကို၊ ပါလ-စောင့်
ရှောက်နိစ္စမစေသော်၊

ထို့နောက်တန်ဆောင်းအတွင်း၊ လှပကောင်းမွန်အောင် ပြင်ဆင်
ခင်းကျင်းရာတွင် ငါးစီးရှင်နတ်တင်ကြားပသရန် နတ်တိန်းပိဖားဥက တာဝန်
ယူခဲ့ရ၏။

နောင်၊ ခေတ်ကာတွင် ငါးစီးရှင်နတ် ပူဇော်ပသကြရာ၌ ၎င်းပျော
သီးပီးရိုင်(၂)စီး၊ ကန်တော့ပွဲတစ်ပွဲ၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဗီစီ၊ လက်ဖက်၊
သစ်သီးဝလံတို့ဖြင့် ဆက်သတင်ပြောကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ငါးစီးရှင်နတ်ကို ကန်တော့ပွဲပြင်ဆင်လျက် ဘေးဥပိန် အန္တရာယ်
ဆိုးများကျရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန်တင်ကြားပသကြ၏။ အထူးသဖြင့်
ခရီးတို၊ ခရီးရှည်များသွားလာရန်ရှိပါက ငါးစီးရှင်နတ်ကို တိုင်တည်လျက်
လမ်းခရီးချောမွေ့ အဆင်ပြေကြစေခြင်းအလို့ငှာ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းကြ
သည်။ ခရီးသွားရောက်မည့်သူ၏နေ့နံနှင့် အမည်ကို ဖော်ထုတ် တင်ကြား
လျက် ငါးစီးရှင်နတ်အား ရိုသေစွာ ပသတင်ပြောကြသည်။

မင်းတရားနတ်

မင်းတရားနတ်

၂၅

မင်းတရားနတ်ဟူသည် အင်းတဘုရင် ဆင်ဖြူရှင်တရားများမင်းဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူရှင်တရားများသည် ဧတာကစားသွားရာမှ လုပ်ကြံခံရကာ နတ်ရွာစံလွန်၍ နတ်ဖြစ်လာခဲ့သည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

မင်းတရားနတ်ရှင်ထုကို ပလ္လင်ထက်၌ တင်ပူ၍ခွေထိုင်လျက်ပုံ သဏ္ဍာန်ထုလုပ်ကြ၏။ ဘုရင်မင်းမြတ်မှ နတ်ရွာစံ၍ နတ်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည့်အလျောက် မင်းမြှောက်တန်ဆာအစုံဖြင့် လက်ယာလက်ကယပ်တိုင်လျက် လက်ဝဲလက်က ဒူးအုပ်စည်းပုံ ထုလုပ်ကြသည်။ ဤသည်မှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအတွင်းဘက် နတ်ရှင်မှပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပါသည်။ မင်းဟုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က မင်းတရားနတ်ရှင်ကို နတ်ထိန်းမိသောင်းက တာဝန်ယူတင်ကြားပသခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

အင်းဝဘုရင် ဆင်ဖြူရှင်တရဖျားခေါ် မင်းတရားကို ခရစ်နှစ် ၁၃၆၈-ခုနှစ်တွင် မင်းကြီးစွာနှင့် မိဖုရားခမည်းမိတို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ မွေးချင်း ညီအစ်ကိုမောင်နှမလေးဦးရှိရာ ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား၊ မင်းပတ္တမြား၊ စောလောကဒေဝီနှင့် ရန်အောင်မင်းရဲတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဆင်ဖြူရှင် တရဖျားသည် ဖခမည်းတော်မင်းကြီးစွာလက်ထက် ခရစ်နှစ် ၁၃၈၅-ခုနှစ်တွင် အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာဖြစ်လာခဲ့၏။ ထိုစဉ်က အသက် (၁၇)နှစ်အရွယ်သာ ရှိပါသေးသည်။

အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာရာထူးရရှိစဉ်က ရမည်းသင်းမြို့စား သီလဝံ၏ သမီးတော် မင်းလှမြတ်နှင့် လက်ဆက်ကာ သားသမီး နှစ်ဦး ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ တစ်ဦးကကလေးကျေးတောင်ညိုဖြစ်ပြီး အင်းဝမင်းဆက်၏ သတ္တမမြောက်ဘုရင် ဖြစ်လာသည်။ တစ်ဦးကတော့ မင်းသမီး မင်းလှထွတ်ဖြစ်၏။ ပြည်မြို့စား စောရွှေခက်ကတော် ဖြစ်ပါသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၄၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင် တရဖျား အင်းဝထီးနန်းကို တတိယမြောက်ဘုရင်အဖြစ် စိုးစံခွင့် ရရှိပါသည်။ သို့သော် ကြာမြင့်လှသည်တော့မဟုတ်ပါ။ နန်းဆက် (၇) လလောက်မျှသာဖြစ်ပါသည်။

ဆင်ဖြူရှင် တရဖျား နတ်ရွာစံခဲ့ရုံကလည်း အဆန်းပင်။ တစ်နေ့အောင်ပင်လယ်သို့ တောကစားထွက်ရင်း လမ်းပျောက်သွားသည်။ မင်းတရားတစ်ပါးတည်း တောထဲတွင် မျက်စိလည်နေ၏။ ထိုအခါ ဇော်ဂျီ ရုတ်တရက်ထွက်လာကာ မင်းကြီးကို လက်ျာရစ် ခရုသင်းကိုပေးပါ။ မင်းကြီး အလိုရှိသမျှ အဝတ်ကို ပေးမည်ဆိုလေသည်။ မင်းကြီးက အခြားမလို။ နတ်သမီးကိုလိုသည်ဟု ဆိုလေရာ ဇော်ဂျီက မန်းမှတ်လိုက်လျှင် နတ်သမီး

ဆုမ်း မှတ်တမ်း

ကိုပေးပြီး ပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။

နတ်သမီးသည်လည်း ကြာရှည်မခံဘဲ မြင်ကွင်းမှ ပျောက်ကွယ်
သွားပြန်၏။ ထိုအခါမှစ၍ မင်းကြီးစိတ္တဇ ဝေဒနာစွဲကပ်ခဲ့ရ၏။ မင်းပူထမ်း
တို့ကလည်း မင်းကြီးအား အောင်ပင်လယ်တောအတွင်းမှ ခက်ခက်ခဲခဲ
ရှာဖွေကာ နန်းတွင်းသို့ ပြန်ခေါ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် မင်းကြီး နန်းတွင်း၌
မပျော်ပိုက်တော့။ အပြင်တွင် ဝါးများနေတတ်သကဲ့သို့ ဝေဒနာလည်း
တစ်စေ ဆိုးရွားလာ၏။ နောက်ဆုံး ခရစ်နှစ် ၁၄၀၀ ခုနှစ်၌ပင် စိတ္တဇဝေဒနာ
ခံစားနေရစဉ် လုပ်ကြံခံရကာ နတ်ရွာစံလွန်သွားသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ မင်းတရားနတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍
"မင်းတရား နတ်စွဲကပ်လာပါလျှင် မင်းခေါင်ကြီးနတ်နည်း ဝတ်ဆင်၍
(ပိုးပုဆိုး၊ ပန်းဆိုးခေါင်းပေါင်း၊ မန်းဆိုး လည်ရောက် ဝတ်ဆင်) စွဲကိုင်၍
မင်းတရားတို့ လာချေပြီ တီးချင်းနှင့် ဂမုန်းသဖော်၍ နတ်သံများကို တီးမှုတ်
ပစ်ဆို၍ မင်းခေါင်ကြီးနတ်နည်း ကခုန်ရပါသည်ဟူ၍ ရှေးမှတ်တမ်းဟောင်း
တို့၌ တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသနည်း

မင်းတရားနတ် ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါ
သည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)ဖီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ထိမီး

(၃) ဝန်း

(၄) ရေချမ်း

(၅) လက်ဘက်

(၆) သစ်သီးဝလံ

တို့ဖြစ်ကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

မင်းတရားနတ်ကို တော၊ တောင်စောင့်နတ်အဖြစ် ကျေးလက်
ဒေသတွင် နေထိုင်သူတို့က ကိုးကွယ်တင်မြှောက်လေ့ရှိကြသည်။

ဘာနောင်မိဘုရားနတ်

အနောက်မိဖုရားနတ်

၂၅

အနောက်မိဖုရားသည် ပထမမင်းခေါင်ဘုရင်၏ အနောက်ဆောင် မိဖုရားဖြစ်ပြီး အင်းဝအနောက် ဝါခင်းသို့ ကိုယ်လုပ်တော်များနှင့်အတူ ဘုရားသွားရောက်ရာမှ ထိတ်လန့်ကာ မီးယပ်နာဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး နတ်ဖြစ် လာခဲ့သည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

အနောက်မိဖုရားနတ်ရှင် ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ မှန် ရွှေစည်းခုံဘုရားရှိ ၃၇ မင်းနတ်ရှင်များထဲတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရ၏။ အနောက်မိဖုရားရှင်ထုကို အောက်ခံ ကြာခံတွင် ကျွဲကျွဲထိုင်လျက် ဆံထိုး ဆံမြိတ်ကွပ် ထုလုပ်ပြီး သားငယ်ပေ့ပိုင်က နို့တိုက်နေဟန် ထုလုပ်ကြသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည် တော်တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်းကို ပူဇော်ပသခဲ့ကြရာ အနောက်မိဖုရား နတ်ကို နတ်ထိန်းမိမင်းထွေးက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

ပထမမင်းခေါင်၏ အနောက်နန်းမိဖုရားအမည်မှာ ရှင်မိနောက် ဖြစ်သည်။ မိဖုရား ရှင်မိနောက်သည် ခရစ်နှစ် ၁၃၇၂ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သူ ဖြစ်သဖြင့် ဘုရင်မင်းခေါင်ထက် အသက်တစ်နှစ်ကြီးပါသည်။ (အင်းဝဘုရင် ပထမမင်းခေါင်ကို ၁၃ အောက်တိုဘာ ၁၃၇၃ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့၏) အနောက်မိဖုရားရှင်မိနောက်၏ ဖခင်မှာ ရှမ်းဘုရင် သိုဝ်ဘွားဖြစ်သည်။ ၁၃၈၉ခုနှစ်တွင် ဖခမည်းတော် သိုဝ်ဘွားက မင်းကြီးစွာကို သမီးတော် ရှင်မိနောက်အား ဆက်သခဲ့ရာ မင်းကြီးစွာက သူ့သားတော် မြင်စည်မြို့စား မင်းသားမင်းစောနှင့် လက်ဆက်ပေးခဲ့သည်။

မြင်စည်မင်းသားမင်းစောသည် ခရစ်နှစ် ၁၄၀၀ - ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူ ရှင် တရဖျား၏ ထီးနန်း အရှိက်အရာကို ဆက်ခံခဲ့၏။ ဘုရင်ဖြစ်လာသော အခါ ပထမမင်းခေါင်ဟု အမည်တွင်ပါသည်။ မိဖုရား ရှင်မိနောက်နှင့် ပထမ မင်းခေါင်တို့မှ သား (၃) ဦး၊ သမီး (၁) ဦး ဖွားမြင်ပါသည်။ သားကြီး မင်းရဲကျော်စွာသည် ဖခမည်းတော် မင်းခေါင်ဘုရင်လက်ထက်၌ပင် အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာရာထူးရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် သမီး ရှေ့ပြည်ရမ်းသား၊ သားသီဟသူ နှင့် မောင်ညိုတို့ကို ဖွားမြင်သည်။ နတ်ရာဇဝင်အရ အင်းဝ - ဟံသာဝတီ တွင် သားတော်ကြီးမင်းရဲကျော်စွာကျဆုံးသွားခဲ့ပြီးနောက် မိဖုရားကြီးစိတ်ထိခိုက် ခဲ့ရ၏။

မိဖုရားကြီးသည် အင်းဝအနောက်ဝါခင်းများဆီသို့ ကိုယ်လုပ်တော် တို့နှင့် ထွက်ခွာရာတွင် သားတော်မင်းရဲကျော်စွာအား မြင်းစီးလာသည်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်လိုက်ရသည်ဆို၏။ အနောက်မိဖုရားသည် အထိတ်

၃၇-မင်း မှတ်တမ်း

ထာလန်ဖြစ်သွားကာ နေပြည်တော်အရောက်တွင် မီးယင်ရောဂါနှင့် ကံကုန်
သွား၏။ မိဖုရားရှင်မိနောက် ကံကုန်တော့ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆိုပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ အနောက်မိဖုရားနတ်တပြပုံနှင့် ပတ်
သက်၍ ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်

"အနောက်မိဖုရားနတ်မှာ မြောက်ဘက်ကတော်နတ်နည်း ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင်
(ပွဲတက်ထဘီ၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ ထဘက်အဖြူဝတ်) ဝါပင်ဝါသီးကောက်ချေ
လာချီ တီးချင်းနှင့် အနောက်ဘက်မှ သာခေါင်ပျံနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍
ဝါကောက်ဟန်၊ ဝါစိုက်ဟန်၊ ယက္ခန်းရက်ဟန် ပြုလုပ်သည်"

ဟူ၍တွေ့ရှိရသည်။

ပူဇော်ပသနည်း

အနောက်မိဖုရားနတ် ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ
လိုအပ်၏။

- (၁) ကွမ်းယာ (၁)ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး ၂ဖီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲတစ်ပွဲ
- (၃) ဆေးပေါ့လိပ် (၁)ပွဲ
- (၄) ဖျင်ဖြူဖျင်နီ (၅)တောင်စီ
- (၅) အချိုရည် (၁)ပွဲ
- (၆) အမွှေးတိုင်

တို့ဖြစ်သည်။ ပန်းများကိုလည်း တင်လှူပသကြရ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

အနောက်ပိုရုဂျားကို အမျိုးသမီးများအား စောင့်ရှောက်သောနတ်
အဖြစ် ယုံကြည်တင်မြှောက်လေ့ရှိကြသည်။

မောင်ပိုးတူနတ်

မောင်ပိုးတူနတ်

မောင်ပိုးတူသည် ပင်းယသြဗ္ဗိဇာတိဖြစ်၏။ သူက လက်ဖက် ကုန်သည်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ကုန်ကျားသွားရာမှအပြန်တွင် ကျားကိုက်ခံရ သဖြင့် ကွယ်လွန်ကာ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကုန်ကွယ်ပုံ

မောင်ပိုးတူနတ်ကို ပုဂံရွှေစည်းနှင့် ကျားရုပ်ထက်၌ စီးနင်းလျက် ပုံစံထုလုပ်ကြသည်။ လက်ယာဘက်လက်ကြိမ် ကိုင်၍ လက်ဝဲဘက်က ပေါင်ကိုထောက်လျက် ချောင်းထုံးဖြင့် ထုလုပ်ထား၏။ ပင်းတုန်းပင်း လက်ထက် ၁၈၈၅ ဝေဖော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် နတ်အုပ် ကဝိဒေဝကျော်သူက ပြောကြားရာ၌

“ပင်းယသြဗ္ဗိဇန ကုန်သည် မောင်ပိုးတူ သီပေါတောင်ပိုင်း အရပ်များသို့ ဝန်တင်နှင့် အရောင်းအဝယ်သွားသည်။ တောင်ပိုင်းအပြန် ဆုန်းကြောလက် ကောင်းအရပ်မှာ စခန်းချရာ ရေခပ်သွားသည်တွင် ကျားကိုက်၍ သေသော

ကြောင့် နတ်ဖြစ်သည်။ မောင်ပိုးတူနတ်မှာ နံပါကျားရှပ်အလား အမြင့် ၁
တောင် ၄ လက်သစ်၊ လက်ယာ ခူးထောက်၊ လက်ဝဲခူးလှဲ့၊ လက်ယာလက်
စားသံလျက်ထမ်း၊ သေ့ရှင်ထုံးနှင့် ယမနေသား၊ စကားသားသင့်ရာ ထုလုပ်၍
ကျားရှပ်ပါငွေပိန်းချွ နတ်ရှပ် ၂မှာ ရွှေပိန်းချွ သော့တံခါးနှင့် ထားရပါသည်”
ဟူ၍ဖြစ်၏။

ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်က မောင်ပိုးတူ နတ်ရှပ်ကို
နတ်ထိန်း မိနက တာဝန်ယူတင်ကြားပသခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မောင်ပိုးတူနတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများ၌ ဖော်ပြ
ခြင်းမျိုး မတွေ့ရပေ။ မောင်ပိုးတူအကြောင်းကို နတ်ရာဇဝင်၌သာ ဖော်ပြ
ထားရှိ၏။ မောင်ပိုးတူသည် လက်ဖက်ကုန်သည် တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အင်းဝဘုရင်
မင်းခေါင်လက်ထက်တွင် ကုန်ကူးနေသူဖြစ်သည်။ သူက ဝန်တင်လှည်း
နွားတို့ဖြင့် သုံးဆယ်၊ ဝိုးပိတ်၊ မင်းခင်းတို့ဘက်သို့ လှည့်လည်သွား
လာနေထိုင်၏။ တစ်ကြိမ်တွင် နေပြည်တော်ဘက်မှအပြန် လမ်းခုလတ်
အုန်းကြောလက်ကောင်းရွာအနီး တောင်ခြေ၌ ကျားကိုက်ခံခဲ့ရ၏။

မောင်ပိုးတူသည် ဗောဓိပုဏ္ဏားနတ်၏သား နတ်ဖြစ်လာသူ ရွှေစစ်သင်နှင့်
အပေါင်းအသင်းများဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ဆိုကြသည်။ အင်းဝဘုရင် မင်း
ခေါင်လက်ထက်တွင် မောင်းမငယ်တစ်ဦးအား ရွှေစစ်သင်နတ် ဝင်ရောက်
ပူးကပ်၍ မောင်ပိုးတူနတ်နှင့် ညီအစ်ကို သမုတ်ပါမည့်အကြောင်းကို ပြောဆို
သဖြင့် နတ်ညီအစ်ကို သမုတ်ကာ ဘုရင် မင်းခေါင်လက်ထက်ကသည် ယခု

ဘုမင်း နတ်ဘဝင်

တိုင် မင်းနပ်ပါးခေါ်ကြကြောင်း ကုန်းဘောင်ခေတ် မှတ်တမ်းတစ်စောင်က
ဆို၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

မောင်ပိုးတူနတ်ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ရှေးဘဝ
ဟောင်းတစ်စောင်တွင်

“မောင်ပိုးတူနတ်မှာ ပိုးပန်းပုဆို။ ခေါင်းပေါင်းပန်းဆို။ လည်ရောက်ဝတ်ဆင်
ပြီးလျှင်၊ တက်ခဲတက်ခဲ ချီတီးချင်းနှင့် ကနက်မိမ်းရောင်ချီနတ်သံကို တီးပူတ်
ပစ်ဆို၍ လက်ယာစားထမ်းလျှက် ကပြပြီးလျှင် ကျားရေသောက်ဟန်ပြုသည်”
ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသနည်း

မောင်ပိုးတူ နတ်ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ လိုအပ်ပါ
သည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂) ပီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ဆီမီး
- (၃) ပန်း
- (၄) ပြောင်းဖူးဖက်ဆေးပေါ့လိပ် (၁)လိပ်
- (၅) လက်ဖက်ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၆) အမွှေးတိုင်

တို့ဖြစ်သည်။ ဤတွင် လက်ဖက်ပွဲမှာ လက်ဖက်အသားချည်းသာ ပါဝင်ရ
မည်ဖြစ်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

မောင်ပိုးတူနတ်ကို ပုဇွန်ပသကြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အနေဖြင့်
ပီးပွားဥစ္စာတိုးတက်ရေးကို အဓိကထားကြကြောင်း တွေ့ရှိရ၏။ အထူးသဖြင့်
ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ကြသူ ကုန်သည်များက မိမိတို့ကုန်ပစ္စည်း
အလျင်အမြန်ရောင်းထွက်စေရေးနှင့် အမြတ်အစွန်းထူးကဲစွာ ရရှိရေးတို့
အတွက် မောင်ပိုးတူနတ်ကို ပသတင်မြှောက်ကြ၏။

ဘောင်ဝင်လယ်ဆင်းမြို့ရှင်နတ်

အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ်

၂၅

အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ်သည် အင်းဝဘုရင် ပထမမင်းခေါင်၏သား သီဟသူဖြစ်၏။ အောင်ပင်လယ်ရပ်တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် ပျော်ပါးမြူးတူးနေစဉ် မိဖုရားဘို့မယ်၏ပယောဂဖြင့် အုန်းဘောင်ခုံပိုင်းက ဆင်နှင့်လာရောက်တိုက်ခိုက်ရာ ဆင်ဦးတွင် သေလွန်၍ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆိုပါသည်။

နတ်အုပ်ကင်္ဂါဒေဝကျော်သူ၏ ပြောကြားချက်

ဆင်ဖြူရှင်နတ် က.ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ၁၈၊ ဇေဇော်ဝါရီ ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် နတ်အုပ်ကင်္ဂါဒေဝကျော်သူက အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

“ဆင်ဖြူရှင်နတ်မှာ ငါးစီးရှင်နည်း ဝတ်ဆင်၍ အောင်ပင်လယ် သာဓုလေ၊ ရှိတီးချင်းနှင့် ကြောင်းချင်းတွေလာအိမ်နတ်သံကို တီးမှုတ်ပင့်ဆို၍ လက်ရှာလက်ရွှန်း၊ သပြေပန်း၊ လွန်းကြိုးကို ရွှန်းပေါ်မှာတင်လျက် ဆင်ကျောဖမ်းဟန်ပြုသည်”

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

နတ်ရာဇဝင်

ဆင်ဖြူရှင်မင်းသည် မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများတွင် ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူဟု အမည်တွင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဆင်ဖြူရှင်၏ ဘဝနိဂုံးကို ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်တော်ကြီးတွင်

“ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူကား အိမ်နိမ့် ၂၈၊ မင်းစည်းစိမ် ၃ (သက်တော် ၃၁တွင် အောင်ပင်လယ်အရပ်၌ ရှမ်းတို့ လုပ်ကြံလေလျှင် နိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် ၄ ဟူးသားတည်း။”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။ အောင်ပင်လယ်အရပ်၌ ကံကုန်ခဲ့ရာမှ နတ်ဖြစ်လာရာ အောင်ပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင်နတ်ဟု အမည်တွင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူကို အင်းဝဘုရင် ပထမမင်းခေါင်နှင့် မိဖုရား ရှင်မိနောကတို့မှ ၁၃၉၄ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ မွေးချင်းညီအစ်ကို မောင်နှမ (၄)ဦး ရှိရာ မင်းရဲကျော်စွာ၊ ရွှေပြည်ချမ်းသာ၊ သီဟသူနှင့် မောင်ညိုတို့ဖြစ်သည်။ အစ်ကိုအကြီးဆုံး မင်းရဲကျော်စွာမှာ အိမ်ရှေ့မင်း ဖြစ်ခဲ့ပြီး အစ်မ ရွှေပြည်ချမ်းသာမှာမူ ရခိုင်မိဖုရားအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ မိဖုရားသုံးပါးရှိရာ၌ စောမင်းလှ၊ ရှင်ဘို့မယ်နှင့် ရှင်စောပုတို့မှာ ထင်ရှား ပါသည်။

ကျောက်စာအထောက်အထားများအရမူ အင်းဝမင်းဆက်၏ (၅) ဆက်မြောက်ဘုရင်ဖြစ်ပြီး သီဟသူရဘွဲ့ဖြင့် ထင်ရှားခဲ့၏။ ခရစ်နှစ် ၁၄၂၃-ခုနှစ်မှ ၁၄၂၉ ခုနှစ်အထိ အင်းဝ၌ ထီးနန်းစိုးစံခဲ့သည်။ သီပေါခေတ်နိကာယ် (Hsipaw Chronicle) အရ ၅၃ ဆက်မြောက် အုန်းပေါင် (Ong Pawng) ဘုရင် Sao Lai Hsam Hpa လက်ထက်တွင် မိဖုရားငယ်များနှင့် ပျော်ပါး အချိန် ဖြန်းနေတတ်သူ အင်းဝဘုရင်သီဟသူအား တိုက်ခိုက်ရန် မိဖုရား

လူမင်း နတ်ရာဇဝင်

သို့မည်က စာရေးသား ဆက်သွယ်ခဲ့သည်ဆို၏။

သို့ဖြင့် Sao Loi Hsam Hpa သည်အင်အား(၈)သောင်းကျော်ပါ တပ်ဖြင့် သီဟသူအား ချီတက်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ သီဟသူသည် ကလေး ကျေးတောင်ညိုအား စစ်ကူတောင်းခံခဲ့သဖြင့် စစ်ခွဲများ ရက်အတန်ကြာဖြင့် သွားသည်။ နောက်ဆုံးတွင် Ong Pawng တပ်များ အနိုင်ရကာ သီဟသူ ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီ မင်းလှငယ်၏ တပ်များက တိုက်ထုတ်သဖြင့် Ong Pawing တပ်များ ကစဉ့်ကလျား ဆုတ်ခွာခဲ့ရ သည်။

ပူဇော်ပသသံ

ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က ပညာရှိ ပြက္ခဒိန်ဆက်သူ ဒဿန၏ ဆင်ဖြူရှင်နတ် ပူဇော်ပသတင်ကြားသည့် ဂါထာ ပါဠိနိဿယမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ဣဒါကစ္ဆာသေတိဘိန္နံ၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိ ဒါယက။
ဝလီဒေမ သင်္ဂဟတ္ထံ၊ ရာဇံပါလ သဉ္ဇတကံ။
သမ္ပတ္တိယက စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ပေးတတ်သော၊ သေတိ ဘိန္နဒေဝ
ဆင်ဖြူရှင်နတ်မင်း၊ ဣဝ ဤအဆင်းနေရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆ လာ
တော်မူလော့၊ တုယု သင်ဆင်ဖြူရှင်နတ်သည်၊ သဉ္ဇတကံ မင်းပိဇရာ၊
သားတော်သမီးတော်၊ ဆွေတော် မျိုးတော်နှင့်တကွ၊ ရာဇံ ဘဝရှင်မင်း
တရားကြီးကိုးပါလ စောင့်ရှောက်နိဗ္ဗမစေသော်”

ထိုစဉ်က တန်ဆောင်းအတွင်း ဆင်ဖြူရှင် တင်ကြားပသရန်
ဝန်ယူရသူမှာ နတ်ထိန်းမိပွင့်ဖြစ်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ်ကို ကျေးလက်တောရွာများတွင် လူပျိုကာလသားများက လူပျိုလှည့်သွားရာ၌ အဆင်ပြေစေရေး၊ မိမိ မေတ္တာ မျှနေသူ အမျိုးသမီးက မိမိအပေါ်ပြေလည် စိတ်တိမ်းညွတ်လာစေရေးတို့အတွက် ရည်ရွယ်လျက် ပူဇော်ပသကြကြောင်း အမှတ်အသားတွေ့ရှိရ၏။ အချို့ကလည်း အောင်ပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင်နတ်သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို ပေးဆောင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည့်အလျောက် တင်မြှောက်ပူဇော်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ရှင်တုန်းနတ်

ရှင်ကုန်းနတ်

၂၀

ရှင်ကုန်းနတ်သည် အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်ခေါ် ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူ၏ ကိုယ်လုပ်တော်တစ်ပါးဖြစ်ပြီး သီဟသူ အောင်ပင်လယ်သို့ထွက် စဉ် အတူပါသွားခဲ့ပြီး အင်းဝသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကာ သေလွန်စဉ် နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆို၏။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

ရှင်ကုန်းနတ်ရုပ်ထုကို အောက်ခံကြာနံတွင် ဆံထိုး လှလင်ကြည့်၊ ဆံထိုးဆံကျင်အနံနှင့်လက်နှစ်ဖက်တွဲကျ၍ ကုန်းသွားဟန် ထုလုပ်ကြ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ်နောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်း၏ ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်က ရှင်ကုန်းနတ် ရုပ်ထုကို ကိုးကွယ်တင်ကြား ပသရန် နတ်ထိန်း ပိရေးက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ ဤသည်မှာ ပုဂံ ရွှေစည်းခုံရှိ နတ်ရုပ်ထု၏ ကိုယ်ဟန်ဖြစ်သည်။

နတ်ရာဇဝင်

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူမင်းတွင် ရာဇဝင်မှတ်တမ်းများအရ ထင်ရှားသော မိဖုရား (၃) ပါးရှိရာ စောမင်းလှ၊ ရှင်ဘိုမယ်နှင့် ရှင်စောပုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ရှင်ကုန်းမှာ ထင်ရှားသောမိဖုရားတစ်ပါးမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်လုပ်တော်တစ်ပါးမျှသာဖြစ်၏။ ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသည် အောင်ပင်လယ်ရပ်တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် ပျော်ပါးနေစဉ် တစ်နေ့တွင် အုန်းဘောင်စော်ဘွားက ဆင်နှင့်လာတိုက်သဖြင့် နတ်ရွာစံလွန်ခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ် ကိုယ်လုပ်တော်ရှင်ကုန်သည် အင်းဝနေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ခြင်းမံရဟန်တူ၏။

ရှင်ကုန်း အင်းဝနေပြည်တော်၌နေထိုင်စဉ်အတွင်း ကွယ်လွန်ရာမှ နတ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလတွင် ရှင်ကုန်းနတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်၌

ရှင်ကုန်းနတ်မှာ အနောက်မိဖုရားနတ်နည်း ဝတ်ဆင်၍ (ပွဲတက်ထဘီး သို့ရင်းအင်္ကျီ၊ တဘက်အဖြူဝတ်ဆင်) ကုန်းကုန်း ငယ်ဇို တီးချင်းနှင့် ရှင်ကုန်းနတ်ငယ်မှပြာဖြူရီနတ်သံကိုတီးပူတ်ပစ်ဆို၍ လက်လှကသည်ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသပုံ

ရှင်ကုန်းနတ်ကို ပူဇော်ပသရာ၌ အောင်ပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင်နတ်၏ ကိုယ်လုပ်တော်တစ်ပါးဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အောင်ပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင်

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

နတ်ကဲ့သို့ပင် ပူဇော်ပသကြ၏။ လိုအပ်သောပစ္စည်းများမှာ-

- (၁) ကွမ်းယာ (၃)ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး ၂ဖီးဆိုင် ကန်တော့ပွဲတစ်ပွဲ
- (၃) ဆေးပျိုလိပ် ၁ပွဲ
- (၄) ဆီမီး
- (၅) ပန်း
- (၆) သစ်သီးဝလံ
- (၇) အမွှေးတိုင် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ရှင်ကုန်းနတ်ကို ပူဇော်ပသကြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှာဖွေ
မတွေ့ရပေ။

ရွှေနေဝါရတာနဝါ

ရွှေနှော်ရထားနတ်

၂၉

ရွှေနှော်ရထားနတ်သည်အင်းဝဘုရင် ဒုတိယမင်းခေါင်၏မြေးဖြစ်သည်။ ဘဝထွေးတော် ရွှေနန်းကြောရှင်လက်ထက်၌ ရွှေနှော်ရထား၏ အမှုထမ်းဖြစ်သူ ဝေသာကြာ ပုန်ကန်ထကြွ၍ ရွှေနှော်ရထားကိုလည်း အပြစ်အလျောက် စီရင်ခဲ့ရာမှ နတ်ဖြစ်လာခဲ့၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

ပုဂံမြို့ ရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအတွင်းဘက်တွင် ရွှေနှော်ရထားနတ်ကို ပလ္လင်ထက်၌ လက်ယာဖူးထောက်၊ လက်ဝဲဖူးလှဲလျက် လက်ယာလက်က ဗလီတံကိုင်၍လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲလက်က ဗလီလုံးကိုင်၍လည်းကောင်း ထုလုပ်ကြသည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က ရွှေနှော်ရထားနတ်ကိုလည်း တင်ကြားပယာခဲ့ရာ နတ်ထိန်း၊ မိမိန်းကလေးက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

ရွှေစောရထားကို ဒုတိယမင်းခေါင်၏ မြေးဟုဆိုပါသည်။ မြန်ဟ ရာဇဝင်ကျမ်းများ အဆိုအရ အင်းဝဘုရင်မင်းခေါင် (၂) သည် ဓရစ်နှစ် ၁၄၈၂-ခုနှစ်မှ ၁၅၀၁-ခုနှစ်အတွင်း အင်းဝထီးနန်းကို စိုးစံခဲ့၏။ သူ၏ လက်ထက်တွင် မိဖုရားကြီး အတုလသီရိမေတ္တဒေဝီမှဖွားမြင်သော သားတော် မဟာသီဟသူရကို အထူးချီးမြှင့်မြှောက် စားခဲ့၏။ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်တွင် အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာဖြစ်ခဲ့ပြီး နောက် သားတော်ကို သဒ္ဓါလွန်၍ ထီးဆောင်းမင်း ဖြစ်တစ်ပါးအဖြစ်ပင် ခန့်ခဲ့သည်။

မင်းမြင်မဟာသီဟသူရနှင့် စလင်းမင်းကြီးသိင်္ခသူ၏ သမီးကို စုံဖက်ကြရာမှ ရွှေစောရထားကို ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေစော ရထားသည် ဒုတိယမင်းခေါင်၏မြေးတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။ ရွှေနန်းကြော့ရှင် နရပတိ (၁၅၀၁-၁၅၂၇) လက်ထက်တွင် ရွှေစောရထား၏အမှုထမ်း ငသောကြာက ဘုရင်နရပတိ အားခါးဖြင့် အမှတ်တမဲ့ ဝင်ခုတ်ကာလုပ်ကြံ၏။ သို့သော် နရပတိကို မထိဘဲ ထီးဖြူရိုးကို ခုတ်မိကာ ဘုရင်အသက်ဘေးမှ သီသီကလေးလွတ်မြောက်ခဲ့ရသည်။

ဤတွင် အထိန်းတော်သား ရွှေနံ့သာဗြူစား ငရွှေကျိုင်းက ငသောကြာကို ဖက်သိုင်းထားစဉ် ဘုရင်နရပတိကိုယ်တိုင် ငသောကြာအား စီရင်ခဲ့၏။ ရွှေစောရထားကိုယ်လည်း အပြစ်အလျောက် ရှေ့တွင်ကွပ်မျက်ရာ သေလွန်ပြီး နတ်ဖြစ်သွားခဲ့သည် ဆို၏။ ရွှေစောရထားကွယ်လွန်တော့ သူ၏ အမှုတော်ထမ်းများဖြစ်ကြသည့် ရှင်ထွေး နာသိန်တို့အုပ်စု တောင်ငူဘက်သို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားကြလေသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ရွှေစင်္ကြာရထားနတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ရေးမှတ်ထားသည့် မှတ်တမ်းတစ်စောင်၌ အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရ၏။

“ရွှေစင်္ကြာရထားနတ်မှာ မင်းတရားနတ်နည်းဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (တကျွန်းပုဆိုး၊ အင်္ကျီလည်ရောက်ဝတ်ဆင်၍ လက်ယာ လက်ယပ်၊ လက်ဝဲ လက်ဝဲ၊ သပြေရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက်) ကျူးသံမျိုး အေးချိုတီးချင်းနှင့် မင်းပေါင်းညှိလာချီးနတ်သံကို တီးမှတ်ပစ်ဆို၍ လက်ဝဲလက်ယပ် ကိုင်လျက် သွားလာဟန် ကရပါသည်” ဟူ၍ဖြစ်၏။

ပူဇော်ပသပုံ

ရွှေစင်္ကြာရထားနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင် ပါသည်။

- (၁) ကွမ်းယာ (၃)ယာ
- (၂) ငှက်ပျော (၂)စီး ဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၃) ဆေးပေါလိပ် (၁)ပွဲ
- (၄) ဆီမီး
- (၅) သစ်သီးဝလံ
- (၆) အမွှေးတိုင် တို့ဖြစ်ကြ၏။

ပန်းများကိုမှ နှစ်သက်ရာပန်းအား တင်လှူနိုင်၏။

ရည်ရွယ်ချက်

ရွှေစန်ရထားနတ်ကို နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် အခါမျိုးတွင်
အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် ကန်တော့ပွဲတင်မြှောက်၍ တိုင်တည်ပသကြသည်။

မင်းရဲအောင်တင်နုတ်

မင်းရဲအောင်တင်နတ်

၃၀

မင်းရဲအောင်တင်နတ်သည် အနောက်ဘက်လွန်မင်း၏ သားမှ
သေလွန်၍ နတ်ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဘိန်းဘင်းကစော်၊ အရက်သေစာ
အလွန်နှစ်သက်သူဖြစ်သည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားအတွင်း နတ်ရုပ်ကို အောက်ခံကြာခုံထက်တွင်
တင်ပျဉ်ခွေသျှောင်နှင့် စောင်းပိုက်နေဟန် ထုလုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။
ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်
တော် တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်း ပူဇော်ကြရာတွင် မင်းရဲအောင်တင်
နတ်ရုပ်ကို နတ်ထိန်းမိဖိုကြီးက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

ဒုတိယရာခေတ်

မင်းရဲအောင်တင်သည် အနောက်ဘက်လွန်မင်းနှင့် မိုးကောင်း
စော်ဘွားသမီး ခင်မျိုးမြတ်တို့ပုံဖက်ရာမှ ဖွားမြင်သော သားဖြစ်၏။ သူသည်

သာလွန်မင်း၏သမီးတော် ရွှေဆင်းတုနှင့် ၁၆၃၉-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထဲတွင် လက်ဆက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မင်းရဲအောင်တင်တို့ ဇနီးမောင်နှံအား ကွမ်းခွက်၊ လက်ဖက်အိုး၊ တကောင်းရုံးအစုံနှင့်တကွ စည်ပုတ္တရာမြို့ကို မြို့စားအရာ အပ်နှင်းခဲ့၏။

မင်းရဲအောင်တင်ကား ဘီန်းသင်းကစော် သောက်စား မူးယစ် တတ်သည်။ သာလွန်မင်းလက်ထက် သားတော် အမြင့်မင်းအား ရှင်တရုတ် တော်လှန်ပုန်ကန်စဉ်က မင်းရဲအောင်တင်က သာလွန်မင်းရှိရာ လေးထပ် ကျောင်း၌တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ခဲ့ရဖူး၏။ ထိုစဉ်က ရှင်တရုတ်က ညီတော် ဗညားကို မေည်းတော်အား လုပ်ကြံနိုင်လျှင် အိမ်ရှေ့အရာပေးမည်ဆိုကာ လေးထပ်ကျောင်းသို့ လွှတ်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် ဗညားက ရှင်တရုတ်ထံမှ ထွက်ပြေးလာသည့်ပုံစံနှင့် မေည်းတော်ရှိရာ လေးထပ်ကျောင်းသို့ ရောက် လာပါသည်။

မင်းရဲအောင်တင်သည် ဗညားအား မယုံကြည်၍ နံဘေး၌ ထား အိပ်၏။ ညအိပ်နေစဉ် ဗညားက မီးကိုဆွဲထုတ်လျှင် မင်းရဲအောင်တင် နိုးသွားပြီး မီးကိုဝင်လှသည်။ ဤတွင် လက်ငါးချောင်းစလုံး မီးရှု၍ သွေးချင်း ချင်း နီတွတ်လေသည်။ ထိုအခါ မင်းရဲအောင်တင်က “သားကိုယုံတတ် သည်။ ယခု ကျွန်တော်နှင့် အတူအိပ်၍သာ အမှုမရောက်သည်” ဟုပြော သည်ဆို၏။ မင်းရဲအောင်တင်က ကိုယ်နှုတ်အမှုအယာ ကြမ်းတမ်းသည်။ သေလွန်တော့နတ်ဖြစ်သွား၏။

တုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

တုန်းဘောင်ခေတ်တွင် မင်းရဲအောင်တင်နတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်

၃၇-မင်း နတ်ဆောင်

၍ "မင်းရဲအောင်တင်နတ်မှာ တပင်ရွှေထီးနည်းဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (တကျွန်း ပုဆိုး၊ အင်္ကျီလည်ရောက်၊ သပြေရောင် ခေဟက်ဆောင်း) မင်းအောင်တင် ချီတီးချင်းနှင့် မင်းရဲအောင်တင်ချီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ စောင်းပိုက် လျှက် ကခုန်ရပါသည်" ဟူ၍ မှတ်သားထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသသံ

မင်းရဲအောင်တင်နတ်ကို ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး (၂)ဝီး ဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၂) ထန်းရည် (သို့မဟုတ်) စိမ်းရည်
- (၃) အကြော်

တို့ဖြစ်၏။ ထန်းရည်၊ စိမ်းရည်အစား ယခုခေတ်တွင် အရက်ပုလင်းကို ဆက်သကြသည်။ အကြော်မှာမူ ငါးကြော် သို့မဟုတ် ကြက်သားကြော် အလျဉ်းသင့်ရာ ပသတင်လှကြ၏။

ရည်ရွယ်ချက်

မင်းရဲအောင်တင်နတ်သည် အရက်သေစာသောက်စား မူးယစ် နေသူတို့ ကိုးကွယ်အားထားရာနတ်ဖြစ်သည်ဆို၏။ အထူးသဖြင့် လောင်း ကစားပြုလုပ်သူတို့က မင်းရဲအောင်တင်နတ်ကို ပသတင်ကြားကာ အနိုင် ရရှိစေရေးအတွက် ပူဇော်ကြသည်။

ရှင်တော်နတ်

ရှင်တော်နတ်

၃၀

ရှင်တော်နတ်သည် အင်းဝဘုရင်တစ်ပါး၏ သားမှနတ်ဖြစ်လာသူဖြစ်၏။ ငယ်စဉ်က ငှက်ပစ်တောင်ဆရာတော်ထံ၌ စာပေဆည်းပူးလေ့လာခဲ့သည်။ ကိုရင်ဘဝတွင် မြွေကိုက်၍ သေလွန်ရာမှနတ် ဖြစ်လာခဲ့သည်ဆိုပါသည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

ပုဂံမြို့ ရွှေစည်းခုံစေတီတံတိုင်းအတွင်း နတ်ရှင်၏ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အောက်ခုံလေးထောင့်၌ မတ်တပ်ရပ်လျက် အနေအထားတွင် ဦးထုပ်ဆောင်း၊ သင်္ကန်းတင်ထားပြီး လက်ယာလက်က ယပ်ထမ်း၍လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲလက်ကပုတီးကိုင်၍လည်းကောင်း ထုလုပ်ကြသည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်းတင်ကြား ပသရာတွင် ရှင်တော်နတ်ကို နတ်ထိန်းမိပြောင်းက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ရာဇဝင်

ရှင်တော်နတ်ကို အင်းဝဘုရင်၏ သားဟု သာမန်အားဖြင့်သာ ဖော်ပြကြသည့်အလျောက် မည်သည့်အင်းဝဘုရင်၏သား ဖြစ်သည်ကို

မသိရပေ။ နတ်ရာဇဝင်အလိုအရ ရှင်တော်တူသည် ရှင်သာမဏေကလေး တစ်ပါးဖြစ်ပြီး ငှက်ပစ်တောင်ဆရာတော်ထံ၌ ပညာသင်ယူ လေ့လာနေသူ တပည့်ကလေးလည်းဖြစ်သည်။

ကုန်းတောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ ရှင်တော်နတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ "အရပ်အကွက်တွင် နတ်ထိန်း၊ နတ်နေတို့က ကနားကြီးအတွင်းတွင် တင်ကြားပထကခုန်ပါရသည်မှာ" အစချီအမှတ်အသားတွင်

"ရှင်တော်နတ်မှာ သင်္ကန်းဒုကုန်တိုက်ရုံ ခေါင်းတင်ဝတ် ဆင်ပြီး လျှင် သင်္ကန်းကိုပိုက်ပါလို့ ချီတီးချင်းနှင့် သင်္ကန်းစိမ်းလွင့်ချီ နတ်သံကို တီးမှတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယာလက်ယပ်ကိုင်လျက် ကခုန်ရပါသည်" ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ဗုဒ္ဓဇော်ပသပုံ

ရှင်တော်နတ်ဗုဒ္ဓဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါ သည်။

- (၁) ကွင်းယာ (၁)ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး (၂)စီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲ
- (၃) ပန်း
- (၄) လက်ဖက် (၁)ထုပ်
- (၅) ဗယောင်းတိုင်
- (၆) သစ်သီးဝလံ
- (၇) အမွှေးတိုင် တို့ဖြစ်ကြ၏။

မောင်မင်းမြို့နယ်

မောင်မင်းဖြူနတ်

၃၂

မောင်မင်းဖြူသည် အင်းဝဘုရင်ကပ်ပါး၏ သားဖြစ်သည် ဆို၏။ သူက ဘိန်းသင်းကစော် အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သူဖြစ်သည်။ သေလွန်သော အခါ နတ်ဖြစ်ခဲ့၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်မုံ

ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်း၌ထားရှိသော မောင်မင်းဖြူ နတ်ရုပ်၏သဏ္ဍာန်မှာ ကြာခုံထက်တွင် တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်နေဟန်ဖြစ်သည်။ ဦးခေါင်းတွင် ဖောင်းထုပ်ကိုပေါင်းထားပြီး လက်နှစ်ဖက်က ခရုသင်း မှုတ်နေဟန် ထုလုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ကျန်းဘောင်ခေတ်နှောင်း ကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော် တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်းကိုပူဇော်ပသရာတွင် နတ်ထိန်းမိအိက တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။

နတ်ခေတ် ဒေဝပျံရိုက ပြောကြားရာတွင်

“မောင်မင်းဖြူမှာ ခုံပါအရပ် (၂) မိုက် (၄) သစ်၊ ဆံကျင်မြောင် လေးပါးဘူးလက်တံရှည် ရွှေဝိန်းချူများကို သော့တံခါးနှင့် ထားပါသည်။

နှစ်စဉ်အတင်အမြှောက်မရှိပါ။ မင်းခမ်းမင်းနားရှိလျှင်သာ နတ်
ဝတ်တကျွန်းထဘီ၊ သိုရင်းအကျီ၊ တဘက်ဖြူ(၇)တောင်၊ ခြံစောင့်နတ်
တစ်ဆယ့်နှစ်ရပ်တို့နည်းအဖွယ် ယမကာပွဲဆိုင်၊ ကြေးဝိုင်းအတီးအပွတ်များ
နှင့် တင်ကြားပသ ကရန်ရပါသည်။ ဟူ၍ပါရှိ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မောင်မင်းဖြူနတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရာဇဝင်မှတ်တမ်းများ၌ ဖော်ပြ
ထားသည်ကို မတွေ့ရပေ။ မောင်မင်းဖြူသည် အင်းဝဘုရင်တစ်ပါး၏သား
ဖြစ်ကြောင်းသာ ယေဘုယျဖော်ပြကြ၏။ မောင်မင်းဖြူသည် ကွယ်လွန်သွား
ပြီးနောက် နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆိုပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ မောင်မင်းဖြူနတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်
၍ ရှေးစာဟောင်းတစ်စောင်တွင် -
“ မောင်မင်းဖြူနတ်မှာ ပိုးပုဆိုး၊ ခေါင်းပေါင်းဝတ်ဆင်၍ တဘက်ဖြူ
ခေါင်းပြီးပြုပြီးလျှင် ဖြေပန်းခက်ကယ်ချီတီးချင်းနှင့် ကြော့မျိုးမကုန် ချီနတ်သံ
ကို တီးပွတ်ပစ်ဆို၍ ငြင်းပူတ်ဟန်နှင့် ကရသည်”
ဟူ၍တွေ့ရှိရသည်။

ပူဇော်ဝဿမုံ

မောင်မင်းဖြူနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါ
သည်။

၃၇-မင်း မှတ်ရာဇဝင်

- (၁) ငါးကြော် (သို့) ကြက်ကြော်
- (၂) ငှက်ပျောသီး (၂) ဖီး ဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၃) အရက်တစ်ပုလင်း

တို့ဖြစ်၏။ အရက်အစား ထန်းရည်၊ မိမိရည်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်လည်း ပသ
တင်မြှောက်နိုင်သည်။

တဝင်းရွှေထီးနတ်

တပင်ရွှေထီးနတ်

၃၃

တပင်ရွှေထီးနတ်ဟူသည် တောင်ငူမင်းဆက်မှ တပင်ရွှေထီးမင်း အိပ်ပျော်နေစဉ် လုပ်ကြံခံရရာမှ ကံကုန်ကာနတ်ဖြစ်လာကြောင်း အဆိုရှိကြ၏။

ကုန်တောင်ခေတ်ကပြပုံ

တပင်ရွှေထီးနတ်ကပြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ "အရပ်အကွက်တွင် နတ်ထိန်းနတ်ဝန်တို့က ကနားကြီးအတွင်းတွင် တင်ကြားပသ ကရန် ပါရသည်မှာ" အစချီပုတ်တမ်းတွင် ၊

"တပင်ရွှေထီးနတ်မှာ မင်းခေါင်ကြီးနတ်နည်းဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (တစ်ကျွန်းပုသိုး၊ အကျီလည်ရောက်ဝတ်ဆင်၍) တိုင်းကြီးစံနေ ဖျီတီးချင်းနှင့် ခေါင်းပေါင်း ရွှေရောင်ဖျီနတ်သံ တီးပူတ်ပစ်ဆို၍ လက်ယာလက်မီးကိုင်လျှက်မီးမြှောက်လှုပ်၍ ကရသည်"

ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

တပင်ရွှေထီးမင်းသည် တောင်ငူတွင် ခရစ်နှစ် ၁၅၃၀-ခုနှစ် မှ ၁၅၅၀-ခုနှစ်အထိ ထီးနန်းစိုးစံခဲ့၏။ တပင်ရွှေထီးကို တောင်ငူဘုရင် မင်းကြီးညိုနှင့် ကိုယ်လုပ်တော်တို့မှ ၂၈ ဧပြီ ၁၅၁၅ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်ပါသည်။ အသက် (၁၆) နှစ်အရွယ် ၂၅ နိုဝင်ဘာ ၁၅၃၀ ခုနှစ်တွင် ဖခင်၏ အစိုက် အရာကို ဆက်ခံလျက် နန်းတက်လာ၏။ ၁၅၃၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်သို့ စစ်ချီ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ၁၅၃၅ ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၅၄၇ ခုနှစ်တွင် ရခိုင်သို့ စစ်ချီခဲ့ပြီးနောက် ၁၅၄၈ ခုနှစ်တွင် ယိုးဒယားသို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြန်၏။ ၁၅၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် တပင်ရွှေထီးမင်း နတ်ရွာ စံလွန်ပါသည်။

တပင်ရွှေထီးမင်းသည် ပေါ်တူဂီကြေးစားစစ်သားများ နှင့်အတူ တကွနေထိုင်ရာမှ သောက်စားဖူးယစ်မြင်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်နေခဲ့၏။

သို့ကြောင့်လည်း ရန်သူက အလွယ်တကူဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကြံ နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ တပင်ရွှေထီး နတ်ရွာစံခဲ့ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ တွင်း သင်းမဟာရာဇဝင်သစ်တွင် -

“သိမ်စောထွတ်လည်း မုတ္တမစားအစားတော်တွင်မရှိလျှင် ညီလက်ဝဲစားဖူး လက်ယာစားဖူးနှင့် အထက်တိုင်ပင်ရင်းရှိသည် ဖြစ်၍ ကိုးရာတစ်ဆယ့်နှစ် (၉၁၂) ခု ကဆုန်လပြည့်ကျော်တစ် ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ အဝင်ညဉ့်သုံးချက်တီး ကျော်တွင် မင်းတရားရွှေထီးစက်တော်ခေါ်စဉ် လက်ဝဲစားဖူး လုပ်ကြံလေ သည်”

ဟူ၍ တွေ့ရှိရ၏။ သို့ဖြင့် ၁ မေ ၁၅၅၀ ခုနှစ်တွင် တပင်ရွှေထီးနတ်ရွာ စံလွန်ပါသည်။

ဘုမား နတ်စာလင်

ပူဇော်ပသပုံ

တပင်ရွှေထီးနတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း စီစဉ်
ဆောင်ရွက်ကြ၏။

- (၁) ကွမ်းယာ (၃) ယာ
- (၂) ငှက်ပျော (၂) ဖီးဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၃) ဆေးပေါ့လိပ် (၁) ပွဲ
- (၄) ပန်း
- (၅) ဖယောင်းတိုင် (၁) ထုပ်
- (၆) ဖျင်နီ၊ ဖျင်ဖြူ (၅) တောင်စီ
- (၇) လက်ဖက် (၁) ပွဲ
- (၈) သစ်သီးဝလံ (အချို့ပွဲ) (၁) ပွဲ
- (၉) အမွှေးတိုင် (၁) ထုပ် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

တပင်ရွှေထီးမင်းနတ်ရွာစံလွန်ရာ နတ်ဖြစ်လာသော တပင်ရွှေထီး
နတ်ကို ပူဇော်ပသကြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်
ပူဇော်ပသကြောင်းကိုမူ အမှတ်အသား မတွေ့ရပေ။

မြောက်ဘက်၌ပုဂံ

မြောက်ဘက်ရှင်မ

၃၅

မြောက်ဘက်ရှင်မသည် တောင်ငူဘုရင် တပင်ရွှေထီး၏ အထိန်း
တော် မင်းရဲသိမ်သူ၏ မောင်းမငယ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ မီးယပ်ရောက်ဖြင့်
သေလွန်ရာမှ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆို၏။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

မြောက်ဘက်ရှင်မ ရှင်ထုကို ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်း
ဘက်ရှိနတ်ရုပ်၌ ကြာနံတော်တွင် ကျွဲကျွဲထိုင်လျက် လက်ယာလက်ကို
ရင်တွင်ပွေ့ပိုက်ဟန်၊ လက်ဝဲလက်ကို ခူးစွန်းအား ထောက်ထားဟန်
ထုလုပ်ကြ၏။ ဆံထိုး၊ ဗြိတ်ကွပ်ဆံထုံးတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းထုလုပ်ရ
သည်။ မြောက်ဘက်ရှင်မကို မြောက်ဘက်ကတော်ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြ၏။
ကုန်းဘောင်ခေတ်နောင်ကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်
တော် တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်းကို ပင့်ဆောင်တင်ကြား ပသရာတွင်
နတ်ထိန်းမိခွေးက တာဝန်ယူခဲ့ရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

မင်းရဲသိင်္ခသူသည် တပင်ရွှေထီး၏အထိန်းတော်ဖြစ်ပြီး တောင်ငူမင်းဆက်၏ (၃၁) ဆက်မြောက်ဘုရင်လည်းဖြစ်၏။ မင်းရဲသိင်္ခသူသည် တောင်ငူဘုရင်ဖြစ်လာပြီးနောက် မိဖုရားနှစ်ပါးရှိခဲ့သည်။ မိဖုရားကြီးမင်းအကြီးမှ ဘုရင့်နောင်မင်းကို ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက် မိဖုရားဟူသည် မင်းအကြီး၏ညီမရင်း။ မင်းအငယ်ဖြစ်ပါသည်။

နတ်ရာဇဝင်အရဆိုပါမူ မြောက်ဘက်ရှင်မသည် မြောက်ဘက်က ဝူးရွာဇာတိဖြစ်၏။ မိဘများထံ ပြန်လာစဉ် စစ်ကိုင်း အနောက်ဘက်၌ သားတော်တစ်ပါး ဖွားမြင်စိုက်တွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တောင်ငူမင်းဆက်နွယ်တော်စဉ် မှတ်တမ်းအရဆိုပါမူ မင်းရဲသိင်္ခသူ၏မိဖုရားနှစ်ပါးအနက် တစ်ပါးမှာ ဘုရင့်နောင်မင်း၏မယ်တော်ဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ပါးက အင်းဝဘုရင်ဖြစ်လာသူ သတိုးမင်းစော၏ မယ်တော်ဖြစ်ပါသည်။ အမည်ရင်းက မိအငယ်ဖြစ်ပြီး မိဖုရားကြီး မိအကြီးနှင့် ညီအစ်မရင်းလည်းဖြစ်၏။ မိအငယ်ခေါ် သုဓမ္မယဒေဝီမိဖုရားမှ မင်းရဲသိင်္ခသူနှင့် သတိုးမင်းစောတို့နှစ်ဦးကို ဖွားမြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မြောက်ဘက်ရှင်မ၏ ဖခင်မှာ ပင်းယတစ်စီးရှင် သီဟသူမင်းမှ ဆင်းသက်လာသော ကြွယ်စစ်မင်းဆိုသူဖြစ်သည်။ မိခင် အမည်ကိုမူ မသိရပေ။ သားတော်တစ်ပါးဖွားမြင်ပြီးနောက် ကွယ်လွန်ခဲ့ရာတွင် သားတော်ဟူသည် အင်းဝဘုရင်ဖြစ်လာသော သတိုးမင်းစောကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကျန်းဘောင်ခေတ်တွင် မြောက်ဘက်ရှင်မခေါ် မြောက်ဘက်

၃၇-မင်း နတ်ဆောင်

ကတော်နတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ရှေးမှတ်တမ်း တစ်စောင်၌

“မြောက်ဘက်ကတော်နတ်မှာ ရွှေအိမ်သည်နတ်နည်း ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် (ပွဲတက်ထဘီသို့ရင်းအင်္ကျီ၊ တဘက်အဖြူဝတ်ဆင်) လက်ပံပင်ဖျားဖျိတီး ရှင်းနှင့် မြောက်ဘက်ကယ်မှ မြေသာဖျိနတ်သံကို တီးမှတ်ပစ်ဆို၍ လက်ပံ လက်ယာမှာ သပြေပန်းကိုင်လျက်ကသည်”

ဟူ၍တွေ့ရှိရ၏။

ဗုဒ္ဓဇော်ပသဓဉ်

မြောက်ဘက်ရှင်မနတ်ကို ဗုဒ္ဓဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ

ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) ကွမ်းယာ (၁) ယာ
- (၂) ငှက်ပျော ၂-စီး ဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၃) ဆေးဖေလိပ် (၁) ပွဲ
- (၄) ယန်း
- (၅) ဖျင်ဖြူဖျင်နီ (၅) တောင်စီ
- (၆) အချိုရည် (၁) ပွဲ

တို့ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ပြင် အမွှေးနံ့သာတိုင်များကိုလည်း ထွန်းညှိပေးလေ့ရှိ ပါသည်။

တောင်ညှို့မင်းစိန်နတ်

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်

၉၅

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်မှာ တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင်ကိုခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မင်းခေါင်ဘုရင်သည် ခရစ်နှစ် ၁၅၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၅၈၄ ခုနှစ်အတွင်း တောင်ငူ၌ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော မင်းတစ်ပါးဖြစ်၏။ ဝမ်းရောဂါ ဖြစ်ပွားရာမှ နတ်ရွာစံလွန်ကာ နတ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ပုံ

ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအတွင်းဘက်ရှိ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်ရုပ်တုမှာ ပလ္လင်ထက်၌ တင်ပျင်ခွေထိုင်လျက် တောင်းနားတောင်းစုံဖြင့် လက်ယာလက်က ယပ်ကိုကိုင်လျက်လည်းကောင်း။ လက်ဝဲလက်က ဒူးကို အုပ်လျက်လည်းကောင်း။ ထုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။ ကုန်းဘောင်ခေတ် နောင်းကာလ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည်တော်တည်စဉ်က နတ် (၃၇) မင်းအား ပူဇော်ပသခဲ့ရာ၌ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်ကို နတ်ထိန်းမိသိက တာဝန်ယူခဲ့သည်။

နတ်ရာဇဝင်

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်သည် တောင်ငူမင်းဆက်၏ (၃၂) ဆက်
 မြောက်ဘုရင်နတ်ရွာစံရာမှ နတ်ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်၏။ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်
 သည် မင်းရဲသီခံသူဘွဲ့ခံ မင်းကြီးဆွေနှင့် ဝိဖုရား သုဓမ္မယဒေဝီဘွဲ့ခံမင်း
 အငယ်တို့မှဖွားမြင်သူဖြစ်သည်။ မွေးချင်းညီဓမ္မနန္ဒာမှာ နောင်သတိုးမင်းစော
 ဘွဲ့ခံ အင်းဝဘုရင်ဖြစ်လာ၏။ သတိုးမင်းစောသည် စရစ်နှစ် ၁၅၅၅ ခုနှစ်မှ
 ၁၅၈၄ ခုနှစ်အတွင်း အင်းဝတီးနန်းကို အုပ်ချုပ်စိုးစံခဲ့သူဖြစ်သည်။

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်သည် ဓမ္မည်းတော်မင်းရဲသီခံသူ နတ်ရွာစံ
 သွားပြီးနောက် ကိုးသိန်းသခင်ဘွဲ့ဖြင့် တောင်ငူမြို့စားဖြစ်လာသည်။ ၁၅၅၀
 ပြည့်နှစ်တွင် မင်းခေါင်ဘွဲ့ကို ခံယူကာ မင်းပြုသည်။ နောင်တော် ဘုရင့်နောင်
 လက်ထက်တွင် တောင်ငူဘုရင်အဖြစ် ဆက်လက်အသိအမှတ်ပြုခဲ့၏။
 သို့သော် ၁၅၅၂ ခုနှစ် သို့ ရောက်မှသာ မင်းမြှောက်တန်ဆာ (၅) ပါးကို
 ဘုရင့်နောင်မင်းက ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်သည် နန္ဒဘုရင်
 လက်ထက် ၁၅၈၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် နတ်ရွာစံခဲ့၏။ နတ်ရာဇဝင်အရမူ
 ဝမ်းရောဂါဖြင့် ကံကုန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်သည် ဝမ်းရောဂါဖြစ်ပွား၍ တကောင်းဘက်
 ပေါင်းလောင်းဖြစ်ကမ်းသို့ သွားရောက်ဆေးကုသ၏။ ယင်းသို့ဆေးကုသပြီး
 တောင်ငူနေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီးနောက် ဝမ်းရောဂါဖြင့်
 မင် ကံကုန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှင်မင်းခေါင်၏ ဝိဖုရားမှာ လေးကျွန်းဝိဖုရားဟု
 အမည်တွင်ပြီး သားသမီး (၅) ဦး ထွန်းကားခဲ့သည်။ သားမင်းရဲသီဟသူ၊
 မင်းရဲကျော်ထင်၊ သမီး ခင်မင်းဖြူ၊ သီရိရာဇဒေဝီ နှင့် ခင်မင်းထွေးတို့ ဖြစ်ကြ
 သည်။ သားကြီးမင်းရဲသီဟသူသည် နတ်ရှင်နောင်၏ ဓမ္မည်းတော်ဖြစ်၍

၃၇-မင်း နတ်ဘောင်

နတ်ရှင်နောင်မှာ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်၏ မြေးဖြစ်ပါသည်။

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်၏ သားတော် မင်းရဲသီဟသူကို တောင်ငူ
ရွှေနန်းတည်မင်းဟု သိကြ၏။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကာလ တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ် ကပြပုံနှင့်
ပတ်သက်၍ ရှေးမှတ်တမ်းတစ်စောင်တွင်

“မင်းခေါင်ကြီးနတ်မှာ မဟာဂီရိနည်းဝတ်ဆင်၍ (တက္ကန်းပုဆိုး၊ အင်္ကျီ
လည်ရောက်ဝတ်ဆင်၍ သပြေရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက်) ပြည်တောင်
ငူချီတီးလှည်းနှင့် ခမောက်စိမ်းထောက်ချီနတ်သံကို တီးမှတ်ပစ်ဆို၍ မင်းသွား
မင်းလာဟန်နှင့် ကခုန်ရပါသည်”

ဟူ၍ ရှေးမှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

ပူဇော်ပသနည်း

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ
လိုအပ်ပါသည်။

- (၁) ငှက်ပျောသီး ၂စီး ဆိုင်ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၂) ဆီပီး
- (၃) ပန်း
- (၄) ရေချမ်း
- (၅) လက်ဖက်
- (၆) သစ်သီးဝလံ

တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

တောင်ပူရှင် မင်းခေါင်နတ်ကို ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ် ကင်းဝေး
စေရေးအတွက် ရည်ရွယ်လျက်ပသတိုးကွယ်ကြကြောင်းသိရှိရန်။

သံတောဂိဗ္ဗတိ

သံတော်ခံနုတ်

၃၆

သံတော်ခံနုတ်သည် တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်၏ သံတော်ခံရန် ဖျားဆိုသူဖြစ်၏။ သူသည် ဘုရင့်ဥယျာဉ်တော်အတွင်း စံပါယ်ဝန်းများ ခူးနေ စဉ်မြဲတွင်းမှ မြွေကိုက်၍ ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် နတ်ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

ထုလုပ်တိုးကွယ်ခုံ

ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းတွင်ရှိ သံတော်ခံနုတ်ရှပ်ထုမှာ ကြာခုံ ထက်၌တိုင်လျက်ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပြီး လက်ယာလက်ကယပ်ကိုလည်းကောင်း (လက်ဝဲလက်မှာ ဖူးအုပ်၍လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းထက်၌ ဓောင်းနှင့်တကွ ထုလုပ်ထားသည်ကိုတွေ့ရှိရ၏။) မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံနေပြည် တော်တည်စဉ်က နတ် (၃၇)မင်းကို တင်ကြားပသကြရာတွင် သံတော်ခံ နတ်ကို နတ်ထိန်းမိဆန်းက တာဝန်ယူခဲ့ရကြောင်း သိရှိရ၏။

နတ်ရာဇဝင်

သံတော်ခံနတ်နှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်က တိတိကျကျမရှိပေ။ ရန်ဈေးဟူသောအမည်မှာလည်း မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့ ပုည့်ခေါ်လေ့ရှိသော အမည်မျိုး မဟုတ်ပါ။ တောင်ငူဘုရင်မင်းခေါင် လက်ထက်တွင် သံတော်ခံမင်းမှုထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ သူ့ကို တောင်ငူခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် နတ်တစ်ပါးဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် သံတော်ခံနတ်၏ဘဝနိဂုံးက မှုကွဲတွေ့ရှိနေသည်။

မှုကွဲတစ်စောင်တွင် သံတော်ခံနတ်သည် မြေခူးမြို့အနီးတောတွင်းသို့ ပန်းစူးသွားရာမှ ငှက်ဈေးသင့်၍ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း ဆိုပါသည်။ မြေကိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ ငှက်ဈေးဖြစ်၍ကွယ်လွန်သည်ဖြစ်စေ၊ သံတော်ခံရန်ဈေးဆိုသူကတော့ သေလွန်ပြီးနောက် နတ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

သံတော်ခံနတ်ကို ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်၍ နတ်ဆော် ဒေဝပျံချီ၏ မှတ်စု၌

“သံတော်ခံနတ်မှာ မင်းတရားနတ်နည်း (တစ်ကျွန်းပုဆိုး၊ အင်္ကျီ လည်ရောက်၍ သပြေရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက်) ဝတ်ဆင်၍ ထွန်းတောက်ပစိုးဝင်းချီတီးမျှင်းနှင့် သံတော်ခံဟု ချီနတ်သံကို တီးမှုတ်ပစ်ဆို၍ လက်ဝဲလက်ယပ်ကိုင်လျက် သွားလောဟန် ကရပါသည်”

ဟူ၍ဖော်ပြထား၏။

၃၇-မင်း မှတ်တမ်း

မူဝါဒအခြေခံ

သံတော်ခံနုတ်ပူဇော်ပသရာ၌ အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) ကွမ်းယာ (၃) ယာ
- (၂) ငှက်ပျောသီး ၂ ဖီးဆိုင် ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၃) ဆေးပေါ့လိပ် (၁) ပွဲ
- (၄) ပန်း
- (၅) ဓယောင်းတိုင် (၁) ထုပ်
- (၆) ဖျင်ဖြူဖျင်နီ (၅ တောင်) စီ
- (၇) လက်ဖက် (၁) ပွဲ
- (၈) သစ်သီးဝလံ
- (၉) အမွှေးတိုင်

တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

သံတော်ခံနုတ်ကို ကိုးကွယ်ပသကြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အမှတ်အသားတစ်စုံတစ်ရာ မတွေ့ရပေ။

ပွဲနိုးဘူရင်နတ်

ယွန်းဘုရင်နတ်

၃၇

ယွန်းဘုရင်နတ်ဟူသည် ခရစ်နှစ် ၁၅၅၇ ခုနှစ်တွင် ဘုရင့်နောင် မင်းတရားကြီး ၏မယ်အား တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ရာမှ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင် လာသော ၏မယ်ဘုရင်မင်ဖြစ်၏။ ယွန်းဘုရင်သည် သွေးဝမ်းရောဂါဖြင့် တွယ်လွန်ခဲ့ရာ၌ နတ်ဖြစ်သွားသည်ဆိုပါသည်။

ထုလုပ်ကိုးကွယ်ပုံ

ယွန်းဘုရင်နတ်ရုပ်ကို မှင်ရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းတွင်းရှိ နတ်ရုပ် ၌ လက်ယာဘက်ဒူးထောက်လျက်၊ လက်ဝဲဘက် ဒူးအားလှဲလျက် အနေ အထားဖြင့် ထုလုပ်ကြ၏။ ထို့ပြင် လက်ယာလက် ကြံဆစ်ဆိုင်းတုတ်ကို ထမ်းထားပြီး လက်ဝဲဘက်လက်တမူ ပေါင်ကိုထောက်ထားကာ ဇောင်းနား ထောင်းနှင့်တကွ ထုလုပ်ကြလေသည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ရတနာပုံ နေပြည်တော်တည်စဉ်က ယွန်းဘုရင်နတ်ကို တင်ကြားပသရန် နတ်ထိန်း မိသဲကြီးက တာဝန်ယူခဲ့သည်။

နတ်ရာဇဝင်

ယွန်းဘုရင်၏အမည်ကို ငြသံဟူ၍ မြန်မာမှတ်တမ်းတစ်စောင်က ဆိုပါသည်။ ယွန်းဘုရင်ကို ဘုရင်နောင်မင်း ဇင်းမယ်မြို့အား တိုက်ခိုက် အောင်မြင်စဉ် သုံးပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ Sir R.C Temple ၏ အဆိုအရ ယွန်းဘုရင် ငြသံသည် ခရစ်နှစ် ၁၅၅၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ (ထိုစဉ်က ဒဂုံမြို့ဟောင်း) ၌ သွေးဝမ်းရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ သည်ဆိုပါသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကပြပုံ

ယွန်းဘုရင်နတ်ကပြပုံ အလေ့အထနှင့် ပတ်သက်၍ နတ်ဆော် ဒေဝပျံချီ၏ မှတ်တမ်းတွင်

“ယွန်းဘုရင်နတ်မှာ တစ်ကျွန်းပုဆိုး၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်းဖြူလည် ရောက် အဖြူဝတ်ဆင်၍ အပြာရောင်ခမောက်ဆောင်းလျက် လှော်ကာ၊နတ် သံတီးချင်းနှင့် ယွန်းဘုရင်ချီနတ်သံကို တီး မှတ်ပစ်ဆို၍ ငှက်ပျော၊ အုန်း၊

(၁) ကို ပဝါနှင့် သပြေပန်းညွန့်ယူ ထုတ်လျက် ရှေ့တွင် ထမ်းပြီးလျှင် သုံးကြိမ် သုံးဖန်လှုပ်သည်။ ပြီးလျှင် သိုင်းထုတ်ကစားရသည်”

ဟူ၍ မှတ်သားထားသည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

မူဇော်ပသနည်း

ယွန်းဘုရင်နတ် မူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါပစ္စည်းများ ပါဝင်ပါ သည်။

- (၁) ကွမ်းယာ (၃) ယာ

ဘုမင်း မှတ်တမ်း

- (၂) ငှက်ပျောသီး နှီးဆိုင် ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲ
- (၃) ဆေးပျံလိပ် (၁) ပွဲ
- (၄) ပန်း
- (၅) ဖျင်ဖြူဖျင်နီ (၅ တောင်စီ)
- (၆) ဖယောင်းတိုင် (၁) ထုပ်
- (၇) လက်ဖက် (၁) ပွဲ
- (၈) သစ်သီးပန်းသီး၊ အချိုပွဲ
- (၉) အဖွေးတိုင် (၁) ထုပ်

တို့ဖြစ်ကြသည်။

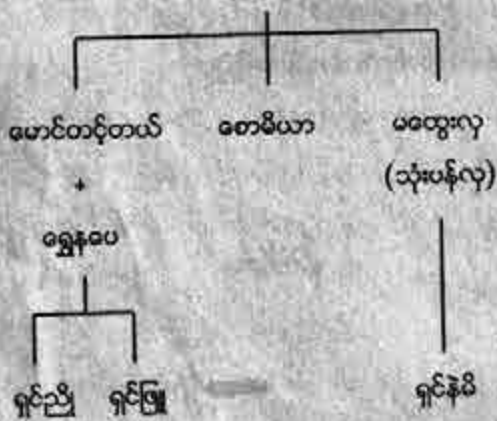

(ဆောက်တည်)

(က)

တောဝိနည်းစာအုပ်

ဦးတင်ထွန်း + ဒေါ်ခင်

(၁)

(နတ် ၃၇ စင်း စာရင်းချုပ်)

- ၁။ ခေတ်အလိုက် - ပုဂံခေတ် (၂၂) ဦး၊ ပင်းယခေတ် (၁) ဦး၊
အင်းဝခေတ် (၉) ဦး၊ တောင်ငူခေတ် (၅) ဦး
- ၂။ ကျား/မ - ကျား (၂၇) ဦး၊ မ (၁၀) ဦး
- ၃။ လူမျိုး - မြန်မာ (၂၈) ဦး၊ မွန် (၂) ဦး၊ ရှမ်း (၁) ဦး၊ အိန္ဒိယ
(၃) ဦး၊ ယွန်း (၁) ဦး၊ ပုဂ္ဂိုလ် (၂) ဦး
- ၄။ စာတိဒေသ - ပုဂံ (၁၂) ဦး၊ တကောင်း (၃) ဦး၊ အင်းဝ (၈) ဦး၊
မင်းတုန်း (၃) ဦး၊ တောင်ငူ (၃) ဦး၊ ဥက္ကလာပ (၁)
ဦး၊ သထုံ (၁) ဦး၊ ပင်းယ (၁) ဦး၊ ပင်လယ် (၁) ဦး၊
ဇင်းမယ် (၁) ဦး၊ မုဘက် (၁) ဦး၊ ကထူး (၁) ဦး၊
အိန္ဒိယ (၁) ဦး
- ၅။ အမျိုးအနွယ် - ဘုရင်/သိကြား (၁၁) ဦး၊ မင်းသားမင်းနွယ် (၆)
ဦး၊ မိဖုရား (၆) ဦး၊ အမတ်မင်းမှထမ်း (၈) ဦး၊
ကုန်သည်ဆင်းရဲသား (၆) ဦး
- ၆။ ရဟန်းရှင်/လူ - ရှင် (၃) ပါး၊ လူ (၃၃) ဦး၊ သိကြားမင်း
(၁) ပါး
- ၇။ ကွယ်လွန်ပုံ - ကျားကိုက်၊ မြွေကိုက်၊ မီးလောင်၊ စိတ္တဇ၊ စသည့်
ဥပစက္ကဒကတ် (၂၂) ဦး၊ ဈေးနာ (၁၁) ဦး၊
သိန်းအရက် (၂) ဦး၊ တုရုန် (၁) ဦး

ကျမ်းတိုးစာရင်း

- ၁။ ကုလား၊ ဦး ရာဇဝင်ချွမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၅။
- ၂။ ကောလာသ၊ အရှင် မန္တလေးသာသနာဝင် (စတုတ္ထတွဲ) ရန်ကုန်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ၁၉၈၅။
- ၃။ ကျော်ဝင်း (ဦး) (တည်း) မဟာရာဇဝင်သစ် (တောင်ငူဆက်) (တွင်းသင်းတိုက်ဝန်မဟာစည်သူ) ရန်ကုန်၊ နိုင်ရည်မွန်အောင်ဆက်၊ ၁၉၉၈။
- ၄။ စည်သူမြိုင် (သုတေသန) ၃၇ - မင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားရိုးရာနတ်များ၊ ရန်ကုန်၊ မြစ်မဝအောင်ဆက်၊ ၁၉၉၃၊ ၁၂၅၀။
- ၅။ တင်မြင့် ဝန်ကျီတိုလှမ်းပါလို့ ပခမ်းကိုဝင်ခဲ့တယ်၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်စက်ရုံ၊ ၁၉၉၃၊ ၉၂။
- ၆။ ဘညွန့်၊ ဦး မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့နတ်သမိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ အောင်ရတနာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၈၁၊ ဒီဇင်ဘာ။
- ၇။ ဘသန်း၊ ဦး ကျောင်းသုံးမြန်မာရာဇဝင်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၅၁ (သတ္တမအကြိမ်)
- ၈။ ဖိုးကျား၊ ဦး ခေတ်မီမြန်မာရာဇဝင်အကျဉ်း၊ (အမျိုးသားပညာဝန်) ရန်ကုန်၊ ၁၉၃၇။
- ၉။ ဖိုးကျား၊ ဦး ၃၇မင်း၊ ရန်ကုန်၊ ကလျာအောင်ဆက် (အမျိုးသားပညာဝန်) ၁၉၉၉ (ဒုတိယ)

၃၇-မင်း နတ်ရာဇဝင်

၁၀၈။ မင်းစည်သူ

မြန်မာနိုင်ငံ နတ်ကိုးကွယ်မှုသမိုင်း
ခေတ်ဦးကာလ၊ ရန်ကုန်၊
ကျော်ဝင်းဆွေပုံနှိပ်တိုက်
၁၉၉၂ ခုပြီ။

၁၀၉။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း
အတွဲ (၁၃)

နတ် (၃၇) မင်း

၁၂။ ရှေးဟောင်းစာပေ
သုတေသီတစ်ဦး

“တောင်ငူမင်းဆက်နွယ်တော်စဉ်”
ရှေးဟောင်းမှတ်စာပဒေသာ (၈)
ဖယောင်းလိုဏ်စာမူ

၁၃။ ရှေးဟောင်းစာပေ
သုတေသီတစ်ဦး

ပြည်မင်းဆက်နွယ်တော်စဉ်၊
ရှေးဟောင်းမှတ်စာပဒေသာ (၇)၊
ဖယောင်းလိုဏ်စာမူ

၁၄။ လှသိန်းထွဋ်ဦး

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့်
နတ်ကိုးကွယ်မှုပြဿနာ၊ ရန်ကုန်
လုပ်အားပုံနှိပ်တိုက်
၁၉၈၀ စက်တင်ဘာလ။

၁၅။ သုတေသီမြင့်ထွန်း

မြန်မာ့ဓလေ့ကိုးကွယ်မှုဖော်ပသနည်းများ၊
ရန်ကုန်၊ မြတ်လေးပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၉၄ ဇန်နဝါရီ။

၁၆။ သိန်းလွင် (ဦး) (တည်း)

တွင်းသင်းမဟာရာဇဝင်သစ်၊
(ညောင်ရမ်းဆက်) ရန်ကုန်၊
ပိုင်ရည်မွန်အောင်ဆက်၊
၁၉၉၇ အောက်တိုဘာ။